

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE

Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BILTEN 3
2023

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BILTEN 3
2023

IZDAVAČ

Centralna banka Bosne i Hercegovine
Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo

Tel (387 33) 278 100
www.cbbh.ba
e-mail: contact@cbbh.ba

Za sve informacije kontaktirati:
Ured vodećeg ekonomiste

Uredništvo:
dr. Belma Čolaković glavni i odgovorni urednik
dr. Željko Marić
mr. Emina Ćeman
Vesna Papić

Rok za statističke podatke koji su uključeni u
ovaj broj bio je 15.11.2023. godine.

Sadržaj:

POPIS GRAFIKONA	4
SPISAK TABLICA	6
TEKSTNI OKVIR	7
SKRAĆENICE	8
IZVRŠNI SAŽETAK	10
GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI	11
1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽENJE	13
2. REALNI SEKTOR	19
2.1 Bruto domaći proizvod.....	19
2.2 Industrijska proizvodnja	22
2.3 Cijene.....	22
2.4 Plaće i zaposlenost.....	24
3. FINANIJSKI SEKTOR	26
3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja.....	26
3.2 Obvezna rezerva	28
3.3 Aktivnosti komercijalnih banaka	29
3.3.1 Krediti	29
3.3.2 Depoziti.....	30
3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva komercijalnih banaka	31
3.3.4 Kamatne stope	32
3.4 Burze	34
4. VANJSKI SEKTOR	37
4.1 Platna bilanca	37
4.1.1 Tekući i kapitalni račun	37
4.1.2 Financijski račun	38
4.2 Vanjska trgovina.....	38
4.3 Nominalni i realni efektivni tečaj KM	39
5. VLADINE FINACIJE	41
5.1 Vladine financije	41
5.2 Porezni prihodi.....	43
6. STATISTIČKE TABLICE	45
7. Dodatak	87

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.1:	Godišnje promjene realnoga BDP-a u Europi	13
Grafikon 1.2:	Godišnje promjene cijena energenata na međunarodnome tržištu	14
Grafikon 1.3:	Godišnje promjene cijena u okružju, krajem rujna	14
Grafikon 1.4:	Doprinosi sastavnica promjeni indeksa potrošačkih cijena u eurozoni, na kraju trećeg tromjesečja	14
Grafikon 1.5:	Referentna kamatna stopa na deponiranja kod ECB-a i kamatne stope na depozite stanovništva i poduzeća sa rokom dospjeća preko godinu dana u eurozoni	15
Grafikon 1.6:	Promjene u indeksima tržišta dionica na kraju trećega tromjesečja 2023. godine	16
Grafikon 1.7:	Ukupni kreditni standardi za poduzeća u eurozoni	17
Grafikon 2.1:	Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti za odabrane djelatnosti	19
Grafikon 2.2:	Doprinos godišnjoj stopi promjene sastavnica BDP-a prema rashodovnome pristupu	20
Grafikon 2.3:	Usporedivost projekcija sastavnica realnoga BDP-a i inflacije u BiH	21
Grafikon 2.4:	Usporedivost projekcija sastavnica realnoga BDP-a i inflacije u EU	21
Grafikon 2.5:	Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u projekcijskome razdoblju	21
Grafikon 2.6:	Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim područjima, izvorni indeksi	22
Grafikon 2.7:	Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim grupama, izvorni indeksi	22
Grafikon 2.8:	Godišnje promjene cijena u Bosni i Hercegovini i eurozoni, kraj tromjesečja	23
Grafikon 2.9:	Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena na kraju tromjesečja	23
Grafikon 2.10:	Godišnje promjene u proizvođačkim cijenama, na kraju tromjesečja	23
Grafikon 2.11:	Broj nezaposlenih osoba i godišnje promjene	24
Grafikon 2.12:	Godišnje promjene broja zaposlenih po djelatnostima	24
Grafikon 2.13:	Godišnje promjene prosječnih tromjesečnih plaća	24
Grafikon 3.1:	Devizne rezerve CBBiH	26
Grafikon 3.2:	Tromjesečne promjene u sastavnicama rezervnoga novca	27
Grafikon 3.3:	Promjene monetarnih agregata, kraj tromjesečja	27
Grafikon 3.4:	Monetarna multiplikacija	27
Grafikon 3.5:	Tromjesečne promjene M2 i protustavki novčane mase	28
Grafikon 3.6:	Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa OR	28
Grafikon 3.7:	Tromjesečne promjene viška iznad obvezne rezerve	28
Grafikon 3.8:	Tražnja za kreditima stanovništva	29
Grafikon 3.9:	Kreditni standardi za kredite i kreditne linije nefinancijskim poduzećima	30

Grafikon 3.10:	Odnos depozita i nominalnoga BDP-a	30
Grafikon 3.11:	Depoziti stanovništva po ročnosti	31
Grafikon 3.12:	Doprinos tromjesečnoj stopi rasta depozita nefinancijskih poduzeća	31
Grafikon 3.13:	Strana pasiva banaka	31
Grafikon 3.14:	Neto strana aktiva banaka	32
Grafikon 3.15:	Kamatne stope na novougovorene depozite stanovništva i nefinancijskih poduzeća	32
Grafikon 3.16:	Referentna stopa prosječnoga troška financiranja banaka u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj	33
Grafikon 3.17:	Kamatne stope na novoodobrene kredite	33
Grafikon 3.18:	Razlika između efektivne i nominalne kamatne stope na kredite (ugovore o lizingu) u financijskim institucijama u bankarskome sustavu Federacije Bosne i Hercegovine	34
Grafikon 3.19:	Promet na burzama	34
Grafikon 3.20:	Stopa prinosa do dospijea na tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa Republike Srpske	35
Grafikon 3.21:	Stopa prinosa do dospijea na tržištu sedmogodišnjih obveznica Federacije Bosne i Hercegovine	35
Grafikon 4.1:	Tekući račun	37
Grafikon 4.2:	Račun usluga u platnoj bilanci	37
Grafikon 4.3:	Kompensacije zaposlenim u inozemstvu, doznake i mirovine iz inozemstva	38
Grafikon 4.4:	Financijski račun	38
Grafikon 4.5:	Godišnje promjene vrijednosti izvoza po grupama proizvoda	39
Grafikon 4.6:	Godišnje promjene vrijednosti uvoza po grupama proizvoda	39
Grafikon 4.7:	Godišnje promjene u deviznome tečaju KM	39
Grafikon 5.1:	Tekući i primarna fiskalna bilanca opće vlade BiH	41
Grafikon 5.2:	Proračunski prihodi i rashodi opće vlade u % BDP-a (kumulativni podaci) i godišnje stope rasta prihoda i rashoda	42
Grafikon 5.3:	Glavne stavke rashoda, godišnje promjene	42
Grafikon 5.4:	Udjel u ukupnim rashodima	42
Grafikon 5.5:	Porezi i doprinosi za socijalno, godišnje stope rasta	42
Grafikon 5.6:	Ukupan javni dug sektora opće vlade i godišnje stope rasta	43
Grafikon 5.7:	Razina i stopa rasta neto neizravnih poreza	43
Grafikon 5.8:	Promjena kretanja vodećih grupa neizravnih poreza	43
Grafikon 5.9:	Utjecaj inflacije na rast prihoda od PDV-a	43

SPISAK TABLICA

T01: Tromjesečni ekonomski pokazatelji	46
T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)	47
T03: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH	48
T04: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI)	49
T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine	50
T06: Monetarni pregled	51
T07: Bilanca stanja CBBiH	53
T08: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH	54
T09: Kamatne stope na kredite stanovništvu	56
T10: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima	57
T11: Kamatne stope na depozite stanovništva	58
T12: Kamatne stope na depozite nefinancijskih poduzeća	59
T13: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka	60
T14: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka	61
T15: Sektorska struktura kredita komercijalnih banaka	62
T16: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka	63
T17: Kupovina i prodaja konvertibilne marke	64
T18: Prosječne obvezne rezerve	65
T19: Obvezne rezerve po obračunskim razdobljima	66
T20: Promet vrijednosnih papira na burzama BiH	67
T21: Transakcije u platnom prometu	68
T22: Platna bilanca BiH	69
T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)	70
T24: Devizne rezerve CBBiH	71
T25: BiH-Izvoz po zemljama destinacije	72
T26: BiH-Uvoz po zemljama podrijetla	73
T27: Struktura izvoza i uvoza robe	74
T28: Pregled prosječnih srednjih tečajeva konvertibilne marke	76

T29: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade.....	77
T30: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda	78
T31: Vladine financije FBiH - jedinice sektora vlade.....	79
T32: Vladine financije FBiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda.....	80
T33: Vladine financije RS - jedinice sektora vlade.....	81
T34: Vladine financije RS - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda.....	82
T35: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani prema zemlji stranog ulagača	83
T36: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti	84
T37: Stanje izravnih inozemnih ulaganja u BiH po sastavnicama	85
T38: Nominalni i realni efektivni tečaj konvertibilne marke	86

Napomena: Kratka metodološka objašnjenja se nalaze ispod svake tablice, dok su opširnija dostupna na www.cbbh.ba

Konvencija korištena u tablicama je sljedeća:

∅ Prosjek

* Oznaka za napomenu

- Nema pojave

... Ne raspoložbe se podacima

Tekstni okvir:

Tekstni okvir 1: Aktivnost banaka i monetarna politika ECB-a	16
Tekstni okvir 2: Jesenske projekcije CBBiH u pogledu ekonomske aktivnosti za srednjoročno razdoblje od 2023. do 2025. godine.....	20
Tekstni okvir 3: Efektivna i nominalna kamatna stopa na kreditnome tržištu Federacije Bosne i Hercegovine u bankarskim i nebankarskim finansijskim institucijama	33

SKRAĆENICE

AL	Albanija
APP	Program kupovine vrijednosnih papira
BDP/GDP	Bruto domaći proizvod
BDV	Bruto dodana vrijednost
BHAS	Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
BIRS	Burzanski indeks Republike Srpske
BTFP	Novokreirani program financiranja (Bank Term Funding Program)
BNB	Narodna banka Bugarske
BLSE	Banjalučka burza
BOA	Banka Albanije
BQK	Centralna banka Kosova
b. b.	Bazni bod
CAC 40	Francuski referentni indeks dionica
CBBiH/CBBH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CBCG	Centralna banka Crne Gore
CDS	Kupnja osiguranja od bankrota banke (credit default swap)
CHF	Švicarski franak
CNY	Kineski juan
CPI	Indeks cijena potrošača
CS	Credit Suisse
EA	Eurozona (Euroarea)
ECB	Europska centralna banka
EU	Europska unija
EUR	Euro
EUROSTAT	Statistički ured Europske unije
FBiH / FBH	Federacija Bosne i Hercegovine
FDIC	Federalna agencija za osiguranje depozita
FED	Federalni sustav rezervi SAD-a
FINMA	Švicarski regulator financijskog tržišta
FPI	Indeks cijena hrane (Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija)
HRK	Hrvatska kuna
KM	Konvertibilna marka
MK	Republika Sjeverna Makedonija
M1	Novčana masa u užem smislu
M2	Novčana masa u širem smislu
DAX	Njemački glavni burzanski indeks
DB	Deutsche Bank AG Frankfurt
NBS	Narodna banka Srbije
NASDAQ	Američki indeks tehnoloških akcija

NDA	Neto domaća aktiva
NBRM	Narodna banka Republike Sjeverne Makedonije
NEER	Nominalni efektivni tečaj
OPEC	Organizacija zemalja izvoznica nafte
FAO	Organizacija za hranu i poljoprivredu
ORS	Indeks obveznica Republike Srpske
OR/RR	Obvezna rezerva
PEPP	Hitni program kupnje zbog pandemije
PDV	Porez na dodanu vrijednost
p. b.	Postotni bod
QT	Pogram mjera kvantitativnog pooštavanja
REER	Realni efektivni tečaj
RS	Republika Srpska
RSD	Srpski dinar
S&P 500	Burzanski indeks S&P 500
SASE	Sarajevska burza
SASX 10	Indeks Sarajevske burze 10
SASX 30	Indeks Sarajevske burze 30
SVB	Banka Sicilijske doline
SNB	Swiss National Bank
TRL	Turska lira
USD	Američki dolar

IZVRŠNI SAŽETAK

Inflacijski pritisci nastavili su slabiti neočekivano snažno u mjesecima trećega tromjesečja. Posljedično, CBBiH je svoje brze procjene inflacije za četvrto tromjesečje dodatno revidirala na niže. Očekujemo i nešto blaži intenzitet inflacije u 2023. godini, u odnosu na vrijednosti iz proljetnoga kruga srednjoročnih makroekonomskih projekcija. Ipak, ukupna inflacija je i dalje znatno iznad višegodišnjega prosjeka, a inflacijski pritisci i dalje dolaze, uglavnom, iz domaće ekonomije, iz kategorija koje se uzimaju u obzir prilikom procjene temeljne inflacije. Trend rasta prosječnih nominalnih i realnih plaća nastavljen je i u trećemu tromjesečju, a nastavljen je i trend pada broja nezaposlenih osoba.

Rast realne bruto dodane vrijednosti u drugome tromjesečju je bio skroman. Inflacijski pritisci su slabili, ali je, na godišnjoj razini, znatno usporen rast bruto ulaganja. Usporen je bio i rast potrošnje kućanstava, jer je realni raspoloživi dohodak, već duže vrijeme, pod utjecajem inflacijskih pritisaka. Konačno, izvoz roba i usluga je smanjen, na godišnjoj razini, djelomično zbog baznoga efekta, ali i usporevanja ekonomske aktivnosti u zemljama glavnim trgovinskim partnerima. Očekivanja CBBiH, vezano za intenzitet ekonomske aktivnosti u 2023. godini, u odnosu na proljetni krug makroekonomskih projekcija, nisu izmijenjena. Međutim, uslijed projekcija značajnoga usporavanja ekonomske aktivnosti u Europskoj uniji, očekujemo kako će slabljenje strane potražnje rezultirati daljnjim padom industrijske proizvodnje i izvoza u 2024. godini. Posljedično, naše projekcije rasta realnoga BDP-a u 2024. godini, su značajno revidirane na niže u jesenjem krugu srednjoročnih makroekonomskih projekcija.

Godišnji pad obujma industrijske proizvodnje zabilježen je peto uzastopno tromjesečju, u trećemu tromjesečju 2023. godine. Ipak, pad je bio znatno slabijega intenziteta, uslijed rasta obujma proizvodnje u djelatnosti proizvodnje električne energije. U trećemu tromjesečju je nastavljen rast prihoda od neizravnih poreza, djelomično i kao posljedica inflacije, a uglavnom su korišteni za financiranje tekuće potrošnje i refinanciranje dospjelih obveza. Trendovi u industrijskoj proizvodnji i vanjskotrgovinskoj razmjeni u mjesecima trećega tromjesečja signaliziraju da je izvjesno kako rast realnoga bruto društvenoga proizvoda u trećemu tromjesečju neće biti naročito snažan, unatoč očekivanjima značajnoga doprinosa djelatnosti vezanih za turizam. Naše preliminarne procjene su da će ekonomska aktivnost i u četvrtome tromjesečju biti skromna.

Promet na domaćim burzama je bio izvanredno snažan i u trećemu tromjesečju, ali i dalje uslijed velikoga obujma emisija dužničkih vrijednosnih papira entitetskih vlada. Kako su emisije, uglavnom, kupljene od strane rezidenata, nije bilo učinaka na razinu deviznih rezervi. Devizne rezerve su zabilježile rast na tromjesečnoj razini, ali su bile znatno niže u odnosu na treće tromjesečje 2022. godine. Ni pozitivan doprinos uspješne turističke sezone nije bio dostatan da, na godišnjoj razini, neutralizira učinke rasta vanjskotrgovinskog manjka i servisiranja vanjskoga duga na devizne rezerve.

I dalje nema naznaka da promjene u domaćim kamatnim stopama, ili pojačana potražnja za kreditima potiču rast inflacije. Kamatne stope na depozite sa ugovorenim dospeljem su blago porasle u odnosu na drugo tromjesečje, što je rezultiralo i slabim rastom prosječnoga troška financiranja banaka. U strukturi domaćih izvora sredstava banaka dominantni su depoziti bez ugovorenoga roka dospeljega, koji su, i dalje, tek neznatno pozitivni. Kamatne stope na novoodobrene kredite poduzećima su, također, zabilježile blagi rast u odnosu na drugo tromjesečje. Kamatne stope na novoodobrene kredite stanovništvu bile su gotovo nepromjenjene, u odnosu na prethodno tromjesečje.

Depoziti domaćih sektora, uglavnom bez ugovorenoga dospeljega, i u domaćoj valuti, nastavili su rasti i u trećemu tromjesečju. Posljedično, zabilježen je rast osnovice za obveznu rezervu. CBBiH je, od početka trećega tromjesečja, dodatno povećala stopu naknade na sredstva na računima obvezne rezerve banaka. Na sredstva koja banke drže kod CBBiH iznad propisanoga minimuma, i dalje se ne plaća naknada. Ipak, zbog makroekonomskih okolnosti, i posebnosti domaćega financijskog sektora, stope naknada CBBiH su i dalje znatno ispod referentnih stopa ECB-a.

Deficit na tekućem računu, u prvome polugodištu, bio je niži u odnosu na isto razdoblje 2022. godine, uslijed smanjenja manjka, na godišnjoj razini, u drugome tromjesečju. Neto priljevi na računu usluga, kao i doznake iz inozemstva, u najvećoj mjeri su kompenzirali rast manjka na računu roba. U trećemu tromjesečju 2023. godine zabilježen je pad vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene na godišnjoj razini, s tim što je izvoz zabilježio znatno veće smanjenje, i apsolutno i relativno, u usporedbi sa uvozom.

Glavna i odgovorna urednica:

dr. Belma Čolaković

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2022.
Nominalni BDP BiH (u milijunima KM)¹⁾, tekuće cijene	26.779	27.359	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.728	39.145	45.505	45.505
Realni BDP (stopa rasta u %)¹⁾	2,3	1,2	4,3	3,2	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,1	4,1
Stopa rasta potrošačkih cijena u BiH²⁾	u postocima BDP-a										
Prosječna godišnja stopa rasta CPI	-0,1	-0,9	-1,0	-1,1	1,2	1,4	0,6	-1,0	2,0	14,0	14,0
Godišnja stopa rasta CPI za prosinac	-1,2	-0,4	-1,3	-0,3	1,3	1,6	-0,1	-1,6	6,3	14,7	14,7
Proračun sektora opće vlade³⁾	u postocima BDP-a										
Prihodi	42,7	43,8	43,0	42,7	43,1	43,1	42,5	42,1	41,5	39,9	39,9
Rashodi ⁴⁾	44,8	45,8	42,3	41,5	40,5	40,8	40,6	47,4	41,8	40,3	40,3
Saldo	-2,2	-2,0	0,7	1,2	2,6	2,3	1,9	-5,3	-0,3	-0,4	-0,4
Novac i kredit	u postocima BDP-a										
Novac u širem smislu (M2)	60,1	63,1	64,5	66,7	69,5	71,3	73,6	81,3	80,5	73,0	72,9
Kreditni nevladinim sektorima	56,5	56,2	54,4	53,7	54,9	54,3	55,0	55,2	50,8	46,0	45,9
Platna bilanca	u postocima BDP-a										
Bruto devizne rezerve	u postocima BDP-a										
U milijunima KM	7.068	7.826	8.606	9.531	10.557	11.623	12.597	13.868	16.348	16.066	16.066
U milijunima USD	4.797	5.309	4.883	5.391	6.083	7.012	7.210	8.079	9.885	8.637	8.637
U mjesecima uvoza robe i usluga	5,8	6,1	6,7	7,2	7,1	7,3	7,8	10,0	9,3	6,8	6,9
Bilanca tekućeg računa	u postocima BDP-a										
U milijunima KM	-1.425	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-980	-695	-1.978	-2.045
U milijunima USD	-967	-1.345	-827	-805	-876	-660	-531	-571	-420	-1.063	-1.099
U postocima BDP-a	-5,3	-7,2	-5,0	-4,7	-4,8	-3,2	-2,6	-2,8	-1,8	-4,3	-4,5
Saldo robne razmjene⁵⁾	u postocima BDP-a										
U milijunima KM	-7.099	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-10.183	-10.095
U milijunima USD	-4.817	-5.342	-4.071	-4.010	-4.274	-4.538	-4.558	-3.651	-4.335	-5.474	-5.427
U postocima BDP-a	-26,5	-28,8	-24,8	-23,4	-23,3	-22,2	-22,3	-18,0	-18,3	-22,4	-22,1
Vanjski dug sektora vlade	u postocima BDP-a										
U milijunima KM	7.563	8.442	8.693	8.872	8.147	8.198	8.140	8.726	9.435	9.257	9.257
U milijunima USD	5.330	5.249	4.856	4.782	4.996	4.801	4.657	5.479	5.417	5.048	5.048
U postocima BDP	28,2	30,9	30,0	29,3	25,6	24,2	22,7	25,1	24,1	20,3	20,3
Servisiranje vanjskog duga⁶⁾	u postocima BDP-a										
U milijunima KM	685	761	581	723	983	955	794	741	773	802	802
U milijunima USD	465	516	330	409	567	576	454	432	467	431	431
U postocima izvoza robe i usluga	7,6	8,2	5,7	6,7	7,7	6,7	5,5	6,2	4,7	3,7	3,7

Napomena:

- 1) Izvor: Agencija za statistiku BiH: Bruto domaći proizvod BiH 2022. godina, proizvodni pristup, prvi rezultati, srpanj 2023. godine.
- 2) Izvor: Agencija za statistiku BiH
- 3) Izvor: Centralna banka BiH
- 4) Rashodi uključuju i neto nabavu stalnih sredstava.
- 5) Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilančnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvaća i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnoj bilanci, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platnu bilancu, šesto izdanje).
- 6) Izvor: Ministarstvo financija i trezora BiH

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**Međunarodno
ekonomsko okruženje**

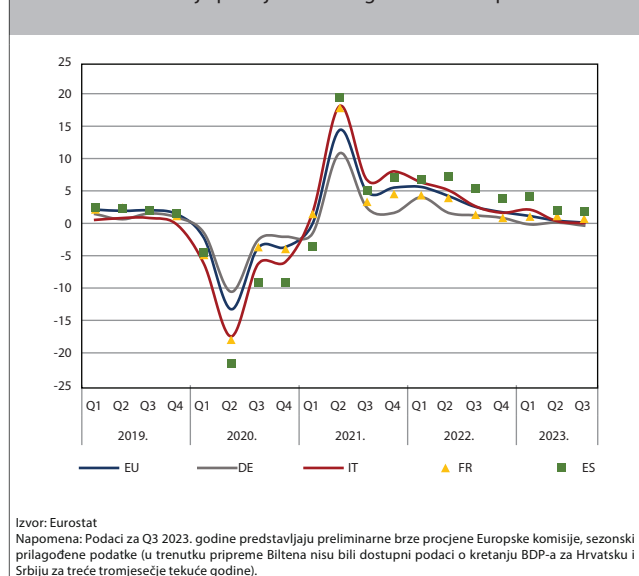
1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽJE

U uslovima naglašenih geopolitičkih rizika te pogoršanja globalnoga ekonomskog ambijenta, u trećem tromjesečju 2023. godine zabilježeno je stagniranje ekonomskoga rasta u EU i eurozoni. U rujnu 2023. godine zabilježene su najniže godišnje stope rasta cijena od prosinca 2021. godine. Temeljna inflacija je i u ovome tromjesečju rasla brže od ukupne inflacije. Povoljnija kretanja cijena utjecala su na odluku ECB-a da zaustavi daljnja povećanja ključnih kamatnih stopa. Nakon višemjesečnoga rasta, vrijednost svih ključnih indeksa tržišta dionica u SAD-u i u eurozoni smanjena je u odnosu na prethodno tromjesečje. Većina zemalja eurozone se, prema visini javnoga duga i proračunskoga manjka, nalazi u fiskalnoj neravnoteži, a rast stopa prinosa do dospijeca na tržištu obveznica dodatno pogoršava njihovu fiskalnu poziciju. Uslijed diversifikacije izvora opskrbe i slabije potražnje, cijene energenata na svjetskome tržištu su u trećem tromjesečju bile na znatno nižoj razini u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Nakon značajnih šokova koji su obilježili prvu polovicu 2023. godine, stagnacija ekonomskoga rasta u trećem tromjesečju u izravnoj je vezi sa pogoršanjem globalnoga ekonomskog ambijenta, u uvjetima rastućih geopolitičkih rizika, u prvome redu neizvjesnosti u pogledu rata u Ukrajini i na Bliskome istoku. Prema posljednjim pokazateljima, u eurozoni i EU nije bilo značajne promjene u ekonomskoj aktivnosti na tromjesečnoj i godišnjoj razini. Neki od čimbenika koji su obilježili ova kretanja su smanjenje strane potražnje za proizvodima Eurozone, snažno usporavanje trgovinske razmjene te pooštavanje financijskih uvjeta, što se odrazilo na ukupnu razinu ulagačke aktivnosti i potrošnju. Nakon privremeno pozitivnih učinaka otvaranja ekonomije Eurozone, u trećem tromjesečju 2023. godine vidljiv je učinak smanjenja obujma industrijske aktivnosti, slabljenje sektora usluga, ali i učinci primjene mjera restriktivne monetarne politike. Iako je posljednje povećanje referentnih kamatnih stopa u rujnu 2023. godine stabiliziralo putanju inflacije, što je utjecalo na oporavak realnoga dohotka kućanstava, krajem trećega tromjesečja 2023. godine primjetni su i prvi znaci slabljenja tržišta rada. Istodobno, nepovoljni uvjeti ponude kredita te smanjenje fiskalnoga poticaja u ekonomiji, kako bi se izbjeglo jačanje srednjoročnih inflacijskih pritisaka te povećala produktivnost ekonomije, dodatno su opteretili ekonomsku aktivnost. Većina zemalja EU u trećem tromjesečju 2023. godine bilježi zanemarive stope rasta, a čak osam zemalja pad ekonomske aktivnosti (Grafikon 1.1).

Prema posljednjim prognozama, očekuje se značajno usporavanje godišnjega rasta realnoga BDP-a u EU i eurozoni do kraja 2023. godine na 0,6 %, što predstavlja reviziju naniže za 0,2 pp u usporedbi sa ljetnim krugom makroekonomskih projekcija. U 2024. i 2025. godini u EU se očekuje postupni oporavak, te stope BDP-a od 1,3 % i 1,7 % respektivno. Iako su kratkoročne prognoze revidirane naniže, očekivanja su da će pad stope inflacije, rast realnoga dohotka i jačanje tržišta rada u konačnici doprinijeti rastu ekonomije i utjecati na oporavak domaće i strane potražnje. Negativni rizici za realnu ekonomsku aktivnost vežu se za potencijalni rast cijena hrane i energije uslijed geopolitičkih tenzija i ekstremnih vremenskih prilika, slabljenje tražnje u uvjetima snažne transmisije monetarne politike, rast inflacijskih očekivanja te rast plaća i profitnih marži. U narednome razdoblju usredotočenost ostaje na reformi okvira ekonomskoga upravljanja koji obuhvaća politike namijenjene poboljšanju kapaciteta opskrbe eurozone, kao jedan od ključnih čimbenika koji može utjecati na smanjenje cjenovnog pritiska srednjoročno.

Grafikon 1.1: Godišnje promjene realnog BDP-a u Europi

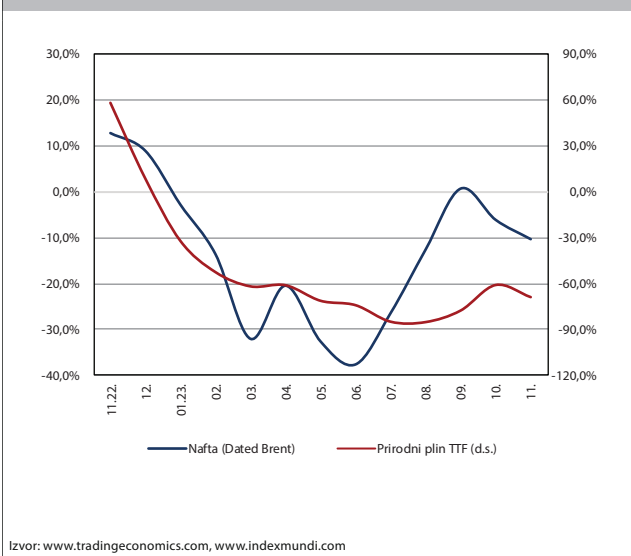

U trećem tromjesečju 2023. godine, došlo je do umjerenoga rasta cijena nafte tipa Brent na međunarodnome tržištu kao posljedica pozitivnih očekivanja vezanih za tržište Kine, najvećega uvoznika nafte, ali i smanjenja na strani ponude (Grafikon 1.2). Naime, lideri OPEC+, Saudijska Arabija i Rusija, produžili su program smanjenja isporuka do kraja 2023. godine, a očekuje se kako će na sastanku u studenome program smanjenja biti produžen najmanje do kraja prvoga tromjesečja 2024. godine¹.

¹ Griffin, Rosemary; Wang, Herman; Mitchell, Charlie; Eqbali, Aresu; Bowles, Alisdair. OPEC+ shifts ministerial meeting online amid questions over 2024 quotas, 23 November 2023. URL: <https://www.>

Premaposljednjim dostupnim podacima kraja studenoga, naftom se trgovalo po prosječnoj cijeni od 81,6 dolara po barelu, što je oko 10,0% niže u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Blagi pad cijena nafte u studenome posljedica je snažnoga rasta zaliha nafte u SAD-u, ali i drugim zemljama koje nisu članice OPEC-a, ali u značajnoj mjeri utječu na cijenu na međunarodnome tržištu. Također, Međunarodna agencija za energetiku očekuje blagi višak na globalnome tržištu nafte u 2024. godini unatoč najavljenome smanjenju proizvodnje. Nakon enormnoga rasta cijena prirodnog plina u prethodnoj godini, europske zemlje uspjele su diversificirati izvore opskrbe prirodnim plinom i na taj način stabilizirati njegovu cijenu. Krajem studenoga tekuće godine, prirodnim plinom trgovalo se po cijeni od 45,3 eura po megavat satu, što je 69,0 % niže nego prethodne godine. Pad cijena prirodnoga plina od sredine listopada na nizozemskome TTF čvorištu posljedica je visoke popunjenosti europskih skladišta, koja je uspjela neutralizirati prognoze o veoma hladnome vremenu u većemu dijelu Europe početkom prosinca.

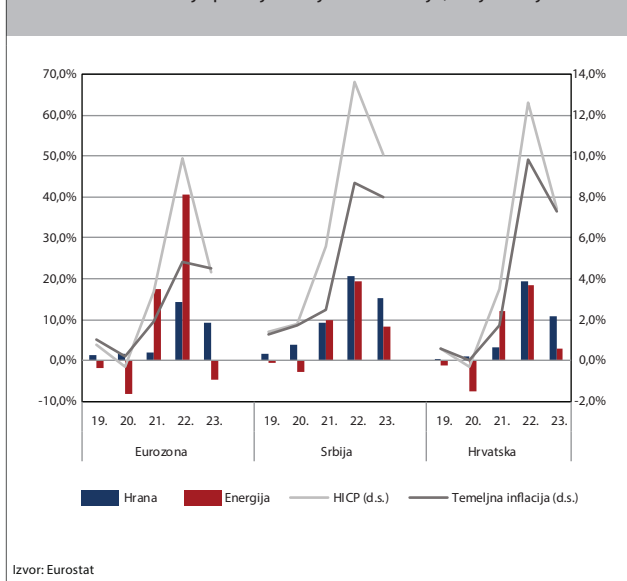
Grafikon 1.2: Godišnje promjene cijena energenata na međunarodnom tržištu

U rujnu 2023. godine, u EU i eurozoni zabilježene su najniže godišnje stope rasta cijena od prosinca 2021. godine. Stopa inflacije u rujnu 2023. godine u EU i eurozoni iznosila je 4,9 % i 4,3 % respektivno, što je za 6 pp odnosno 5,6 pp niže u usporedbi sa godišnjom stopom rasta u istome mjesecu prethodne godine. U promatranome razdoblju samo je jedna zemlja EU (Mađarska) zabilježila stopu inflacije iznad 10 %, a petnaest zemalja stopu inflacije ispod 5 %. Istodobno su cijene hrane i bezalkoholnih pića u većini zemalja EU-a rasle po stopi od 8 % i više, a u samo pet zemalja EU-a po stopi nižoj od 7 %. Cijene energije zabilježile su smanjenje krajem trećega tromjesečja (4,6 %), a rast cijena za ovu kategoriju potrošačke košarice zabilježilo je samo sedam zemalja EU-a. (Grafikon 1.3).

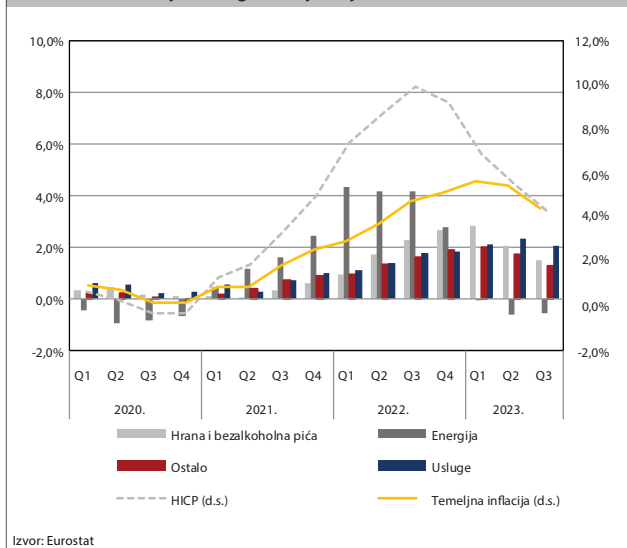
spglobal.com/commodityinsights/en/market-insights/latest-news/oil/112323-opec-shifts-ministerial-meeting-online-amid-questions-over-2024-quotas

Grafikon 1.3: Godišnje promjene cijena u okružju, krajem rujna

Temeljna inflacija je krajem trećega tromjesečja također zabilježila nižu vrijednost, ali je i dalje viša od ukupne stope rasta cijena. Iako je u eurozoni u rujnu 2023. godine zabilježena niža godišnja stopa temeljne inflacije od 4,5 %, najviši doprinos rastu cijena zabilježen je za kategoriju hrane i bezalkoholnih pića (1,49 %) te kategoriju usluga (2,05 %). Cijene usluga krajem trećega tromjesečja 2023. godine zabilježile su rast po stopi od 4,7 %, a cijene industrijskih proizvoda bez energije po stopi od 4,2 %. Značajan dio pada cijena usluga je pod snažnim utjecajem baznoga efekta. Istovremeno, najznačajniji pritisak na kretanje cijene u promatranome razdoblju i dalje su imale cijene hrane, alkohola i duhana, za koje je stopa rasta iznosila 8,8 %. Cijene energije su na godišnjoj razini niže za 4,6 %, ali u svjetlu aktualnih geopolitičkih događanja teško je predvidjeti buduću dinamiku za ovu kategoriju cjenovnih indeksa (Grafikon 1.4). U narednome razdoblju očekuje se da će mjere monetarne politike omogućiti daljnje stabiliziranje cijena koje ulaze u cjenovne indekse koji se koriste za izračun temeljne inflacije. U isto vrijeme, očekuje se kako će domaći cjenovni pritisci ostati snažni uslijed rasta jediničnoga troška rada.

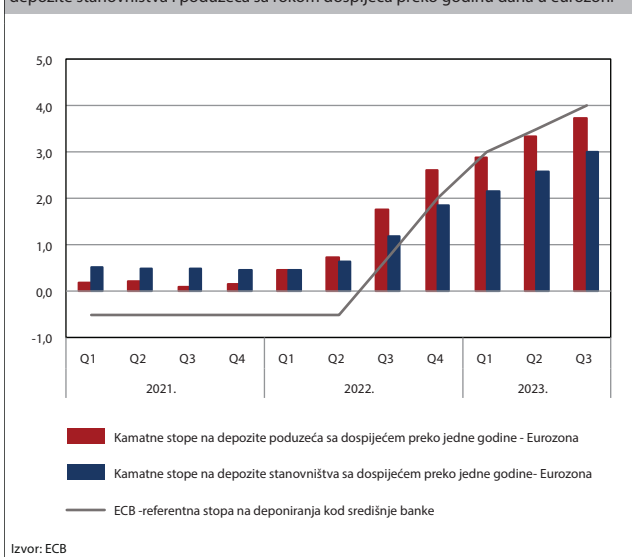
Grafikon 1.4: Doprinosi sastavnica promjeni indeksa potrošačkih cijena u eurozoni, na kraju trećega tromjesečja

Nakon što su referentne kamatne stope značajno porasle, uključujući i referentnu kamatnu stopu na deponiranja kod središnje banke (eng. Deposit facility rate), koja je dosegla povijesnu razinu od 4 %, u listopadu 2023. godine, ECB je odlučila zaustaviti daljnja povećanja ključnih kamatnih stopa. Ovakva odluka temeljena je na zabilježenoj smanjenju stope inflacije u eurozoni krajem trećega tromjesečja 2023. godine, ali i neizvjesnosti koja se vezuje za snagu negativnog ekonomskog učinka restriktivne monetarne politike. Planirano je da kamatne stope, koje su procijenjene kao dovoljno visoke, ostanu na postojećoj razini u narednome razdoblju kako bi se osigurao značajan doprinos ostvarenju srednjoročnoga cilja monetarne politike i nesmetani povratak inflacije na ciljano razinu.

U razdoblju od srpnja 2022. godine do studenoga 2023. godine, od kad su na snazi mjere restriktivne monetarne politike, rast ključnih kamatnih stopa iznosio je 450 bp, što predstavlja najveće pooštavanje monetarne politike od nastanka Eurozone. U prva tri tromjesečja 2023. godine, revizija ključnih kamatnih stopa izvršena je u čak šest navrata. Ukupno povećanje ključnih kamatnih stopa za 2023. godinu iznosilo je 200 bp, pri čemu je rast tijekom trećega tromjesečja iznosio 50 bp. Snažan i ubrzan rast ključnih kamatnih stopa rezultirao je sporijim rastom pasivnih kamatnih stopa i nepotpunom transmisijom mjera politike na depozite po sektorima i ročnosti. Značajniji rast i znatno brža transmisija na pasivne kamatne stope zabilježena je za depozite nefinancijskih poduzeća sa ugovorenim rokom dospijanja preko godine dana i za prvih devet mjeseci 2023. godine iznosila je 120 bp (Grafikon 1.5). Istodobno, u eurozoni je zabilježen značajan rast aktivnih kamatnih stopa koji je za prvih devet mjeseci u prosjeku iznosio 137 bp, a najveći rast u prvih devet mjeseci zabilježen je za kredite nefinancijskim poduzećima (161 bp).

Grafikon 1.5: Referentna kamatna stopa na deponiranja kod ECB-a i kamatne stope na depozite stanovništva i poduzeća sa rokom dospijanja preko godinu dana u eurozoni

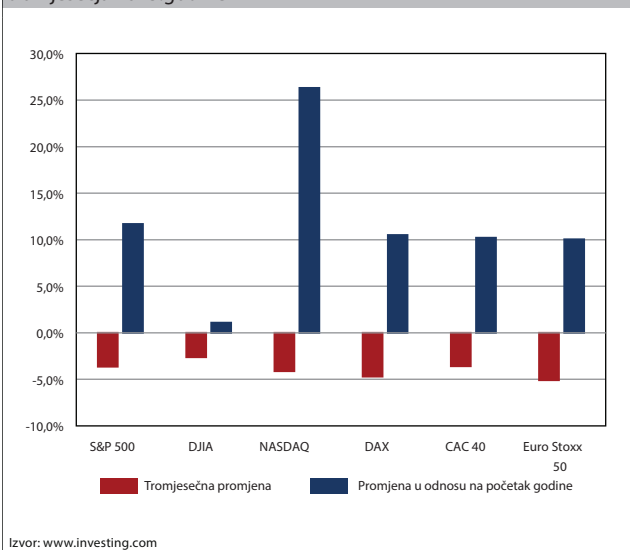
U narednome razdoblju nije isključena mogućnost ponovne revizije ključnih kamatnih stopa ECB-a, ukoliko se stopa inflacije i drugi rizici po ekonomsku aktivnost ne budu kretali u željenome smjeru. U skladu sa restriktivnom monetarnom politikom, u trećemu tromjesečju 2023. godine nastavljeno je pooštavanje uvjeta financiranja uslijed rasta troškova banaka te skupljih izvora sredstava. Rast kamatnih stopa na kredite poduzećima utjecao je na smanjenje potražnje za kreditima i dalju kontrakciju kreditnoga rasta u eurozoni.

Kada su u pitanju drugi instrumenti monetarne politike ECB-a i mjere kvantitativnoga pooštavanja, u trećemu tromjesečju nije došlo do značajnijih izmjena, ali je usredotočenost ostala na aktivnostima ponovnoga ulaganja glavnice dospeljih vrijednosnih papira u sklopu programa žurne kupovine u slučaju pandemije do kraja 2024. godine (PEPP, eng. Pandemic emergency purchase programme) te uvođenju nulte naknade na obveznu rezervu, uslijed prekomjernih razina likvidnosti. ECB je, početkom trećega tromjesečja 2023. godine, najavila izmjenu naknade koja se obračunava na obveznu rezervu u eurozoni, koja od 20. 9. 2023. godine iznosi 0 %. Ovom odlukom o izmjeni i dopuni naknada na obveznu rezervu, ECB je ukinula remuneraciju obvezne rezerve te snizila naknadu na ova sredstva za 375 baznih poena. Prema posljednjim informacijama dostupnim u momentu pisanja publikacije i FED je donio odluku o zadržavanju postojeće razine kamatne stope od 5,5 %, što predstavlja vrhunac dostignut u posljednje 22 godine.

Pod utjecajem visokih kamatnih stopa ², svi ključni burzanski indeksi u SAD-u su na tromjesečnoj razini, nakon višemjesečnoga rasta, smanjeni. Poslije tri tromjesečja uzastopnoga rasta u trećemu tromjesečju ove godine, vrijednost S&P 500 i DJIA niža je u odnosu na prethodno tromjesečje za 3,6 % i 2,6 % respektivno (Grafikon 1.6). NASDAQ, indeks u koji ulaze samo dionice tehnoloških kompanija koje ubrzano razvijaju vještačku inteligenciju, a od koje se očekuje iznadprosječna rentabilnost, je također smanjen. Međutim, zbog bitno drugačije prirode djelatnosti tehnoloških kompanija i očekivane visoke profitabilnosti kompanija koje se bave razvojem vještačke inteligencije, rast ovoga indeksa dionica u odnosu na kraj prethodne godine značajno je viši u odnosu na druga dva vodeća indeksa američkoga tržišta dionica. I na tržištima dionica zone eura je, kao i na američkim, registriran tromjesečni pad vodećih indeksa (-4,5%). Na kraju trećega tromjesečja, europsko tržište dionica (DAX, CAC 40, Euro Stoxx 50) imalo je za 10 % višu tržišnu kapitalizaciju u odnosu na kraj prošle godine. Tromjesečne promjene dva najvažnija regionalna indeksa CROBEX (Zagrebačka burza) i Belex15 (Beogradska burza) ne razlikuju se značajno i iznose 3,6 % i 2 % respektivno. S druge strane, u odnosu na početak godine rast CROBEX-a je izražen (22 %), dok je rast BELEX 15 (8 %) približno na razini promjena vodećih europskih indeksa.

² U srpnju je FED povećao referentnu kamatnu stopu za 0,25 b.p. i formirao koridor 5,25 – 5,5%. Na kraju rujna, prosječna referentna kamatna stopa FED-a je 5,33%.

Grafikon 1.6: Promjene u indeksima tržišta dionica na kraju trećega tromjesečja 2023.godine

U odnosu na maksimalno dostignutu vrijednost (99,5% u Q1 2021), inflacijski rast BDP-a značajno je smanjio javni dug zemalja eurozone. Međutim, većina zemalja eurozone i dalje se nalazi u zoni fiskalne neravnoteže³. Posljednji objavljeni podaci (drugo tromjesečje ove godine) pokazuju da u usporedbi sa prethodnim tromjesečjem nije bilo promjene javnoga duga eurozone (90,3 % BDP-a).

Rast troškova financiranja javnoga duga dodatno opterećuje zemlje EU-a, od kojih većina već skoro jedno desetljeće ima proračunske manjkove. U 13 zemalja EU-a u drugome tromjesečju 2023. godine javni dug prevazilazi 60 % BDP-a, što ukazuje na rasprostranjenu fiskalnu neravnotežu. U samo dvije zemlje EU-a (od ukupno 27) nije došlo do tromjesečnoga rasta stope prinosa do dospelja na tržištu desetogodišnjih obveznica. Na ovome tržištu prinosi do dospelja u zadnja tri mjeseca u prosjeku su porasli za 30 bp, pri čemu je najveći rast prinosa ostvaren u zemljama čiji je javni dug značajno iznad prosjeka eurozone. Inverzija krivulje prinosa, mjerena razlikom prinosa na desetogodišnje i dvogodišnje obveznice u eurozoni, je smanjena. Visoka inflacija⁴ i visoke referentne kamatne stope održavaju stopu prinosa do dospelja na desetogodišnje obveznice u Poljskoj (5,7 %), Rumunjskoj (7,48 %) i Mađarskoj (7 %) i dalje na najvišoj razini u Europskoj uniji.

³ Eurostat. Pod fiskalnom neravnotežom podrazumijeva se javni dug iznad 60 % BDP-a i proračunski manjak iznad 3 % BDP-a.

⁴ Inflacija u 9/2023 u Poljskoj, Rumunjskoj i Mađarskoj bila je 7,7 %, 9,2 % i 12,2 % respektivno.

Tekstni okvir 1: Aktivnost banaka i monetarna politika ECB-a

U trećemu tromjesečju je, prema provedenoj anketi, došlo do daljnega pooštavanja kreditnih standarda za odobravanje kredita nefinancijskim poduzećima u eurozoni (Grafikon 1.7). Kao glavni razlozi za podizanje kriterija za odobravanje kredita navedeni su pored percepcije viših rizika i smanjenje tolerancije prema riziku i rast troškova izvora financiranja banaka koji su pod utjecajem monetarne politike ECB-a i bilančna ograničenja. Ipak broj banaka koje su izvjestile o strožijim kreditnim standardima smanjen je u odnosu na prethodno tromjesečje, a u četvrtome tromjesečju banke također očekuju daljnje pooštavanje kreditnih standarda, ali znatno slabijim intenzitetom. Intenzitet pooštavanja kreditnih standarda značajno se razlikuje u Njemačkoj i Španjolskoj, u kojoj su kreditni standardi samo blago pooštreni, i ostalih velikih ekonomija eurozone (Francuska i Italija) u kojima je intenzitet pooštavanja kreditnih standarda mnogo viši u usporedbi sa Njemačkom.

Banke eurozone započele su pooštavanje kreditnih standarda u prvome tromjesečju 2022. godine, prije nego što je ECB započela fazu restriktivne monetarne politike (srpanj 2022.). Utjecaj restriktivne monetarne politike ECB-a na kreditnu aktivnost banaka najviše je došao do izražaja u tražnji za kreditima, koja je pala na najnižu razinu od 2003. godine, kad je ECB započela sa istraživanjem kreditne aktivnosti banaka⁵. Pored smanjenja potreba za financiranjem ulaganja, najznačajni čimbenik niske tražnje za kreditima je opća razina kamatnih stopa, koja je pod izravnim utjecajem monetarne politike ECB-a. Banke su u trećemu tromjesečju pooštrile i kriterije za odobravanje svih vrsta kredita stanovništvu, s tim da je u prosjeku zbog viših kreditnih rizika izraženije pooštavanje kreditnih standarda za potrošačke kredite, nego za stambene kredite. Slično kao i kod kredita za nefinancijska poduzeća, banke u eurozoni ukazuju na rast rizika i nižu toleranciju na rizike, kao i na opću razinu kamatnih stopa kao glavne razloge za pooštavanje kreditnih standarda u sektoru stanovništva. Na tržištu stambenih kredita tražnja je smanjena i u Q3 2023. godine (i to više nego što je očekivano u prethodnome tromjesečju), a glavni razlog značajnoga smanjenja tražnje za ovim kreditima je opća razina kamatnih stopa. Povećan je broj banaka⁶ koje su implicitno priopćile da je restriktivna monetarna politika ECB-a glavni uzrok pada tražnje. Promjena uvjeta na tržištu nekretnina i izuzetno

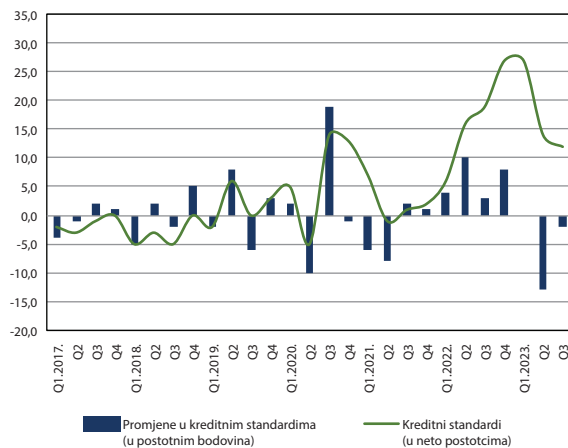
⁵ The euro area bank lending survey Third quarter of 2023.

⁶ Postoje dva načina mjerenja kreditne aktivnosti banaka. Prvi je neto postotak, a drugi difuzni indeks. Konkretno, u ispitivanju tražnje za kreditima banaka u eurozoni bankama se postavlja pitanje je li došlo do pada ili rasta tražnje za kreditima, ili je tražnja ostala na istoj razini kao i ranije. Zatim se podatak o broju banaka koje su priopćile kako je došlo do pada tražnje oduzme od dobivenoga podatka o broju banaka koje su su priopćile kako je došlo do rasta tražnje i tako dobivena razlika podijeli se sa brojem banaka koje su sudjelovale u anketi. Ovaj količnik naziva se neto postotak. Način izračunavanja difuznoga indeksa je u osnovi isti kao i način dobivanja neto postotka, s tom razlikom da se odgovori banaka ponderiraju.

nisko povjerenje potrošača druga su dva čimbenika koja su pridonijela padu tražnje za stambenim kreditima (od četiri najveće europske ekonomije, tražnja za stambenim kreditima najviše je pala u Francuskoj, a najmanje u Njemačkoj).

Do izraženog pada tražnje, uslijed percepcije rasta rizika i manje tolerancije prema rizicima, došlo je i na tržištu potrošačkih kredita stanovništvu. Glavni čimbenici smanjenja tražnje su više kamatne stope, kao i niska razina povjerenja, te u mnogo manjoj mjeri upotreba alternativnih izvora financiranja i smanjenje kupovine potrošnih dobara. Monetarna politika ECB-a utječe na kreditnu aktivnost banaka, a banke su izvjestile kako je došlo i do pogoršanja u većini segmenata izvora financiranja. To je posebno izraženo na tržištu kratkoročnih depozita. Broj banaka koje smatraju da se stanje na ovome tržištu pogoršalo u Q3 2023. godine najviši je od 2012. godine. I u naredna 3 mjeseca očekuje se pogoršanje. Uvjeti po kojima se banke financiraju pogoršani su i sa aspekta financijskoga tržišta zbog rasta očekivanih prinosa na tržištu srednjoročnih i dugoročnih obveznica. I na ovome dijelu tržišta bankarskih izvora banke očekuju daljnja pogoršanja u narednome tromjesečju.

Grafikon 1.7: Ukupni kreditni standardi za poduzeća u eurozoni

Izvor: ECB

Napomena: Rast iznad nule predstavlja pooštavanje kreditnih standarda.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Realni sektor

2. REALNI SEKTOR

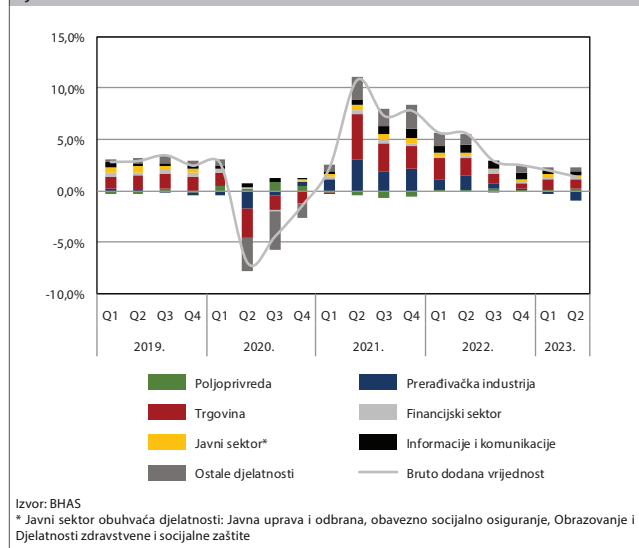
Kontrakcija domaće ekonomske aktivnosti u velikoj mjeri determinirana je padom industrijske proizvodnje i izvoza, uslijed pogoršanja uvjeta trgovinske razmjene sa glavnim trgovinskim partnerima. U drugome tromjesečju 2023. godine, zabilježena je najniža godišnja stopa rasta realnog BDP-a od početka 2021. godine. Godišnji rast cijena u trećemu tromjesečju 2023. godine značajno je niži u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine, što je djelomično utjeicalo na oporavak realnoga dohotka stanovništva. Trend pada obujma industrijske proizvodnje započeo krajem prethodne godine, nastavljen je i u trećemu tromjesečju tekuće godine, prvenstveno kao posljedica pada djelatnosti iz prerađivačke industrije i rudarstva. U trećemu tromjesečju 2023. godine, nastavljen je trend pozitivnih kretanja na tržištu rada uz godišnji rast kako nominalnih tako i realnih plaća.

2.1 Bruto domaći proizvod

U drugome tromjesečju 2023. godine, zabilježena je najniža godišnja stopa rasta realnoga BDP-a od početka 2021. godine i iznosila je 1,2 %. Ipak, na godišnjoj razini, stopa realnoga rasta niža je za 4,4 pp u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Istodobno je, uslijed stabiliziranja stope inflacije, zabilježeno značajno smanjenje godišnje stope rasta nominalnoga BDP-a (do razine od 3,92 %) u drugome tromjesečju.

Promatrano po područjima klasifikacije djelatnosti, u drugome tromjesečju 2023. godine ostvaren je najskromniji tromjesečni rast realne BDV od početka 2021. godine. Kontrakcija domaće ekonomske aktivnosti u velikoj mjeri determinirana je padom industrijske proizvodnje i izvoza, uslijed stagnacije ekonomske aktivnosti u eurozoni (godišnja stopa rasta u Q2 iznosila je 0,6 %). Najveći doprinos godišnjim stopama rasta u drugome tromjesečju 2023. godine zabilježila je djelatnost trgovine (1 %), te uslužne djelatnosti (0,6 %), dok je negativan doprinos zabilježen za djelatnost prerađivačke industrije (0,9 %). Snažna stopa godišnjega rasta u drugome tromjesečju (19,9 %) zabilježena je za uslužne djelatnosti, čiji je ukupno udjel u bruto dodanoj vrijednosti 2,9 %. Djelatnost prerađivačke industrije u promatranome razdoblju zabilježila je značajnu stopu pada (7,05 %), a njen udjel u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti iznosi 13,6 %. Ostale djelatnosti zabilježile su skromne stope rasta (do 2,5 %), sa izuzetkom trgovine koja je rasla po stopi od 5 % na godišnjoj razini, te djelatnosti informacija i komunikacija (5,9 %). Za razliku od prvoga tromjesečja, u drugome tromjesečju 2023. godine djelatnost Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija te djelatnost Građevina, ponovno bilježe pozitivne stope rasta (1,2 % i 1,6 % respektivno).

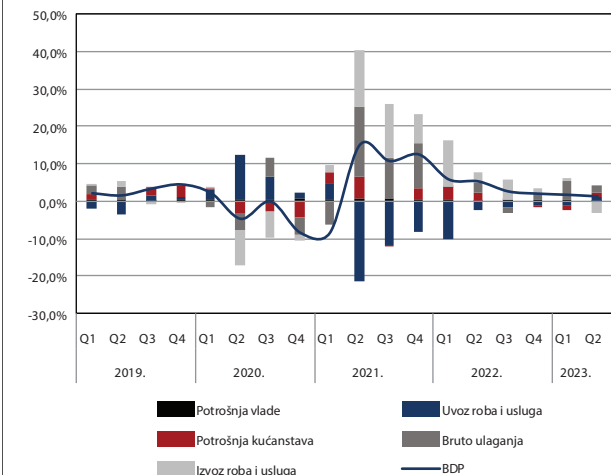
Grafikon 2.1: Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti za odabrane djelatnosti

Prosmatrano po rashodovnome pristupu, u drugome tromjesečju 2023. godine došlo je do značajnoga smanjenja godišnje stope rasta bruto ulaganja (6,69 %), čiji je ukupan doprinos rastu iznosio 2,2 %. Potrošnja kućanstava, koja čini najveću stavku BDP-a, skromno je doprinijela rastu BDP-a (2,2 %). Nakon negativnih stopa rasta zabilježenih u četvrtome tromjesečju 2022. godine i prvome tromjesečju 2023. godine, slabljenje inflacijskih pritisaka u odjeljcima roba, koje čine značajnu stavku izdataka kućanstava, pridonijelo je postupnome oporavku potrošnje kućanstava. Istodobno, odloženi učinici transmisije monetarne politike koji se ogledaju u pooštavanju globalnih financijskih uvjeta predstavljaju dodatni pritisak na raspoloživi dohodak kućanstava.

Po prvi put od 2021. godine izvoz roba i usluga, čiji udjel u strukturi potrošnje iznosi 33,3%, zabilježio je visoku stopu pada (9,06%) što se značajno odrazilo na kretanje realne ekonomske aktivnosti. Negativan utjecaj neto trgovine jednim dijelom može se pripisati slaboj globalnoj potražnji, prekompoziciji u strukturi potražnje (rast potražnje za uslugama) te općenito slabljenju globalne trgovine u uvjetima kontrakcije realne ekonomske aktivnosti (Grafikon 2.2).

Grafikon 2.2: Doprinosi godišnjoj stopi promjene BDP-a prema rashodnome pristupu

Izvor: BHAS

Tekstni okvir 2: Jesenske projekcije CBBiH u pogledu ekonomske aktivnosti za srednjoročno razdoblje od 2023. do 2025. godine

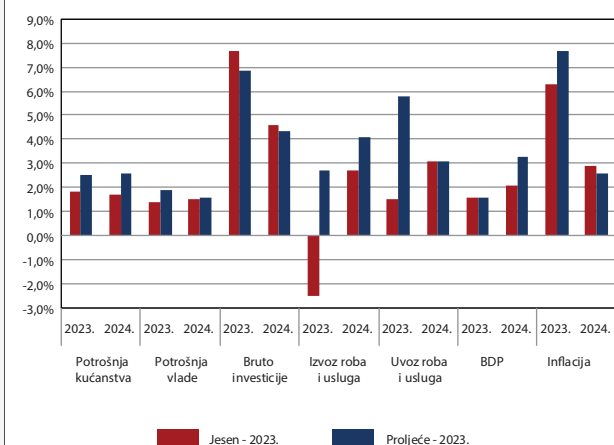
Već nakon proljetnog kruga projekcije makroekonomskih pokazatelja za 2023. godinu bilo je jasno kako će ovogodišnji rast realne ekonomske aktivnosti biti skroman, slijedom značajnoga inflacijskoga pritiska u posljednje dvije godine. Usporena strana potražnja iz europodručja pridonijela je nastavku očekivanja o niskome rastu ekonomske aktivnosti u tekućoj godini, dok su revidirana na niže očekivanja u idućoj godini determinirana na produženju slabijih trgovinskih prilika, što se ogleda u snažnome padu domaće industrijske proizvodnje i izvoza. Jesenske projekcije za srednjoročno razdoblje od 2023. do 2025. godine utemeljenu su na službenim tromjesečnim podacima zaključno sa drugim tromjesečjem, te mjesečnim podacima do kraja kolovoza.

Usljed rasta domaće i strane potražnje, u 2023. godini očekuje se rast realne ekonomske aktivnosti od 1,6 % (Grafikon 2.3), što je istovjetno procjeni iz proljetnoga kruga i približno posljednjim objavljenim službenim podacima sa kraja prvoga polugodišta (1,4%). Revidiranje rasta realnoga BDP-a u odnosu na prethodni krug projekcija za 2023. i 2024. godinu iznosi 0,0 pp i -1,1 pp, respektivno. Na temelju dostupnih službenih podataka sa kraja prvoga polugodišta, sve stavke rashodnoga pristupa obračuna BDP-a, osim ulaganja koja su zabilježila snažan rast, bilježe niži rast od incijalnoga očekivanja. Najizraženiji doprinos rastu realne ekonomske aktivnosti bilježi rast ulagačke potrošnje, gdje je rast osobne ulagačke potrošnje praćen rastom nominalnih plaća, doznaka iz inozemstva i zaposlenosti. Sa druge strane, visoke stope pada izvoza roba negativno doprinose ekonomskoj aktivnosti, što se odrazilo i na revidiranju

procjene ukupnoga izvoza u tekućoj godini u odnosu na proljetni krug. Projicirana realna stopa izvoza roba i usluga u 2023. godini iznosi -2,5 % i u odnosu na pad robnoga izvoza je niža imajući u vidu visok rast izvoza usluga. Uvoz je pod snažnim utjecajem izvoza, ali i rasta osobne te ulagačke potrošnje, stoga je u tekućoj godini projicirana blaga stopa rasta realnoga uvoza (1,5 %). Na pad izvoza i usporavanje rasta uvoza dominantno utječe usporavanje rasta ekonomija naših trgovinskih partnera. Uz blagi rast realne državne potrošnje, koja ima najmanji udjel u ukupnoj aktivnosti, utemeljen uglavnom na porastu plaća te troškova za robe i usluge, konituirani rast bilježi i osobna potrošnja kao rezultat povoljnijih kretanja na tržištu rada, povećanoga kreditiranja te rastu ostaloga dohotka koji je prouzročen rastom doznaka iz inozemstva i porastom cijena nekretnina, koje određuju veći povrat na uloženi kapital stanovništva. U tekućoj godini očekuje se snažan rast realnih ulaganja, koji je revidiran na više u odnosu na prethodni krug projekcija, prvenstveno zbog revidiranih statističkih podataka za prvu polovicu 2023. godine, gdje godišnja stopa rasta za prvu polovicu godine iznosi 12,6 %. Rast ulagačke aktivnosti privatnoga sektora evidentan je u uvjetima velike neizvjesnosti i još uvijek nižih domaćih kamatnih stopa u usporedbi sa kamatnim stopama u europodručju, s time da se značajan udjel u ulaganjima u ovoj godini može očekivati i od zadržane dobiti iz prethodne godine u kojoj su mnoge kompanije zabilježile rekordnu neto dobit, što se svakako pretilo i na domaće cijene. Ulagačka potrošnja države prozročena je radovima na velikim infrastrukturnim projektima, koji se mogu posebice očekivati u narednoj godini zbog lokalnih izbora. U 2024. godini projicirana realna stopa rasta BDP-a iznosi 2,1%, pod pretpostavkom slabljenja, ali ne i potpunoga isčezavanja, postojećih inflacijskih šokova, dok se nešto značajniji rast realnoga BDP-a očekuje u 2025. godini (3,5 %).

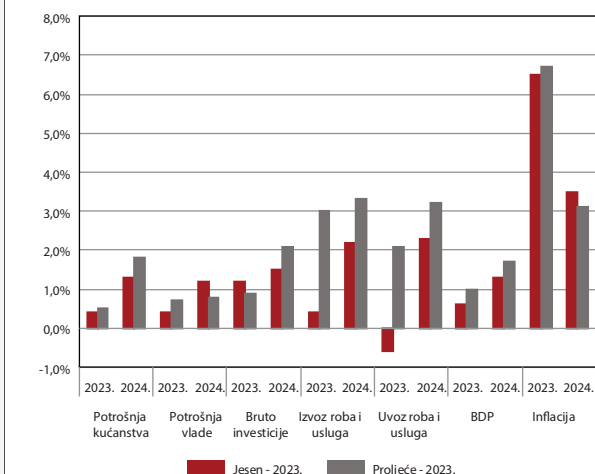
Uspoređujući projekciju domaće aktivnosti sa projekcijom očekivane ekonomske aktivnosti u EU (Grafikon 2.4), vidljivo je kako su trendovi slični za sve sastavnice, osim što se na domaćem tržištu očekuje dosta izraženiji rast ulaganja, prvenstveno kao rezultat niske osnovice, te slabiji neto izvoz, zbog niže strane potražnje, koji se ogleda i u padu realnoga uvoza u EU. Pogoršanje monetarnih uvjeta u EU i usporavanje vanjske trgovine prouzročilo je skroman rast realnoga BDP-a u projekcijskome razdoblju. Usporavanje privatne potrošnje i dalje visoka inflacija, uz sve izraženiji rast jediničnoga troška radnika, u narednome razdoblju predstavljaju najveći ograničavajući čimbenik na ekonomsku aktivnost u EU. Nova jesenska projekcija Europske komisije (EC) pokazuje na niži rast aktivnosti u odnosu na proljetne projekcije, čime je prema novoj projekciji proizvodni jaz (eng. output gap) postao negativan, odnosno rast realne ekonomske aktivnosti je ispod potencijalnoga BDP-a u EU za tekuću i narednu godinu.

Grafikon 2.3: Usporedivost projekcija sastavnica realnog BDP-a i inflacije u BiH

Izvor: Projekcije CBBiH

Grafikon 2.4: Usporedivost projekcija sastavnica realnog BDP-a i inflacije u EU

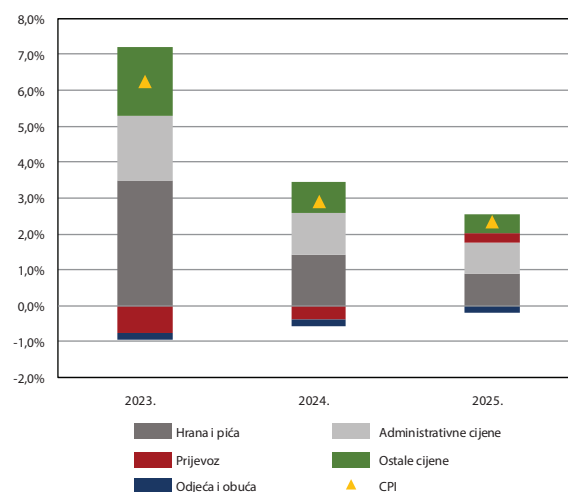

Izvor: Europska komisija

U ovoj godini očekuje se nastavak snažnog inflacijskoga pritiska, slijedom snažnoga rasta cijene hrane i administrativnih cijena, gdje se posebice izdvajaju režijski troškovi, te ostalih domaćih cijena kao rezultat sve većega sindikalnoga pritiska na temelju pada ionako lošega životnoga standarda građana. Projicirana je stopa rasta potrošačkih cijena od 6,3 % u 2023. godini, dok se do kraja projekcijskoga razdoblja očekuje i dalje značajna inflacija, sa nešto nižim stopama rasta, ali opet višim stopama u odnosu na dugogodišnje razdoblje. U 2023. godini projiciran je snažan doprinos odjeljaka hrane i pića, administrativnih cijena te ostalih domaćih cijena (Grafikon 2.5), koje su pod dodatnim pritiskom sindikalnih zahtjeva u javnome i privatnome sektoru slijedom sve većega rasta pregovaračke moći radnika, ali i sve većega rasta profitnih marži u brojnim djelatnostima, što uzrokuje inflacijsku spiralu i nastavak izraženijega rasta jediničnoga troška rada. U idućoj godini, očekuje se inflacija u visini od 2,9 % gdje će opet u strukturi rasta

najveći doprinos imati cijene hrane i temeljna inflacija, dok će prijevoz negativno djelovati na prosječne cijene ponajviše zbog znatnoga pada cijena nafte, a jednim dijelom i visoke baze sa početka 2023. godine. Daljnje usporavanje inflacije očekuje se i za 2025. godinu (2,4 %), u kojoj se očekuje pozitivan doprinos svih odjeljaka osim odjeće i obuće, koja kontinuirano u petnaestogodišnjem razdoblju djeluje deflatorsno na prosječne potrošačke cijene.

Grafikon 2.5: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u projekcijskome razdoblju

Izvor: Projekcije CBBiH

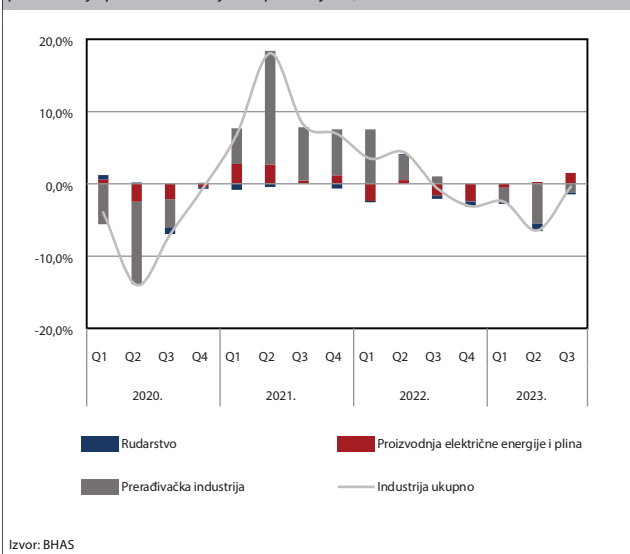
Očekivanja na tržištu rada su pozitivna, te očekujemo povećanje broja zaposlenih osoba na kraju 2023. godine, kao i u narednim godinama. Vezano uz financijski sektor, u projekcijskome razdoblju očekuje se rast ukupne kreditne aktivnosti. Uslijed pooštavanja monetarne politike vodećih svjetskih središnjih banaka, očekuje se kako će na kraju projekcijskoga razdoblja kamatne stope za poduzeća i stanovništvo biti uvećane za 200 i 150 bp, respektivno. Ipak, imajući u vidu još uvijek visoke stope inflacije, u 2023. godini očekuje se realni pad kredita poduzećima, kao i realne negativne kamatne stope. Nakon dvije godine negativnih realnih kamatnih stopa i realnoga pada kreditiranja zbog rekordne inflacije, u 2024. godini kao i na kraju projekcijskoga horizonta očekuju se pozitivne realne kamatne stope koje će imati negativni učinak na ulagačke aktivnosti. Istovremeno, očekuje se nastavak rasta cijena nekretnina, koje su u posljednjim godinama bilježile rekordne vrijednosti. Iako se troškovna inflacija, zbog rasta cijena svih roba i posljedično rasta kamatnih stopa, ali i većega jediničnoga troška rada, smatrala ograničavajućim čimbenikom na daljnje povećanje cijena nekretnina, evidentno je kako je rastuća potražnja prvenstveno dijaspore i slaba ponuda ostalih financijskih instrumenata na tržištima utjecala na porast cijena domaćih nekretnina te ukazuje na moguće makroekonomske neravnoteže.

Konačno, nakon smanjenja udjela na kraju tekuće godine, u naredne dvije godine projekcijskoga razdoblja očekuje se povećanje udjela nekvalitetnih kredita.

2.2 Industrijska proizvodnja

Nastavljen je trend potrošnje usmjeren prema sektoru usluga (pogledati dio o Vanjskoj trgovini 4.2) dok proizvodni sektor ne prati taj obrazac. U trećemu tromjesečju tekuće godine, peto uzastopno tromjesečju, nastavljen je trend pada ukupne industrije. Usporavanje ekonomske aktivnosti i smanjen broj narudžbi iz inozemstva iz prethodnoga razdoblja, utjecali su na nastavak pada obujma industrijske proizvodnje u BiH u trećemu tromjesečju od 0,4 % (Grafikon 2.3). Pad industrijske proizvodnje najvećim dijelom je posljedica godišnjega pada u djelatnosti prerađivačke industrije (1,6 %) i rudarstva (3,4 %), dok je djelatnost Proizvodnje električne energije i plina zabilježila rast (7,9 %). U okviru prerađivačke industrije, jedna od najznačajnijih djelatnosti, Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme, zabilježila je rast od 20,4 %. Neke od značajnih grana prerađivačke industrije koje su također zabilježile rast u trećemu tromjesečju 2023. godine su: Prerada drva i proizvoda od drva (8,5 %) i Proizvodnja tekstila (8,5 %).

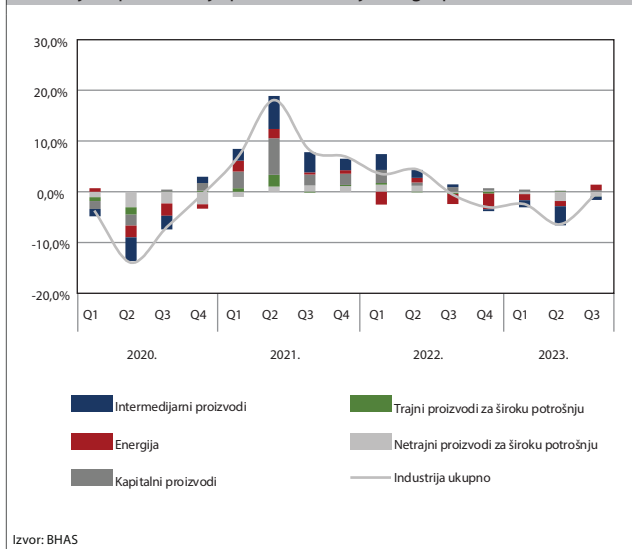
Grafikon 2.6: Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim područjima, izvorni indeksi

Promatrano prema glavnim industrijskim grupama, najizraženiji doprinos godišnjem padu industrijske proizvodnje u trećemu tromjesečju 2023. godine zabilježili su netrajni proizvodi za široku potrošnju kao i intermedijarni proizvodi, dok su energija i kapitalni proizvodi imali pozitivan utjecaj na obujam industrijske proizvodnje (Grafikon 2.7).

Doprinos intermedijarnih proizvoda ukupnome padu industrijske proizvodnje posljedica je visokoga pondera ove industrijske grupe, ali i njezinoga značajnoga godišnjega pada.

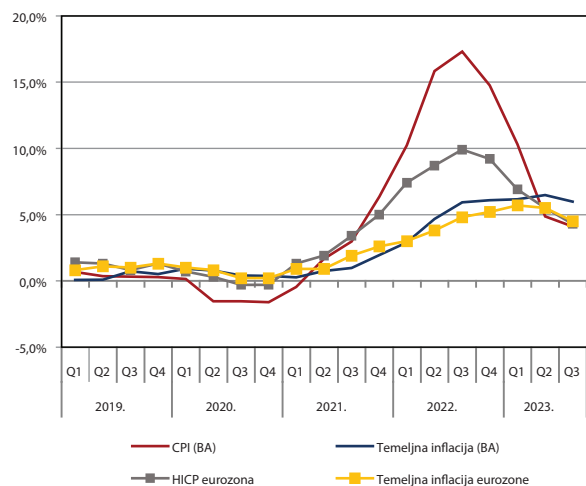
Grafikon 2.7: Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim grupama, izvorni indeksi

2.3 Cijene

U odnosu na prethodni mjesec, u rujnu 2023. godine zabilježena je niža godišnja stopa rasta cijena od 0,6 %, a godišnja stopa inflacije u trećemu tromjesečju iznosila je 4,3 %, što je u skladu sa kretanjima u eurozoni. Godišnji rast cijena u trećemu tromjesečju 2023. godine značajno je niži (12,6 pp) u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. Istodobno je tromjesečni rast cijena u trećemu tromjesečju 2023. godine iznosio 0,5 % i veći je od stope rasta zabilježene za prva dva tromjesečja tekuće godine. Cjenovni indeksi za najznačajnije i najvolatilnije kategorije potrošačke košarice u trećemu tromjesečju 2023. godine ukazuju na slabljenje cjenovnoga pritiska i niže godišnje stope rasta cijena za kategoriju hrane i bezalkoholnih pića te režijskih troškova od 7,64 % i 6,64 % respektivno. U promatranome razdoblju, troškovi prijevoza zabilježili su daljnji pad cijena na godišnjoj razini od 8 %, ali i tromjesečni rast od 3,5 %, nakon tri tromjesečja sukcesivnoga smanjenja. Godišnji pad cijena prijevoza u rujnu 2023. godine iznosio je 4,2 % (Grafikon 2.8). Temeljna inflacija je krajem trećega tromjesečja dosegla vrijednost od 5,9 % što je za 1,5 pp više od temeljne inflacije Eurozone, ali i 0,5 pp niže u odnosu na stopu rasta iz prethodnoga tromjesečja. Izuzetno visoke godišnje stope rasta cijena u trećemu tromjesečju 2023. godine zabilježene su za kategoriju ostalih proizvoda i usluga (9,4 %), kategoriju namještaja (8,5 %), te usluge restorana i hotela (7,3 %). Rast za ove kategorije u promatranome razdoblju dvostruko je viši od stope rasta prosječnih potrošačkih cijena (Grafikon 2.3). Smanjenje trgovine robama te smanjenje neto izvoza samo su neki od čimbenika koji ukazuju na izraženije prisustvo cjenovnih pritisaka u kategoriji uslužnih djelatnosti.

Grafikon 2.8: Godišnje promjene cijena u Bosni i Hercegovini i eurozoni, kraj tromjesečja

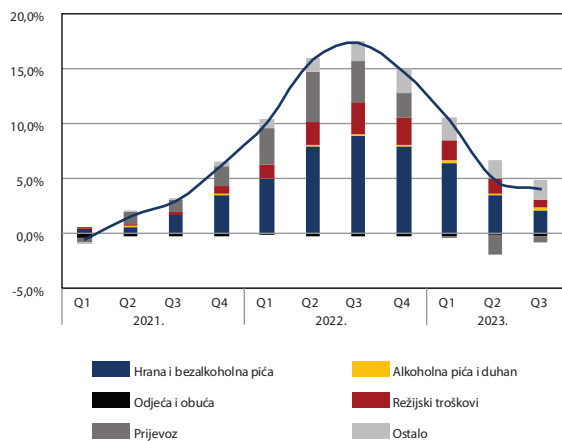

Izvor: Eurostat, BHAS, Temeljna inflacija za BiH je procjena CBBiH

Napomena: Izračun temeljne inflacije prema metodologiji EUROSTAT-a u odnosu na metodologiju CBBiH izuzima dodatno odjeljak alkoholnih pića i duhana te u sklopu energenata izuzima cijene električne energije. Kako su domaće cijene za ove odjeljke formirane administrativno te kako nisu toliko ovisne o egzogenim cijenama, izračun domaće temeljne inflacije razlikuje se po navedenom temelju, što je veoma česta praksa u pojedinačnim središnjim bankama koje metodologiju kreiraju na temelju ekonomskih posebnosti zemlje.

Najveći doprinos rastu cijena zabilježen je za odjeljak hrane i bezalkoholnih pića te odjeljak ostalih troškova (doprinos od 2,13 % i 1,8 % respektivno). Za kategoriju hrane i bezalkoholnih pića krajem trećega tromjesečja 2023. godine zabilježena je najniža stopa rasta cijena od četvrtoga tromjesečja 2021. godine. Krajem rujna 2023. godine, stopa rasta za ovaj odjeljak potrošačke košarice bila je niža za 19,9 pp u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Za odjeljak prijevoza i odjeće zabilježeni su deflacijski obrasci u kretanju cijena (4,3 i 7,3%), pa je i doprinos ovih kategorija potrošačke košarice bio negativan.

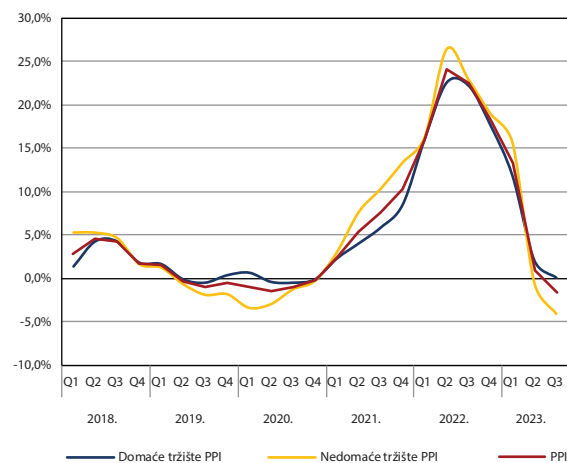
Grafikon 2.9: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena na kraju tromjesečja

Izvor: BHAS

Indeks proizvođačkih cijena u rujnu 2023. godine po prvi put od 2021. godine zabilježio je negativnu stopu rasta (1,7%). Drastičan pad indeksa proizvođačkih cijena krajem trećega tromjesečja, u odnosu na isti mjesec prethodne godine iznosio je 24,2 pp, što predstavlja najveću godišnju stopu smanjenja od 2020. godine. Cijene na domaćem i stranom tržištu imale su sličnu dinamiku, iako su od početka 2021. godine pa do drugoga tromjesečja 2023. godine domaće cijene rasle sporijim tempom. U trećemu tromjesečju 2023. godine evidentno je usporavanje rasta proizvođačkih cijena na domaćem tržištu (Grafikon 2.5). Najviša stopa rasta proizvođačkih cijena na domaćem tržištu zabilježena je za djelatnost Vađenje ruda i kamena (4,9 %) dok je u djelatnosti Prerađivačka industrija zabilježen pad cijena (1,7 %). Cijene na nedomaćem tržištu zabilježile su negativan trend i kontinuirano negativne stope od lipnja 2023. godine. Krajem trećega tromjesečja 2023. godine, najveće smanjenje cijena zabilježeno je za djelatnost Proizvodnja, opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (31,6 %).

Grafikon 2.10: Godišnje promjene u proizvođačkim cijenama, na kraju tromjesečja

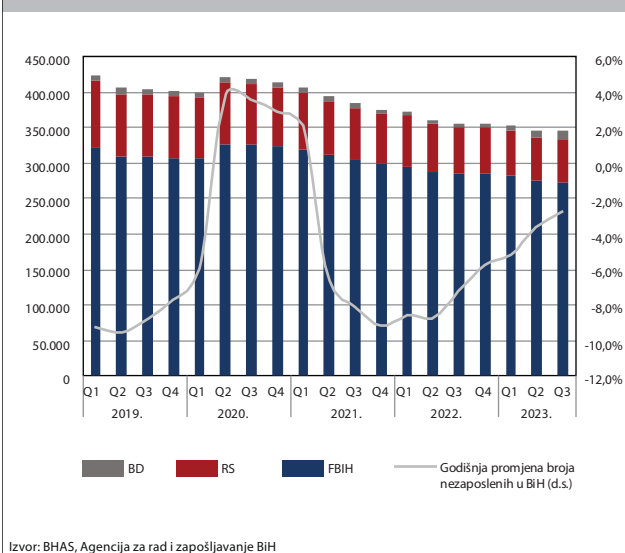

Izvor: BHAS

2.4 Plaće i zaposlenost

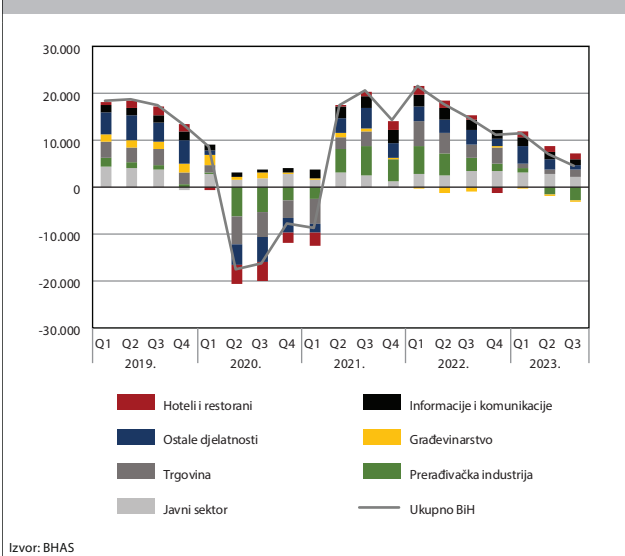
Prema administrativnim izvorima, u BiH je na kraju trećega tromjesečja bilo registrirano 346.848 nezaposlenih osoba, što predstavlja smanjenje od 2,7 % u odnosu na prethodnu godinu (Grafikon 2.8). Uprkos skromnome obujmu ekonomske aktivnosti, kao i padu industrijske proizvodnje, nastavljena su pozitivna kretanja na tržištu rada.

Grafikon 2.11: Broj nezaposlenih osoba i godišnje promjene

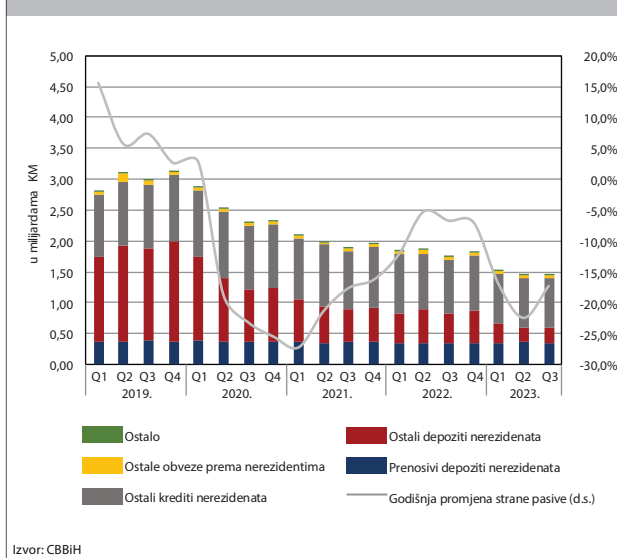
Istodobno, na kraju trećega tromjesečja u BiH je bilo zaposleno 850.523 osoba, što je za 4.394 više u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine (Grafikon 2.9). Promatrano po djelatnostima, najveći godišnji rast broja zaposlenih na kraju trećega tromjesečja zabilježen je u djelatnostima Javni sektor (2.106), Trgovina na veliko i malo (1.836), Hoteli i restorani (1.218) i Informacije i komunikacije (1.198). S druge strane, najveći pad broja zaposlenih zabilježen je u djelatnosti Prerađivačke industrije (2.744).

Grafikon 2.12: Godišnje promjene broja zaposlenih po djelatnostima

U trećemu tromjesečju 2023. godine nastavljen je nominalni rast neto plaća, tako da su prosječne plaće u trećemu tromjesečju iznosile 1.268,8 KM, što predstavlja godišnji rast od 10,9 % (Grafikon 2.10). Usporedo sa nominalnim rastom, nastavljen je i trend rasta realnih plaća započet početkom 2023. godine i postupnim popuštanjem inflacijskih pritisaka na nominalne zarade, koje su u trećemu tromjesečju zabilježile realni rast od 6,6 %, što je za 1,1 pp manje u odnosu na rast iz prethodnoga tromjesečja. Nominalni rast plaća zabilježen je u svim djelatnostima, s tim što je na godišnjoj razini najizraženiji bio u djelatnostima Građevinarstva (13,8 %), Rudarstva (13,2 %), Prevoza i skladištenja (12,6 %) i Informacije i komunikacije (12,5 %).

Grafikon 3.13: Strana pasiva banaka

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Financijski sektor

3. FINANCIJSKI SEKTOR

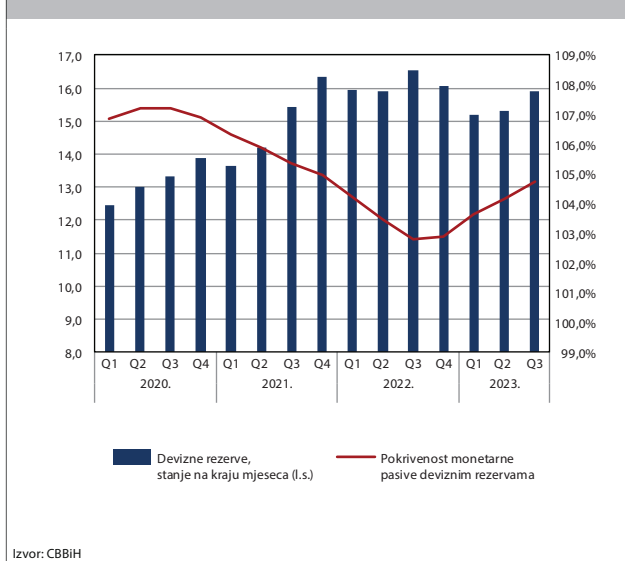
U trećem tromjesečju 2023. godine zabilježen je tromjesečni rast deviznih rezervi, ali je stanje deviznih rezervi na kraju rujna i dalje niže od prosječnoga stanja za 2022. godinu. U promatranome razdoblju evidentirano je i kontinuirano mjesečno povećanje sastavnica novčane mase u širem smislu. Ovakva monetarna kretanja izravna su posljedica povećanja prenosivih depozita u domaćoj valuti, ali i rasta kvazi novca, uslijed povećanja prenosivih i ostalih depozita u stranoj valuti. U trećem tromjesečju 2023. godine je, osim rasta prosječne obvezne rezerve, zabilježen i rast viška iznad obvezne rezerve.

U promatranome razdoblju zabilježen je značajniji kreditni rast, a stanje depozita u bankama na svom je povijesnom maksimumu. Nakon višetromjesečnoga pada, stanje strane pasive u izvještajnome razdoblju je neizmjenjeno, dok je u isto vrijeme zabilježen rast strane aktive banaka. U izvještajnome razdoblju, najizraženiji je rast kamatnih stopa na depozite stanovništva, a potom na depozite nefinancijskih poduzeća. Istodobno, kamatne stope na novugovorene kredite stanovništva nisu porasle, dok je rast kamatnih stopa na kredite nefinancijskim poduzećima bio vrlo blag. Tražnja za emisijama javnoga duga Republike Srpske je smanjena, a prinosi do dospelja na petogodišnje obveznice na približno su istoj razini kao u prethodnome tromjesečju, dok u Federaciji Bosne i Hercegovine u izvještajnome razdoblju ovi prinosi padaju.

3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja

Tijekom sva tri mjeseca trećega tromjesečja 2023. godine devizne rezerve bilježile su kontinuirani rast, ali su na godišnjoj razini i dalje znatno niže u odnosu na prosječno stanje iz rujna prethodne godine (smanjenje za 602,7 milijuna KM). Tromjesečni rast neto deviznih rezervi krajem trećega tromjesečja iznosio je 598,4 milijuna KM te su devizne rezerve krajem rujna dosegnule vrijednost od 15,9 milijardi KM (Grafikon 3.1).

Grafikon 3.1: Devizne rezerve CBBiH

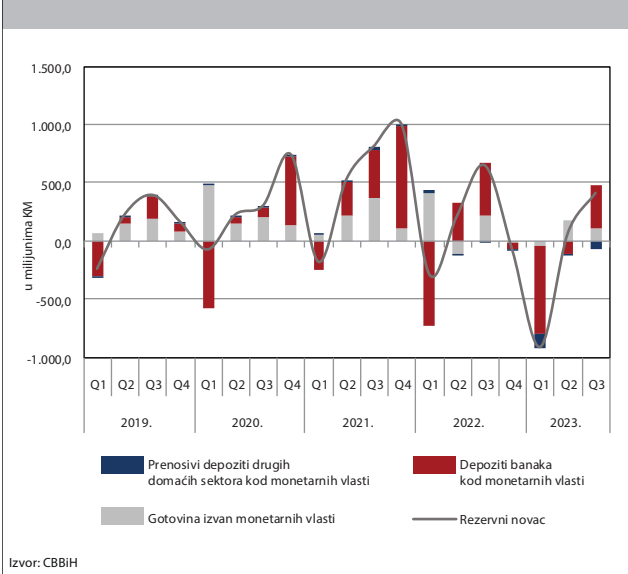

U promatranome razdoblju ostvaren je pozitivan saldo kupoprodaje sa poslovnim bankama i internim deponentima u iznosu 493,4 milijuna KM, s tim da je u rujnu 2023. godine ostvaren najniži pozitivan saldo u tekućoj godini. Imajući u vidu činjenicu da je kumulativni saldo kupoprodaje sa poslovnim bankama i internim deponentima za prvih devet mjeseci godine negativan (425,9 milijuna KM), devizne rezerve i dalje su značajno niže na godišnjoj razini. Samo na otplatu vanjskoga duga u trećem tromjesečju 2023. godine odnosilo se 352,7 milijuna KM, a pozitivan doprinos uspješne turističke sezone nije bio dostatan za neutraliziranje negativnoga utjecaja rasta vanjskotrgovinskoga manjka.

Iako je stanje deviznih rezervi kontinuirano osciliralo tijekom 2023. godine, na godišnjoj razini, krajem trećega tromjesečja 2023. godine zabilježeno je i nominalno veće smanjenje monetarne pasive, što je, između ostaloga, utjecalo na povećanje koeficijenta pokrića monetarne pasive deviznim rezervama. Koeficijent pokrića u rujnu 2023. godine iznosio je 104,7 %. U strukturi monetarne pasive, najveći pad zabilježen je za kategoriju depozita poslovnih banaka kod monetarnih vlasti (551,7 milijuna KM). U skladu sa kretanjima monetarne pasive i deviznih rezervi u promatranome razdoblju, koeficijent pokrića zabilježio je rast u promatranome razdoblju.

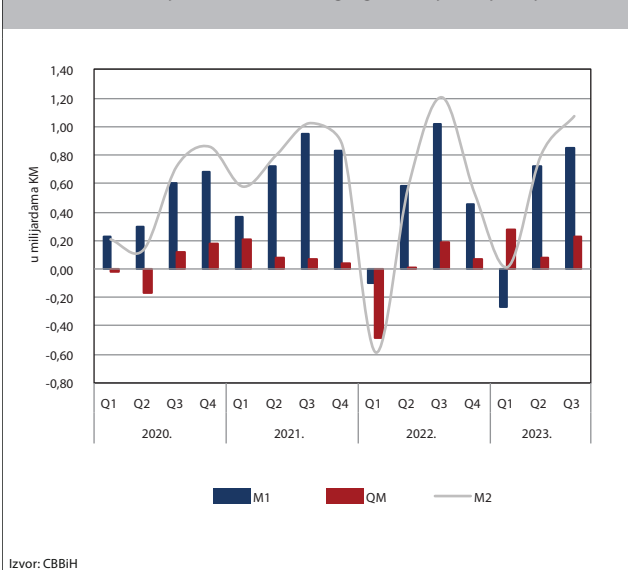
U posljednja dva tromjesečja, zabilježen je tromjesečni rast gotovine izvan monetarnih vlasti uslijed snažnoga rasta potražnje za gotovinom. Ova stavka u strukturi rezervnoga novca zabilježila je i rast na godišnjoj razini, dok su depoziti banaka kod monetarnih vlasti i prenosivi depoziti drugih domaćih sektora na godišnjoj razini značajno niži (551,7 milijuna KM i 213,1 milijun KM respektivno), pa je posljedično zabilježeno smanjenje rezervnoga novca za 3,5 %. Na razini tromjesečja, rezervni novac zabilježio je rast za 407,0 milijuna KM (Grafikon 3.2).

Grafikon 3.2: Tromjesečne promjene u sastavnicama rezervnog novca

Tijekom trećega tromjesečja zabilježeno je kontinuirano mjesečno povećanje svih sastavnica novčane mase u širem smislu, što je rezultiralo tromjesečnim rastom za 1,07 milijardi KM. Značajan rast novčane mase ostvaren je na godišnjoj razini, u odnosu na kraj trećega tromjesečja 2022. godine (2,41 milijardi KM). Ovakva monetarna kretanja izravna su posljedica povećanja prenosivih depozita u domaćoj valuti, koji su zabilježili tromjesečni rast od 706,1 milijun KM. Osim rasta agregata M1, monetarni agregat QM je, uslijed rasta prenosivih depozita, također zabilježio tromjesečni rast u iznosu od 223,7 milijuna KM. U strukturi kvazi novca, koji obuhvaća i depozite u stranoj valuti, najznačajniji tromjesečni rast zabilježili su upravo prenosivi depoziti i ostali depoziti u stranoj valuti, u iznosu od 121,8 milijuna KM i 51,9 milijuna KM respektivno (Grafikon 3.3). Monetarni agregati M1 i M2 rasli su bržom dinamikom tijekom 2023. godine, a krajem trećega tromjesečja dosegli su svoje povijesno najviše vrijednosti.

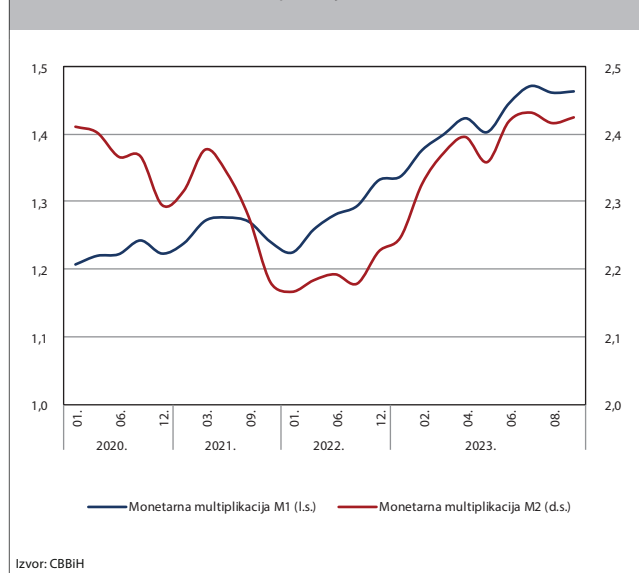
Grafikon 3.3: Promjene monetarnih agregata, kraj tromjesečja

Struktura depozita krajem trećega tromjesečja 2023. ukazuje na značajan udjel depozita u domaćoj valuti (preko 60 %), koji su zabilježili tromjesečni i godišnji rast od 3,2 % i 6,7 % respektivno. Nastavljen je trend rasta kratkoročnih depozita u domaćoj i stranoj valuti, ali je zabilježen i tromjesečni rast dugoročnih depozita u domaćoj i stranoj valuti (1,4%).

U skladu sa monetarnim kretanjima i monetarni multiplikatori zabilježili su značajan rast u prvih devet mjeseci 2023. godine, a u posljednja dva tromjesečja ubrzani rast u odnosu na rast rezervnoga novca (Grafikon 3.4). Promatrano na godišnjoj razini, monetarni agregati M1 i M2 u rujnu 2023. godine zabilježili su rast od 9,1 % i 7,4 % respektivno te dosegli maksimalne vrijednosti od početka 2020. godine (Grafikon 3.3).

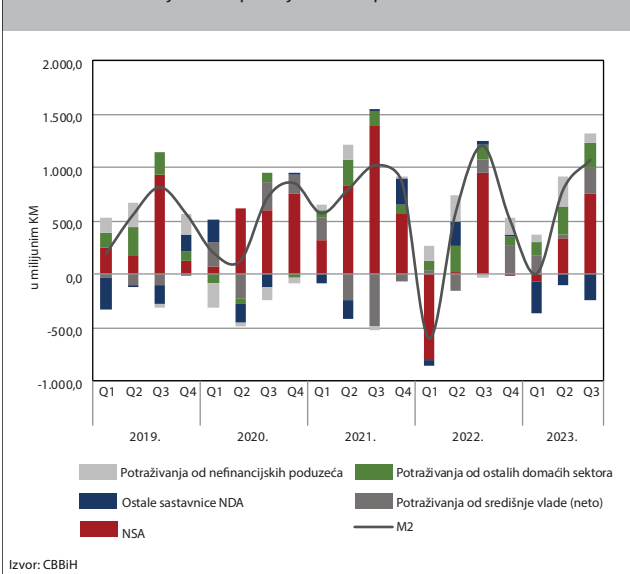
Grafikon 3.4: Monetarna multiplikacija

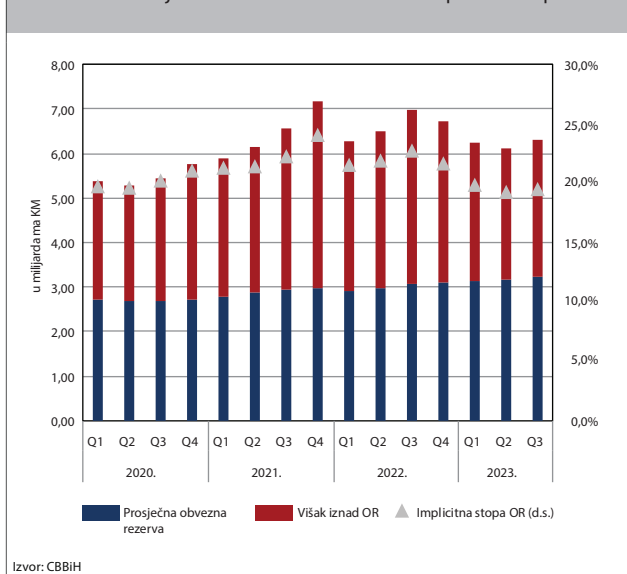
Trend rasta neto strane aktive koji je započeo u drugome tromjesečju 2023. godine nastavljen je i u trećemu tromjesečju, dok je strana pasiva zabilježila neznatno povećanje. Za razliku od drugoga tromjesečja 2023. godine, promatrano po kontrastavkama, u trećemu tromjesečju tromjesečne promjene novčane mase u širem smislu u značajnoj mjeri posljedica su rasta neto strane aktive (756,84 milijuna KM), koja je zabilježila najveći rast od trećega tromjesečja 2022. godine. Rast domaće aktive u promatranome razdoblju bio je znatno niži od rasta strane aktive (Grafikon 3.5).

Najznačajnije sastavnice tromjesečnoga rasta neto domaće aktive su tromjesečni rast potraživanja od središnje vlade te potraživanja od ostalih domaćih sektora.

Grafikon 3.5: Tromjesečne promjene M2 i protustavki novčane mase

Grafikon 3.6: Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa OR

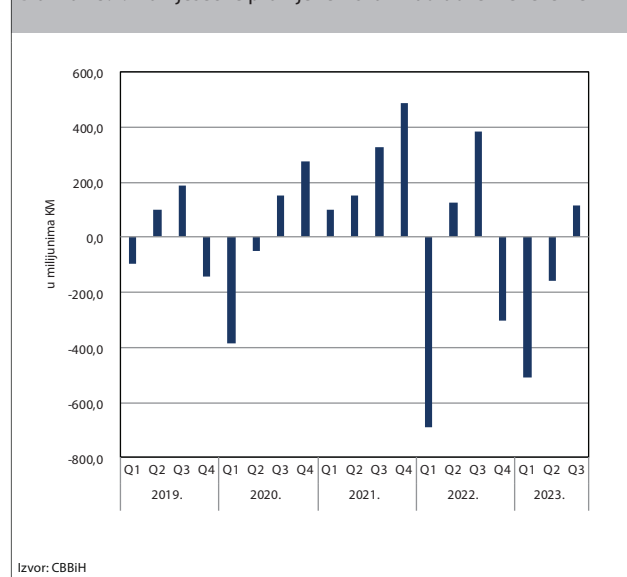
3.2 Obvezna rezerva

Osnovica za obračun obvezne rezerve zabilježila je višemjesečni, kontinuiran rast u posljednja dva tromjesečja 2023. godine. Krajem trećega tromjesečja, prosječna osnovica za obračun obvezne rezerve dosegla je najvišu vrijednost od početka 2022. godine (32,4 milijarde KM) te tromjesečni rast za 698,8 milijuna KM. U trećem tromjesečju 2023. godine, osim rasta prosječne obvezne rezerve, zabilježen je i rast viška iznad obvezne rezerve. Ukupna osnovica za obračun obvezne rezerve, u odnosu na isto razdoblje prošle godine, zabilježila je rast za 1,7 milijardi KM ili 5,4 %, pri čemu je rast osnovice u domaćoj valuti iznosio 1,4 milijarde KM odnosno 7,9 %, a rast osnovice u KM sa valutnom klauzulom i osnovice u ostalim valutama 256,1 milijun KM, odnosno blizu 2 %. Valutna struktura osnovice ukazuje na značajan udjel osnovice u domaćoj valuti (preko 58 %), a udjel osnovice u KM u ukupnoj osnovici povećano za oko 2 % u odnosu na prethodno tromjesečje. Ročna struktura osnovice za obračun obvezne rezerve ukazuje na i dalje značajan udjel kratkoročne osnovice.

Promatrano na godišnjoj razini, krajem rujna 2023. godine zabilježena je negativna dinamika kretanja prosječnoga salda na računu rezervi, uslijed smanjenja prosječnoga viška iznad obvezne rezerve na godišnjoj razini (smanjenje za 852,34 milijuna KM). Međutim, imajući u vidu pozitivne tromjesečne promjene u kretanju viška iznad obvezne rezerve, te prosječnoga salda na računima rezervi CBBiH, krajem trećega tromjesečja 2023. godine zabilježen je rast implicitne stope obvezne rezerve koja je iznosila 19,5 % (Grafikon 3.6). U istome razdoblju zabilježen je i rast strane aktive poslovnih banaka za 758,7 milijuna KM (detaljnije u poglavlju 3.3.3).

Smanjenje prosječnoga viška iznad obvezne rezerve, koje je započeto u četvrtome tromjesečju 2022. godine, zaustavljeno je u trećem tromjesečju 2023. godine. Zabilježeno je tromjesečno kontinuirano povećanje viška, što je dovelo višak blizu prosjeka iz 2022. godine (kad su zabilježene njegove najveće vrijednosti). Promatrano na tromjesečnoj razini, ukupni udjel viška iznad obvezne rezerve u ukupnim držanjima kod CBBiH u trećem tromjesečju 2023. godine porastao je u odnosu na prethodno tromjesečje. Ovaj udjel na kraju trećega tromjesečja iznosi 48,6 %, te je veći u odnosu na prethodno tromjesečje, te je primjetno da se stanje viška oporavlja nakon višemjesečnoga negativnog trenda (Grafikon 3.7).

Grafikon 3.7: Tromjesečne promjene viška iznad obvezne rezerve

CBBiH i dalje svojim odlukama o utvrđivanju i održavanju obveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi ima za cilj poticanje držanja obvezne rezerve u domaćoj valuti valutnim diferenciranjem naknade na obveznu rezervu. S tim u vezi, CBBiH je donijela Odluku o povećanju naknada

na obveznu rezervu koje plaća poslovnim bankama, s ciljem usklađivanja sa politikom ECB-a. Odluka je donesena u tijekom drugoga tromjesečja, a u primjeni je od početka trećega tromjesečja tj. od 1. 7. 2023. godine. Ovom odlukom CBBiH, na sredstva obvezne rezerve na temelju osnovice u domaćoj valuti KM isplaćuje se poslovnim bankama naknada po stopi od 50 bp (0,50 %), na sredstva obvezne rezerve na temelju osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - isplaćuje se naknada po stopi od 30 bp (0,30 %). Na sredstva iznad obvezne rezerve, naknada se ne obračunava (Tablica 3.1). I u narednome razdoblju moguće je očekivati intenzivnije harmoniziranje politike naknada u CBBiH, a u skladu sa kretanjima u okružju i kretanjima na domaćem tržištu.

Tablica 3.1 Hronologija izmjene stope naknada CBBH na sredstva OR

Odluka Upravnog vijeća	Godina i mjesec primjene	Stope naknade na sredstva OR i višak iznad OR			Stopa OR
		Naknada na višak sredstava iznad OR	Naknada na sredstva OR u ostalim valutama	Naknada na sredstva OR u KM	
28.02.2019.	svi-19	-0,40%			10,00%
28.02.2019.	ruj-19	-0,50%			10,00%
01.04.2021.	lip-21	-0,50%	-0,60%	0,00%	10,00%
27.10.2021.	sij-22	-0,75%	-0,60%	0,00%	10,00%
29.07.2022.	ruj-22	-0,25%	-0,10%	0,00%	10,00%
28.11.2022.	sij-23	0,00%	0,10%	0,25%	10,00%
31.05.2022.	lip-23	0,00%	0,30%	0,50%	10,00%

Izvor: CBBH

Napomena: Od 01. 04. 2021. uvedena je diferencirana stopa naknade na sredstva OR po valutama, a ista je u primjeni od lipnja 2021. godine.

3.3 Aktivnosti poslovnih banaka

Stopa kreditnoga rasta u izvještajnome razdoblju približila se predpandemijskim vrijednostima, ali je ona još uvijek ispodprosječna u usporedbi sa trendom. Depoziti su nastavili rasti, a još uvijek visoka inflacija umanjuje rast realnih depozita. Stanje strane pasive nije promijenjeno, a strana aktiva i dalje raste. Kamatne stope na novougovorene depozite u porastu su na tromjesečnoj razini, a kamatne stope na novougovorene kredite su ili neizmjenjene (stanovništvo), ili samo blago povećane (nefinancijska poduzeća).

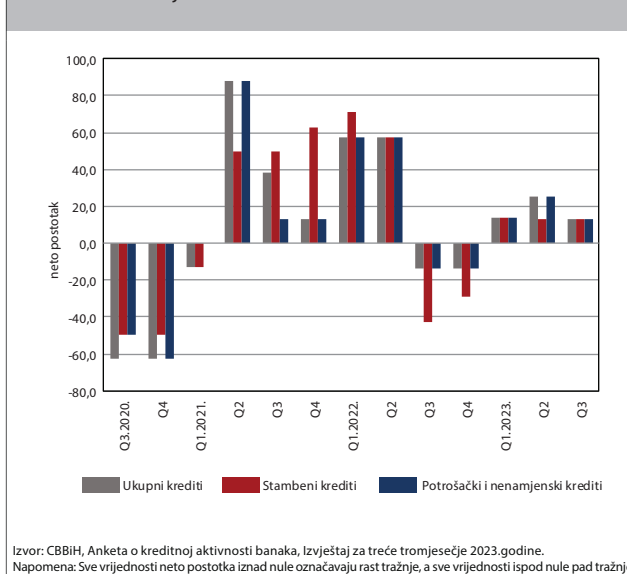
3.3.1 Krediti

Ostvarena stopa godišnjega kreditnog rasta od 5,5 % najviša je u zadnje četiri godine i vrlo je blizu predpandemijskoga kreditnog rasta. Međutim, prema pokazateljima financijskoga ciklusa kreditni rast i dalje je značajno ispod prosjeka⁷. Financijski ciklus je tijekom cijele 2022. godine bio u negativnoj zoni, a u prvome polugodištu 2023. godine odstupanje od trendne vrijednosti blago je smanjeno.

⁷ CBBiH, Izvješće o financijskoj stabilnosti za 2021. godinu.

U drugome tromjesečju, na kompozitni pokazatelj financijskoga ciklusa negativno su utjecali raspon kamatnih stopa, burzanski indeksi, te većina uključenih pokazatelja kreditiranja. Pozitivan doprinos financijskome ciklusu, što utječe na njegov postupni oporavak, daju pokazatelji sa tržišta rada i nekretnina, a od financijskih varijabli nekvalitetni krediti, neto kamatni prihod i strano zaduživanje. Na ispodprosječnu kreditnu dinamiku ukazuje i kreditni rast u odnosu na godinu uoči izbijanja pandemije korona virusa (12/2019) od svega 11 %, a kojem su najviše doprinijeli krediti stanovništvu. Tromjesečni kreditni rast banaka od 1,4 % najvećim je dijelom posljedica djelimičnoga pooštavanja kreditnih standarda i uvjeta za odobravanje kredita⁸. Banke su od drugoga tromjesečja prošle godine stalno izvješćivale o pooštavanju kreditnih standarda, a takva su bila i očekivanja za treće tromjesečje ove godine, koja su i realizirana. Međutim, pošto tražnja za kreditima nije smanjena (Grafikon 3.8), kreditni rast u ovome sektoru ponovno je približno na razini prethodnoga tromjesečja (2 %), s time da su ipak više porasli potrošački nenamjenski krediti nego stambeni krediti. U ročnoj strukturi kredita stanovništvu i dalje prevladavaju dugoročni krediti, čiji udjel u ukupnim kreditima nije mijenjan u zadnjih godinu dana i na razini je od oko 92 %. Smanjuje se udjel novoodobrenih kredita sa valutnom klauzulom, pa je njihov udjel u izvještajnome razdoblju dostignuo do sada najnižu razinu od 41,3 %⁹.

Grafikon 3.8: Tražnja za kreditima stanovništva

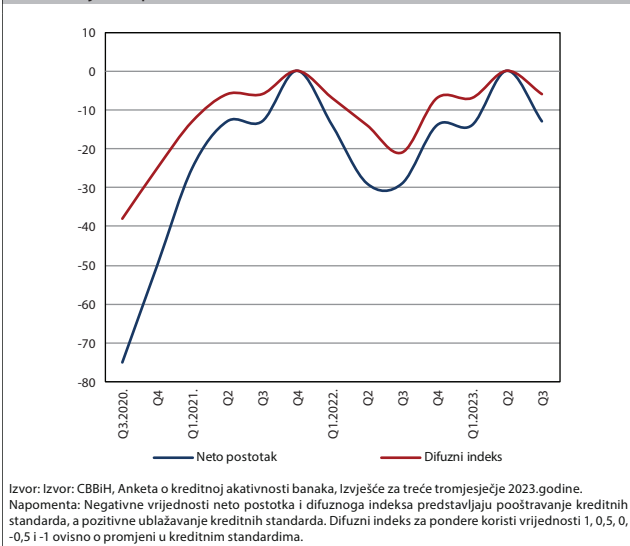
Izvor: CBBiH, Anкета o kreditnoj aktivnosti banaka, Izvještaj za treće tromjesečje 2023. godine.
Napomena: Sve vrijednosti neto postotka iznad nule označavaju rast tražnje, a sve vrijednosti ispod nule pad tražnje.

U usporedbi sa prosječnim godišnjim rastom kredita stanovništvu u eurozoni u od 0,8 %¹⁰ u Q3 2023. godine, rast ovih kredita u BiH od 6,5 % izuzetno je visok. Glavni razlog ovako velike razlike u kreditnome rastu u

⁸ Anketa o kreditnoj aktivnosti banaka za Q3 2023. godine, CBBiH.
⁹ Od siječnja 2019. godine, krediti sa deviznom klauzulom klasificiraju se kao devizni krediti i njihov početni udjel u ukupnim kreditima bio je 61 %.
¹⁰ Tržište kredita stanovništvu u dvije velike ekonomije eurozone, Italiji i Španjolskoj, u zadnjih godinu dana smanjeno je za 0,9 % i 1,6 % respektivno. Godišnja promjena kredita stanovništvu u većini manjih ekonomija eurozone - Hrvatska (8%), Estonija (7%), Slovačka (5%) Slovenija (3,4%), u prosjeku je na razini one u Bosni i Hercegovini.

prvom redu je izuzetno restriktivna monetarna politika u eurozoni. Smanjenje spremnosti za preuzimanje rizika i viša percepcija rizika, te ograničenja vezana za bilancu stanja i rast troškova izvora financiranja, vodili su stalnome pooštavanju kreditnih standarda na tržištu kredita poduzećima, sve do drugoga tromjesečja kad u prosjeku nije zabilježeno pooštavanje kreditnih standarda (Grafikon 3.9). Međutim, u toku trećega tromjesečja došlo je do novoga pooštavanja kreditnih standarda, prvenstveno uslijed promjene percepcije rizika i troškova izvora za kredite. Zbog toga, kao i zbog pogoršavanja drugih bitnih uvjeta za odobravanje kredita, rast tražnje za kreditima u trećemu tromjesečju nije pridonio značajnijem rastu ovih kredita. Tromjesečnoj promjeni ukupnih kredita najviše su pridonijeli sektor stanovništva (1,02 pp) i nefinancijskih privatnih poduzeća (0,4 pp). Tromjesečne promjene kredita u ostalim sektorima nisu značajnije pridonijele promjenama ukupnih kredita. Krediti privatnim nefinancijskim poduzećima porasli su za samo 1 % na tromjesečnoj razini, a stanje kredita nefinancijskim javnim poduzećima nije izmjenjeno u odnosu na prethodno tromjesečje. Na kraju trećega tromjesečja, stanje kredita privatnim nefinancijskim poduzećima je 9,6 milijardi KM, a stanje kredita javnim nefinancijskim poduzećima 595 milijuna KM. Ročna struktura kredita nefinancijskim poduzećima nije izmjenjena u odnosu na prethodno tromjesečje, pa i dalje u strukturi kredita nefinancijskim privatnim i nefinancijskim javnim poduzećima prevladavaju dugoročni krediti sa udjelom od 61 % i 73 % respektivno (Q3 2023). Nastavljen je trend rasta kredita u KM u ukupnim kreditima nefinancijskim poduzećima i njihov udjel u ukupnim kreditima nefinancijskim poduzećima u Q1 2023. godine je 67,3 %.

Grafikon 3.9: Kreditni standardi za kredite i kreditne linije nefinancijskim poduzećima

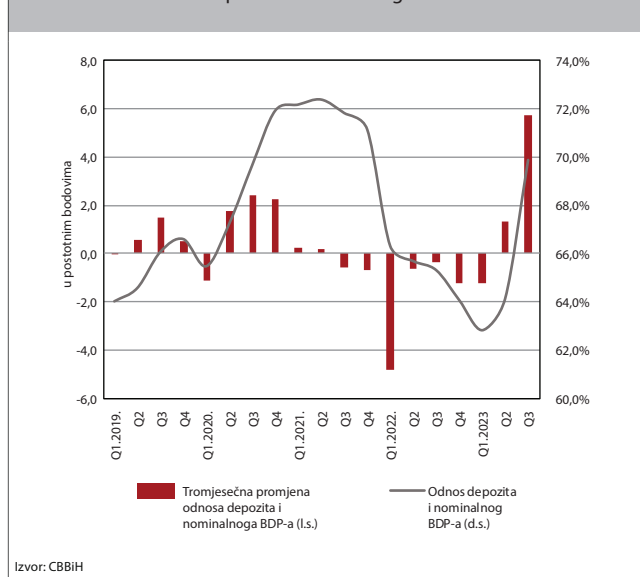

3.3.2 Depoziti

Trend rast depozita, započet u drugome tromjesečju prošle godine, nastavljen je i u izvještajnome razdoblju. Nakon šest uzastopnih tromjesečja rasta, stanje ukupnih depozita banaka (30,6 milijardi KM) najviše je u povijesti bankarskoga sektora. Rast od 2,7 % (800

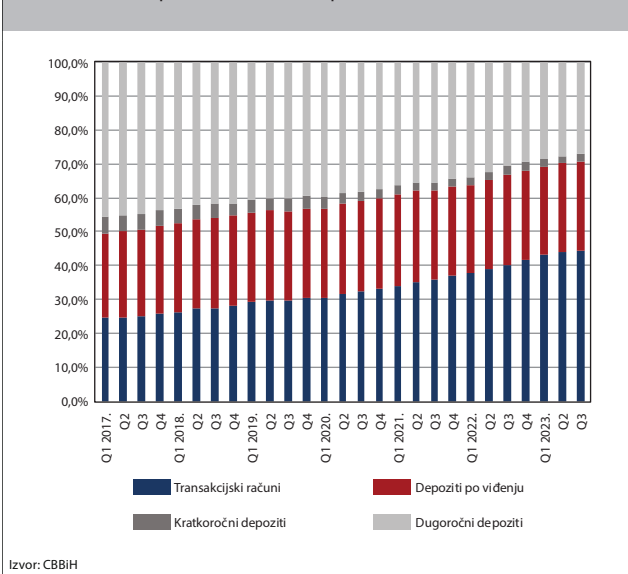
milijuna KM) na razini je prosječnog tromjesečnoga rasta ostvarenog tijekom 2021. godine. Rastu depozita najviše su pridonijeli nefinancijska privatna poduzeća, stanovništvo i vlade županija, s pojedinačnim doprinosom od 1,5 %, 1 % i 0,8 % respektivno (q/q-1). Pored ova tri sektora, značajna promjena dogodila se i na poziciji depozita vlada entiteta, koji su smanjeni za 8,3 %. Njihov udjel u ukupnim depozitima je 5,4 %, a doprinos tromjesečnome rastu ukupnih depozita u izvještajnome razdoblju od 2,7 % je -0,5 pp. Ovo je peto uzastopno tromjesečje pada depozita vlada entiteta i događa se u uvjetima rekordne naplate poreza na dodanu vrijednost, ali i u razdoblju najviših otplata vanjskoga javnog duga. Od lipnja prošle godine, depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća i stanovništva povećani su za 16 % odnosno 9 %. Promjena depozita ima i svoju relativnu dimenziju i vezu sa gospodarskim kretanjima, koja se dobija usporedbom depozita sa nominalnim BDP-om (Grafikon 11). Na kraju trećega tromjesečja, depoziti su 70 % BDP-a (godinu dana ranije činili su 65 % BDP-a), ali ovaj odnos još uvijek je ispod razine iz 2021. godine. Nominalni godišnji rast depozita u Q3 2023. godine bio je 7%, realni rast depozita je umjereniji (2,7 %), a prema srednjoročnoj prognozi CBBiH očekuje se njihov daljnji i nominalni i realni rast.

Grafikon 3.10: Odnos depozita i nominalnog BDP-a

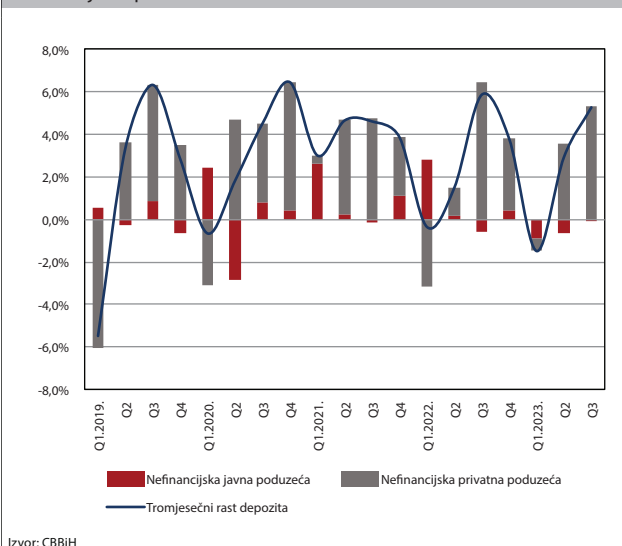
Analiza ročne strukture depozita stanovništva (Grafikon 3.12) pokazuje da su njihovome rastu od 2,1 % koji je skoro trostruko manji od rasta depozita nefinancijskih poduzeća, najviše pridonijeli, kao i uvijek, transakcijski depoziti, s time da je u Q3 2023. primjetno usporavanje njihovoga rasta i povećanje doprinosa depozita po viđenju i kratkoročnih depozita. Izuzetno je bitno da, prvi put od rujna 2021. godine, dugoročni depoziti stanovništva nisu smanjeni, što se može dovesti u vezu sa postojećim rastom kamatnih stopa u ovome tržišnom segmentu. Kamatne stope na ovome dijelu tržišta depozita porasle su za 120 bp od srpnja prošle godine, a njihov rast u zadnja tri mjeseca je 45 bp (više vidjeti na ovu temu u potpoglavlju o kamatnim stopama).

Grafikon 3.11: Depoziti stanovništva po ročnosti

Kao i prethodna dva tromjesečja, i u ovome izvještajnome razdoblju depoziti nefinancijskih javnih poduzeća su smanjeni, a depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća nastavili su rasti (Grafikon 3.13). Višegodišnji pad depozita, prouzročen izlaskom pojedinih javnih poduzeća sa tržišta, njihovom prodajom i razvojem privatnoga sektora, stalno je smanjivao udjel depozita u ukupnim depozitima ovoga sektora, do razine od 22 % u Q3 2023. godine. Posljednji put su depoziti nefinancijskih javnih poduzeća ostvarili umjeren rast na prelazu iz 2021. godinu u 2022. godinu, a od tada depoziti sektora nefinancijskih poduzeća rastu isključivo zbog ekspanzije depozita nefinancijskih privatnih poduzeća. Ostvarena tromjesečna stopa rasta ovih depozita (5,3 %) veća je od prosječne u zadnje tri godine. Ona je, uz kreditni rast, pokazatelj još uvijek očuvane gospodarske dinamike u privatnome sektoru, unatoč smanjenju gospodarskoga rasta u BiH i njenome okružju. U sva tri tromjesečja ove godine godišnji rast depozita nefinancijskih privatnih poduzeća bio je iznad 10 %, iako su inflacijski pritisci značajno manji u usporedbi sa prošlom godinom,. Izuzetno visok rast ovih depozita nije posljedica baznoga efekta, jer su i u prethodnim godinama depoziti ovoga sektora rasli po dvoznamenkastim stopama.

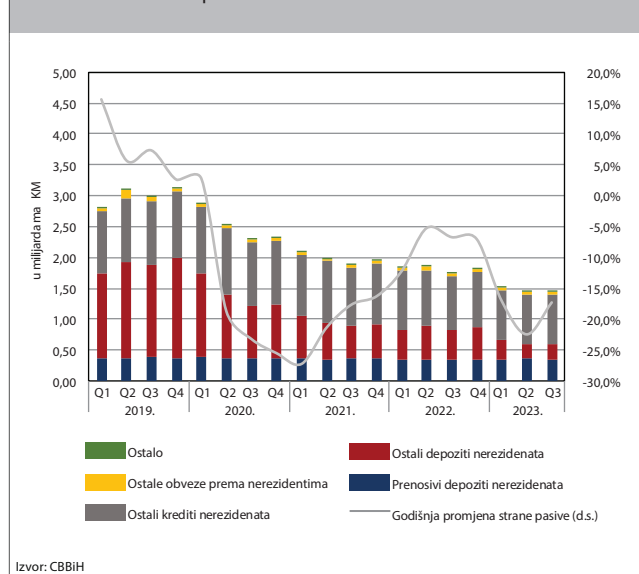
Grafikon 3.12: Doprinos tromjesečnoj stopi rasta depozita nefinancijskih poduzeća

3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva poslovnih banaka

Nakon visokoga smanjenja vrijednosti u prvome tromjesečju godine od 16 % i nastavka pada u drugome tromjesečju, u ovome izvještajnome razdoblju stanje strane pasive ostalo je na razini iz lipnja 2023. godine (Grafikon 3.14). Mada je u strukturi strane pasive bilo promjena, one nisu bile takvoga intenziteta da bi utjecale na ročnost strane pasive. Stranom pasivom i dalje dominiraju depoziti po viđenju nerezidenata, koji čine 24 % strane pasive, i krediti nerezidenata sa udjelom od 56 %. Poslije nekoliko tromjesečja pada blago je porastao udjel oročenih depozita u strukturi strane pasive, što uz nepromijenjeni iznos strane pasive implicira kako su možda dosegnute granice njezinog pada. Ako se promjene strane pasive analiziraju na godišnjoj razini, jasno se uočava neprekidan trend njezinog pada započet u drugome tromjesečju 2020. godine, kad je strana pasiva bila 2,5 milijardi KM. Smanjenje strane pasive od 1,4 milijarde KM (ožujak 2020. – rujan 2023.) započeto u prvoj godini pandemije korona virusa, a nastavljeno i poslije toga, dio je procesa supstitucije stranih izvora financiranja domaćim izvorima financiranja. Od početka pandemije (3/2020) izmijenjena je ročna struktura strane pasive. Na račun smanjenja udjela oročenih depozita, povećan je udjel depozita po viđenju, kao i relativni značaj kredita nerezidenata koji je sada glavni oblik vezivanja sredstava nerezidenata u bh. bankama.

Grafikon 3.13: Strana pasiva banaka

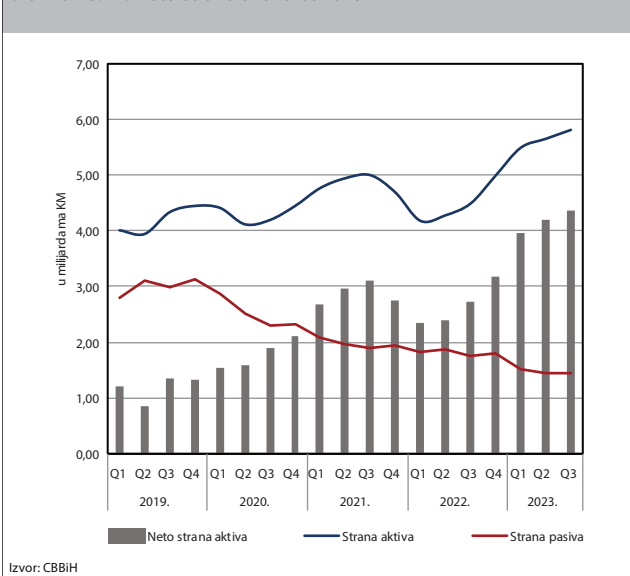

U travnju ove godine, regulator (Agencija za bankarstvo Republike Srpske i Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine) je donio odluku o privremenim mjerama za ograničenje izloženosti, kojom je izloženost banaka prema stranim središnjim vladama i središnjim bankama ograničena na 100 % priznatoga kapitala banke. Zbog prilagođavanja banaka novoj regulativi, stupanje na snagu ove odluke u Republici Srpskoj pomjereno je za kraj trećega tromjesečja 2023. godine, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine ona stupila

na snagu neposredno nakon donošenja, polovicom travnja 2023. godine. Strana aktiva banaka raste šesto tromjesečje uzastopno (Grafikon 3.15) i njezino stanje od 5,8 milijardi KM je do sada najviše stanje na kraju jednoga tromjesečja¹¹. Međutim, u usporedbi sa prethodnih nekoliko tromjesečja, rast strane aktive je usporio. Ostali depoziti kod nerezidenata porasli su za 16,5 % (q/q-1) i približili se polovici strane aktive. Vrijednosni papiri nerezidenata (osim dionica) koji su bile predmet ove regulative, zadržali su udjel u stranoj aktivnosti koji su imali i tri mjeseca ranije (22 %), a u odnosu na zadnji mjesec uoči donošenja odluke o ograničenju izloženosti (ožujak 2023.), udjel vrijednosnih papira nerezidenata u stranoj aktivnosti je smanjen. Povećanjem vezanih sredstava u strukturi strane aktive banke nastoje ostvariti dodatne prihode, pri čemu se ne izlažu riziku devizne nelikvidnosti zbog visokoga udjela valute i prenosivih depozita kod nerezidenata u stranoj aktivnosti (25 % u Q3 2023.).

Dostignuta razina neto strane aktive od 4,35 milijardi KM, do sada je najviša razina neto strane aktive u povijesti bh. bankarskoga sektora, a strana aktiva je za četiri puta viša od strane pasive. Izuzetno visoka likvidnost ovoga dijela bankarske devizne podbilance ogleda se u podatku da je ukupna strana pasiva u iznosu 1,4 milijarde KM u potpunosti pokrivena likvidnim deviznim sredstvima.

Grafikon 3.14: Neto strana aktiva banaka

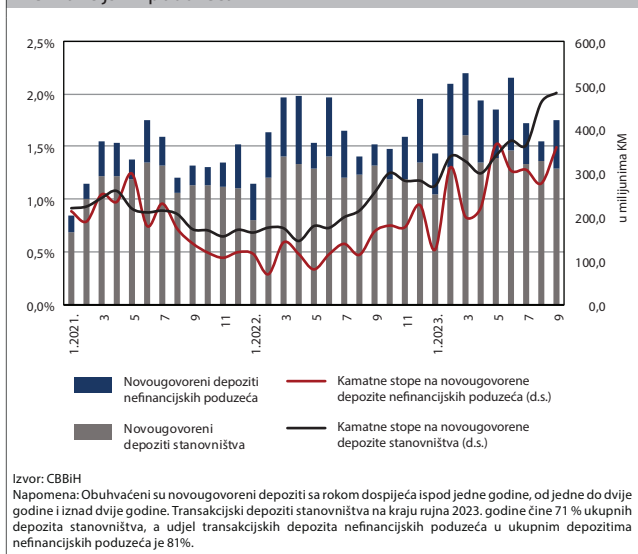
3.3.4 Kamatne stope

U odnosu na prethodno tromjesečje, kamatne stope na novougovorene oročene depozite stanovništva porasle su za 46 bp, a rast kamatnih stopa na novougovorene oročene depozite nefinancijskih poduzeća je 23 pp. Od srpnja 2022. godine, kad je ECB započela sa podizanjem kamatnih stopa, kamatna stopa viša je za 120 bp odnosno

¹¹ U jednome dijelu izvještajnog razdoblja (kolovoz 2023.) stanje strane aktive je bilo i više, 5,9 milijardi KM. Od ožujka 2022. godine do rujna 2023. godine strana aktiva povećana je u 18 banaka.

90 bp na oročene depozite stanovništva i nefinancijskih poduzeća. Na kraju Q3 2023. godine, banke su na novoročene depozite stanovništva plaćale za 50 bp višu kamatnu stopu (2 %) nego na oročene depozite nefinancijskih poduzeća (Grafikon 3.16). U oba sektora primjećuje se nastavak značajnoga godišnjeg rast novougovorenih depozita, koji u sektoru nefinancijskih poduzeća traje već sedam tromjesečja uzastopno, dok je u sektoru stanovništva ovaj rast nešto kraći (četiri tromjesečja)¹². Rast bh. kamatnih stopa na oročene depozite stanovništva zaostaje za njihovim rastom u eurozoni i prosječna kamatna stopa na oročene depozite stanovništva u eurozoni od 3 %, za 100 bp viša je nego u BiH.

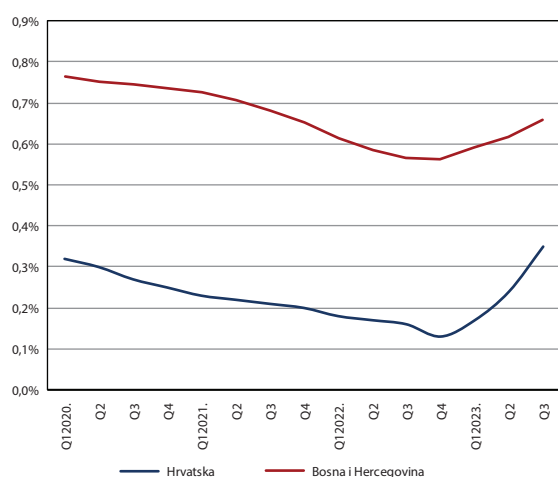
Grafikon 3.15: Kamatne stope na novougovorene depozite stanovništva i nefinancijskih poduzeća

U listopadu je CBBiH započela sa objavljivanjem podataka o troškovima financiranja banaka (Referentna stopa prosječnoga ponderiranog troška financiranja banaka u BiH - RSTF 3) koju banke mogu koristiti kao referentnu stopu za vezivanje kamatnih stopa na izvore financiranja i na kredite sa promjenjivom kamatnom stopom umjesto vrijednosti Euribora. Na rok od 12 mjeseci, na izvore financiranja u eurima, RSTF 3 za sve fizičke i pravne osobe veća je u Bosni i Hercegovini nego u Hrvatskoj, ali ta razlika se u 2023. godini smanjila (Grafikon 3.17). Na kraju Q3 2023. godine, ova referentna stopa u bh. i hrvatskom bankarskom sektoru je 0,66 % i 0,35 % respektivno.

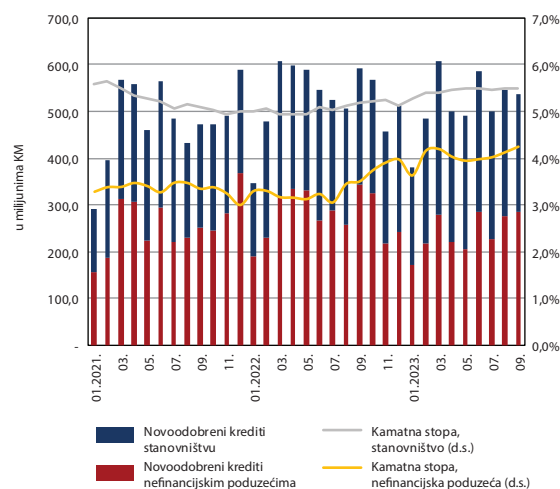
¹² U izvještajnome razdoblju, na godišnjoj razini, novougovoreni depoziti nefinancijskih poduzeća i stanovništva porasli su za 26 % i 43 % respektivno. Kod nefinancijskih poduzeća, najveći rast zabilježen je u ročnome segmentu između jedne do dvije godine (bez obzira na valutu), a kod stanovništva pored depozita ročnosti iznad dvije godine, najviši rast zabilježen je kod eurskih depozita ročnosti od jedne do dvije godine.

Grafikon 3.16: Referentna stopa prosječnoga troška financiranja banaka u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj

Izvor: CBBiH i HNB

Grafikon 3.17: Kamatne stope na novoodobrene kredite

Izvor: CBBiH

U uvjetima ispodprosječnoga kreditnog rasta i pooštavanja kreditnih standarda, ali i rasta kamatnih stopa na novougovorene depozite, kamatne stope na kredite nefinancijskih poduzeća su, kao i u prethodnome tromjesečju, porasle (Grafikon 3.18). Tromjesečni rast je umjeren (27 bp) i predstavlja nastavak trenda umjerenoga rasta koji je počeo neposredno nakon što je u srpnju prošle godine ECB započela ciklus restriktivne monetarne politike. Promatrano po ročnim segmentima, najviše su na tromjesečnoj razini porasle kamatne stope na novoodobrene kredite sa razdobljem fiksacije kamatne stope na razdobljeiznad pet godina (za 71 bp). Ako ovaj visok rast kamatnih stopa zabilježen u rujnu bude zadržan i u narednome tromjesečju, moglo bi se govoriti o statistički značajnome rastu kamatnih stopa na ovome dijelu kreditnoga tržišta. Na kredite sa razdobljem fiksacije kamatne stope od jedne do pet godina kamatne stope su u zadnja tri mjeseca porasle za 22 bp. Na novougovorene kredite sa promjenjivom kamatnom stopom tromjesečnoga rasta kamatne stope skoro da i nema, jer je i rast Euribora, nakon višemjesečnoga rasta i dostignute visoke razine, nizak (za 3 mjeseca 10 bp)¹³. Drugi razlog neznatnoga rasta kamatnih stopa na ugovore o kreditu sa promjenjivom kamatnom stopom je pad tražnje za ovim kreditima zbog stalnoga rasta kamatnih stopa ECB-a koji se prenosi na razinu Euribora i rast ponude kredita sa fiksnom kamatnom stopom.

Kamatna stopa na novoodobrene kredite stanovništvu je na istoj razini kao tri mjeseca ranije (5,48 %). Kamatna stopa na ostale kredite (nenamjenski potrošački krediti), koji čine tri četvrtine ukupnih kredita, neznatno je viša i na kraju trećega tromjesečja novi krediti ove vrste su se ugovarali po stopi od 5,8 %. U trećemu tromjesečju tražnja za kreditima stanovništva je porasla, međutim krediti stanovništvu su, mjereni promjenom novoodobrenih kredita, smanjeni za 5,5 % (q/q-1). Na strani ponude kredita stanovništvu kreditni standardi su pooštreni, ali to u trećemu tromjesečju nije utjecalo na rast kamatnih stopa na kredite stanovništvu, vjerovatno uslijed visoke likvidnosti banaka. Značajna razlika u efektivnim i nominalnim kamatnim stopama banaka povećava kamatne troškove korisnika bankarskih kredita i restriktivno djeluje na tražnju za kreditima banaka¹⁴ i tu vrstu razlike, na razini cijeloga bankarskoga sektora, istražili smo u tekstnome okviru koji slijedi.

Tekstni okvir 3: Efektivna i nominalna kamatna stopa na kreditnome tržištu Federacije Bosne i Hercegovine u bankarskim i nebankarskim financijskim institucijama¹⁵

Pored banaka u financijskome sektoru Bosne i Hercegovine, ponudu kredita u Bosni i Hercegovini se formira i u mikrokreditnim organizacijama (MKO) i lizing društvima (LD).¹⁶ Od prosinca 2018. godine krediti ostalih financijskih institucija neprekidno i intezivno rastu, stvarajući potrebu za analizom njihove kamatne politike. Bez obzira na njihovu nisku vrijednost u usporedbi sa kreditima banaka, krediti MKO i lizing društva obzirom

¹³ Udjel ovih kredita u ukupnim novoodobrenim kreditima u Q3 2023. godine je 40 %, i ima trend pada od Q3 2021. godine, kad je njihov udjel bio 82 %.

¹⁴ Na uzorku od 12 velikih banaka, razlika između efektivne i nominalne kamatne stope je 180 bp.

¹⁵ Ovaj tekstni okvir je kao infomacionu podlogu koristio podatke Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

¹⁶ Ostale četiri nebankarske financijske institucije takođe u svojoj bilanci imaju kredite, ali njihova i apsolutna i relativna vrijednost izuzetno je niska.

na svoju ciljnu grupu i vrstu finansijskih usluga¹⁷, predstavljaju bitan segment ukupnoga kreditnoga tržišta u Bosni i Hercegovini¹⁸. Isto kao i banke, i MKO i LD u okviru svoje kreditne tj. kamatne politike razlikuju nominalne kamatne stope (NKS) od efektivnih kamatnih stopa (EKS), a svaki sektor se po politici kamatnih stopa razlikuje (Grafikon 3.19).

Na kratkoročnome segmentu kreditnoga tržišta NKS na kredite banaka stanovništvu i do šest puta je viša nego na kredite gospodarstvu (Q3 2023). Ovakav odnos u kamatnim stopama posljedica je odsustva kolaterala u nenamjenskim potrošačkim kreditima stanovništva¹⁹, veće pregovaračke moći poduzeća zbog vekih depozita koje drže u bankama, većih troškova obrade srazmjerno malih potrošačkih kredita. Na tržištu dugoročnih kredita banaka razlika u NKS između kredita stanovništvu i kredita gospodarstvu manja je nego na kratak rok i na kraju lipnja ove godine ona je 238 bp. Kamatne stope na tržištu bankarskoga kredita stanovništvu ne samo da su značajno više, nego je i razlika između NKS i EKS mnogo veća. Polovicom ove godine ta razlika je bila 510 bp na kratkoročnim kreditima, a značajna je i na dugoročnome dijelu tržišta bankarskih kredita stanovništvu.

Razlika između EKS i NKS manja je i kod dugoročnih mikrokredita u odnosu na kratkoročne mikrokredite, ali NKS na kredite MKO su između dva i tri puta veće nego na bankarske kredite stanovništvu. Prema podacima za treće tromjesečje, NKS na kratkoročne mikrokredite od 21 % viša je od NKS na dugoročne mikrokredite (za 212 bp). Razlika u EKS i NKS za kratkoročne mikrokredite je 717 bp, a kod dugoročnih mikrokredita razlika između ove dvije kamatne stope se smanjuje, ali je i dalje vrlo visoka.

Sektor lizinga, koji je po bilančnoj sumi najmanji među ostalim finansijskim institucijama²⁰, po veličini kamatnih stopa nalazi se značajno ispod mikrokreditnoga sektora, i cijene nekih njegovih kredita, koji zapravo predstavljaju naknadu za lizing ugovore, vrlo blizu su kamatnim stopama na banakarske kredite stanovništvu, ali su ipak više. U trećemu tromjesečju, NKS na kratkoročni i dugoročni lizing je 3,61 % i 5,89 % respektivno, dok je EKS, ili efektivna stopa lizing naknade, značajno viša.

Iz tekstnoga okvira izdvajamo četiri relativno-bitna nalaza. MKO imaju ne samo najviše EKS i NKS, nego imaju i najveću razliku između ovih kamatnih stopa. Kod banaka i MKO razlika između EKS i NKS opada sa rastom ročnosti, ali ne i kod lizing društava. Razlika između EKS i NKS na kredite gospodarstvu veća je kod LD nego kod banaka. Sa aspekta gospodarstva, lizing ugovori skuplji su od bankarskih kredita.

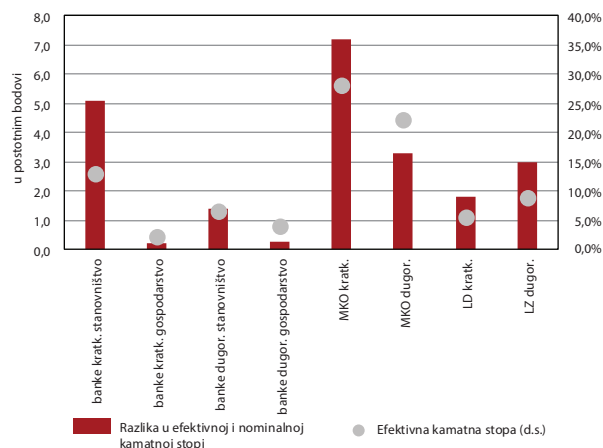
17 MKO posluju pretežito sa stanovništvom, a LD sa pravnim osobama i poduzetnicima.

18 U Q2 2023. godine udjel ostalih finansijskih institucija u ukupnim kreditima finansijskoga sektora je 7 %, a 5 godina ranije bio je 5 %.

19 Ovi krediti čine oko 75 % ukupnih kredita stanovništvu.

20 Burzanske posrednike i burze kao ostale finansijske institucije ne uzimamo u obzir jer njihova temeljna djelatnost nije financiranje.

Grafikon 3.18: Razlika između efektivne i nominalne kamatne stope na kredite (ugovore o lizingu) u finansijskim institucijama u bankarskom sustavu Federacije Bosne i Hercegovine

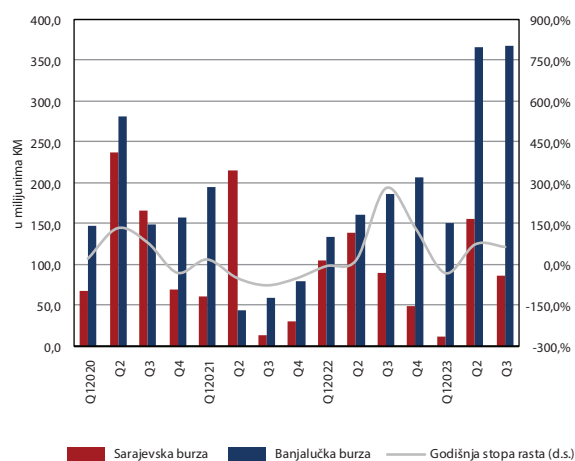

Izvor: Informacija o subjektima bankarskoga sustava Federacije Bosne i Hercegovine na dan 30. 6. 2023. godine.

3.4 Burze

Emisije javnoga duga Republike Srpske već drugo tromjesečje uzastopno održavaju promet na burzama na izuzetno visokoj razini. Nakon što je u prethodnome tromjesečju ostvaren drugi po veličini promet u povijesti bh. finansijskoga tržišta²¹, on je u izvještajnome razdoblju smanjen zbog niskoga prometa na SASE, ali je i dalje iznadprosječan (Grafikon 3.20). Na tromjesečnoj razini, promet na burzama niži je za 13 %, a godišnji rast je 64 %.

Grafikon 3.19: Promet na burzama

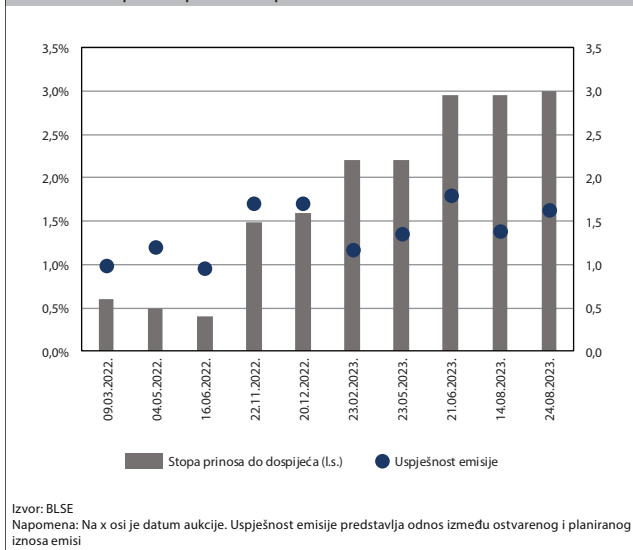
Izvor: BLSE i SASE

Ostvareni promet na BLSE u Q3 2023. godine (368 milijuna KM) najviši je u povijesti ove burze, a i broj emisija javnoga duga Republike Srpske je do sada najveći u jednome tromjesečju. Republika Srpska emitirala je sedam emisija javnoga duga, od čega dvije

21 Ostvareni promet na bh. burzama od 747,4 milijuna KM u Q3 2015. godine do sada je najveći u povijesti bh. finansijskoga tržišta.

emisije šestomjesečnih trezorskih zapisa, četiri emisije petogodišnjih obveznica i jednu emisiju sedmogodišnjih obveznica, u ukupnoj vrijednosti od 291 milijun KM. Sa 6,1 % u prethodnome tromjesečju, stopa prinosa do dospijea je u dvije posljednje emisije petogodišnjih obveznica Republike Srpske u izvještajnome razdoblju blago smanjena na 6 %. Stopa prinosa do dospijea na emitirane sedmogodišnje obveznice u Q3 2023. godine porasla je u odnosu na pretodnu emisiju ove ročnosti (5 % u rujnu 2022. godine), i ona je približno na razini stope prinosa do dospijea na petogodišnje obveznice (6,1 %). Na tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa, stopa prinosa do dospijea ostala je na razini stope prinosa do dospijea iz posljednje emisije šestomjesečnih trezorskih zapisa iz prethodnoga tromjesečja, a uspješnost emisija na svim je dražbama bila značajno iznad 100 % (Grafikon 3.21). U prosjeku, u ove dvije emisije na kratkoročnome tržištu javnoga duga Republike Srpske ostvareni iznos emisije bio je za 50 % viši od planiranoga iznosa emisije. Tražnja za petogodišnjim obveznicama Republike Srpske, mjerena odnosom pristiglih i prihvaćenih ponuda, i dalje je značajno niža u usporedbi sa prošlom godinom i početkom ove godine. Značajni pad tražnje za petogodišnjim obveznicama Republike Srpske, kao najznačajnijega segmenta dugoročnoga javnog duga, dogodio se u užjku ove godine, kad je odnos pristiglih i prihvaćenih ponuda sa 1,54 pao na 1,07 i na toj razini je ostao i u izvještajnome razdoblju.

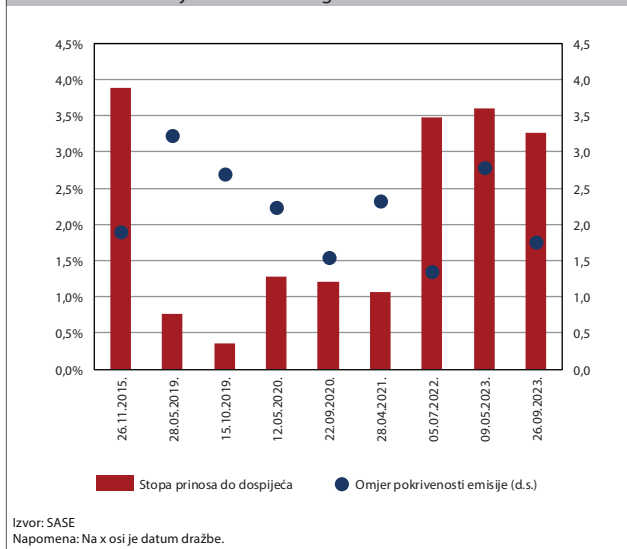
Grafikon 3.20: Stopa prinosa do dospijea na tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa Republike Srpske

Federacija Bosne i Hercegovine u Q3 2023. godine nije emitirala kratkoročni dug, nego samo dugoročni dug i to u ročnome segmentu od pet i sedam godina. Karakteristika obje ove emisije je pad stope prinosa do dospijea (Grafikon 3.21), uz održavanje visoke razine tražnje ulagača za dugoročnim javnim dugom Federacije Bosne i Hercegovine.

Stopa prinosa do dospijea na tržištu petogodišnjih obveznica sa 2,96 % smanjena je na 2,85 %, a na tržištu sedmogodišnjih obveznica sa 3,6 % na 3,27 %.

Grafikon 3.21: Stopa prinosa do dospijea na tržištu sedmogodišnjih obveznica Federacije Bosne i Hercegovine

Indeksi tržišta dionica na BLSE i SASE isto su, kao i prinosi na tržištu javnoga duga, ispoljili velike razlike u kretanju. BIRS, indeks tržišta dionica na BLSE (Banjalučka burza a.d. Banjaluka), je za tri mjeseca smanjen za 5 %. Jedan od razloga značajnoga pada BIRS-a je prestanak isplate cijeloga neto profita Mtela a.d. Banjaluka u obliku dividende prvi put nakon više od 10 godina i kao posljedica ovoga pad cijena dionice ovoga dioničkoga društva sa velikom tržišnom kapitalizacijom. S druge strane, stabilna dinamika poslovanja dioničkih poduzeća u Federaciji Bosne i Hercegovine i u prosjeku zadovoljavajući rezultati poslovanja najbitnijih dioničkih društava i odsustvo velikih i neočekivanih promjena u politici isplate dividendi pridonijeli su blagome rastu tržišta dionica. SASX 10 i SASX 30 su u odnosu na kraj prethodnoga tromjesečja viši za 1,7 % odnosno za 4,3 %. Indeks tržišta obveznica Republike Srpske (ORS), zbog sastava u koji ulaze samo 3 obveznice Republike Srpske, kao i zbog izuzetno niskoga prometa na sekundarnome tržištu obveznica Republike Srpske, ne pruža cjelovitu informaciju o kretanju tržišta obveznica u ovome entitetu. ORS na tromjesečnoj razini nije mjenjao vrijednost, a na godišnjoj razini je čak i viši za 1,3 %, mada su prinosi na primarnome tržištu obveznica Republike Srpske u značajnome porastu, što bi trebalo smanjiti cijenu obveznica i oboriti vrijednost ORS-a. Krivulja prinosa (YCRS), koju također objavljuje BLSE, daje realniju sliku promjena na tržištu dužničkih vrijednosnih papira Republike Srpske. Prema YCRS, prinosi na tržištu obveznica Republike Srpske u zadnjih godinu dana povećani su za 246 bp²².

22 Računato na temelju ročnih segmenata od dvije do petnaest godina.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Vanjski sektor

4. VANJSKI SEKTOR

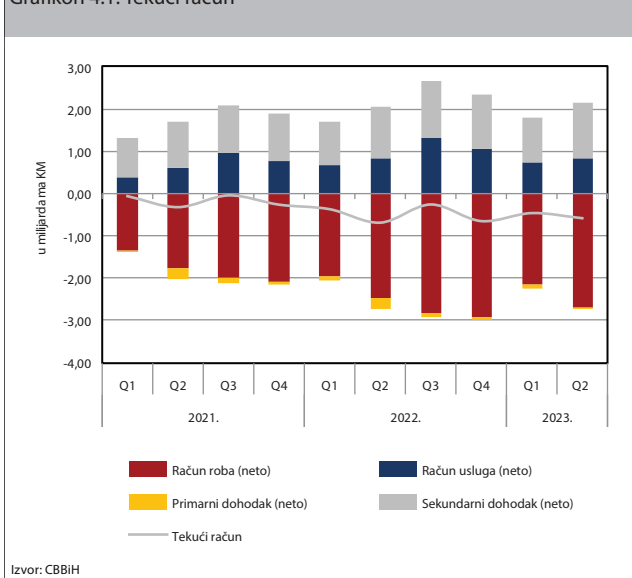
4.1 Platna bilanca

U drugome tromjesečju 2023. godine došlo je do smanjenja manjka tekućeg računa u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. Neto priljevi na računu usluga, kao i doznake iz inozemstva, u najvećoj mjeri su kompenzirali rast manjka na računu roba. Nominalno smanjenje manjka tekućeg računa, praćeno rastom BDP-a u drugome tromjesečju, utjecalo je na smanjenje manjka izraženo u postotcima BDP-a.

4.1.1 Tekući i kapitalni račun

Manjak tekućeg računa u drugome tromjesečju 2023. godine iznosio je 585,4 milijuna KM, što predstavlja pad od 15,4% u odnosu na isto tromjesečje 2022. godine. Ostvareni manjak tekućeg računa najvećim dijelom posljedica je ostvarenoga manjka na računu roba. Unatoč padu vrijednosti uvoza i izvoza u drugome tromjesečju, znatno više godišnje stope pada izvoza u odnosu na uvoz, kao i pozicija BiH kao neto uvoznika na međunarodnome tržištu roba, utjecali su na godišnji rast manjka na računu roba od 9,2% (Grafikon 4.1). Najveći utjecaj na smanjenje manjka tekućeg računa u promatranome razdoblju zabilježen je po osnovu doznaka iz inozemstva i priljeva na računu usluga. Uslijed smanjenja manjka tekućeg računa praćenoga rastom nominalnoga BDP-a, u drugome tromjesečju tekuće godine došlo je i do smanjenja manjka izraženoga u postotcima BDP-a na razinu od 5,0 %, što predstavlja godišnji pad od 1,1 pp.

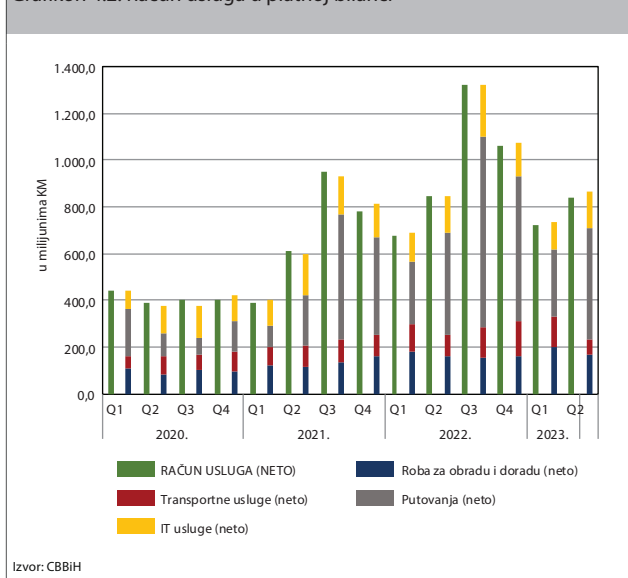
Grafikon 4.1: Tekući račun

U drugome tromjesečju 2023. godine neto priljevi na računu usluga zabilježeni su u vrijednosti od 841,3 milijuna KM, što je približno na istoj razini kao u promatranome razdoblju prethodne godine. Više

od polovice neto priljeva na računu usluga odnosi se na potrošnju stranih turista, a značajni neto priljevi zabilježeni su i po osnovu usluga obrade i dorade robe (Lohn poslovi), kao i IT usluga (Grafikon 4.2). Neto priljevi po osnovu potrošnje stranih turista u drugome tromjesečju iznosili su 476,5 milijuna KM, što predstavlja godišnji rast od 9,2%. Preliminarni podaci za prvih devet mjeseci ukazuju na nastavak pozitivnih kretanja kad su noćenja stranih turista u pitanju, tako da je u prvih devet mjeseci zabilježeno 26,8% više noćenja stranih turista nego u istome razdoblju prethodne godine. Neto priljevi po osnovu obrade i dorade robe u BiH (Lohn poslovi) su, unatoč padu industrijske proizvodnje u EU i skromnim stopama ekonomske aktivnosti, zabilježili godišnji rast od 5,4%, što se djelomično može povezati sa prebacivanjem dijela završne obrade iz EU i zemalja regije u BiH zbog nižih troškova proizvodnje, prvenstveno električne energije. IT usluge kao treći najznačajniji izvor neto priljeva na računu usluga su u promatranome razdoblju zabilježile godišnji pad od 4,5%. Značajan pad vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene u drugome tromjesečju utjecao je i na neto priljeve po osnovu transportnih usluga, koji su zabilježili pad od visokih 26,9%.

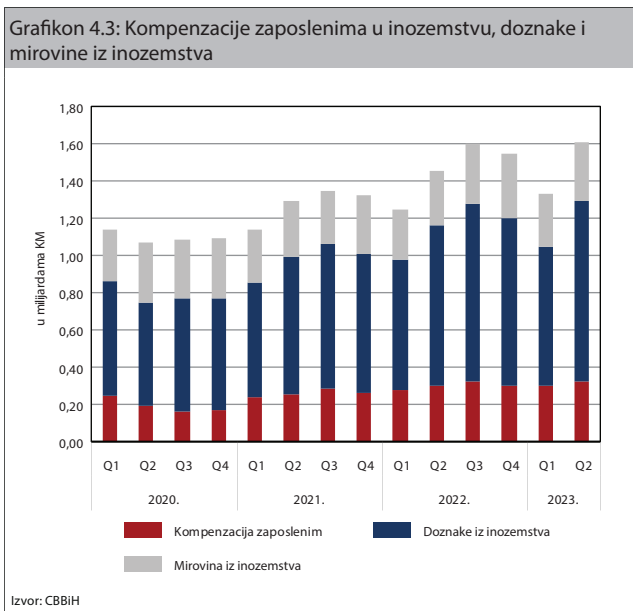
Grafikon 4.2: Račun usluga u platnoj bilanci

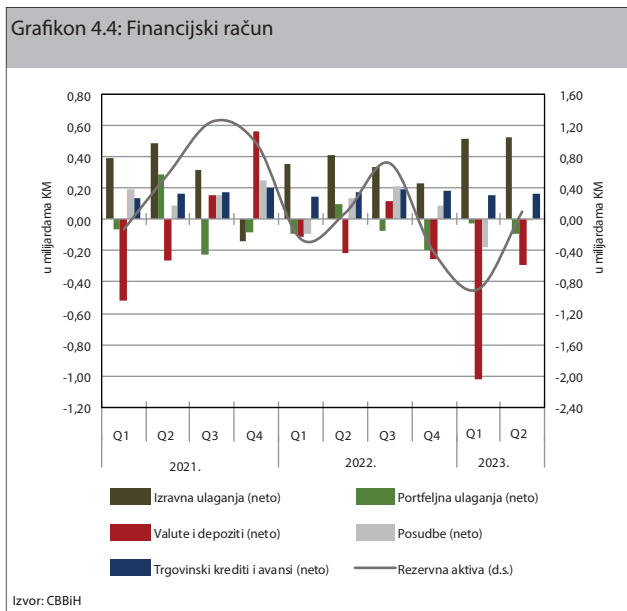
U promatranome razdoblju 2023. godine zabilježen je negativan saldo na računu primarnoga dohotka u iznosu od 16,4 milijuna KM. Neto rashodi po osnovu ulaganja iznosili su 361,9 milijuna KM, i manji su za 35,9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zahvaljujući rastu prihoda od kamata na rezervnu aktivu.

Unatoč skromnoj razini ekonomske aktivnosti u razvijenim zemljama, neto prihodi od naknada zaposlenima u inozemstvu iznosili su 327,3 milijuna KM, što predstavlja rast od 8,2%.

Doznake iz inozemstva, priljevi na računu sekundarnoga dohotka koji pokrivaju značajan dio manjka tekućega računa, ostvareni su u vrijednosti od 969,4 milijuna KM, i veći su za 12,8 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Također, i mirovine iz inozemstva zabilježile su godišnji rast od 4,4 %.

zabilježile su rast od 598,4 milijuna KM. Unatoč rastu deviznih rezervi u trećem tromjesečju, one su i dalje ispod razine iz rujna prethodne godine, prvenstveno kao posljedica rekordnog robnoga trgovinskog manjka u razdoblju srpanj-rujan, kao i značajnoga iznosa otplate vanjskoga duga. Detaljnije pogledati u poglavlju 3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja.

4.1.2 Financijski račun

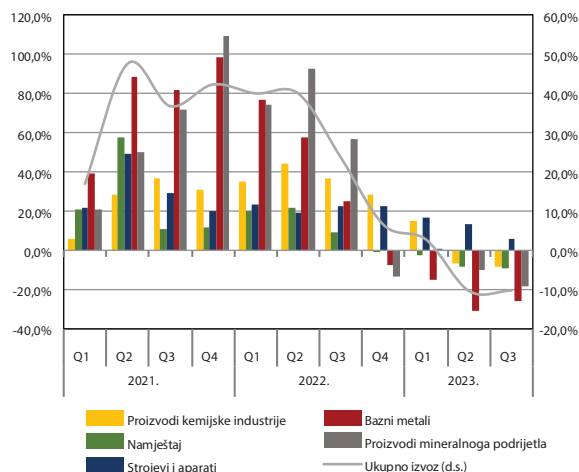
U drugome tromjesečju 2023. godine neto priljev na financijskome računu iznosio je 207,4 milijuna KM. Manjak tekućega računa najvećim je dijelom financiran izravnim stranim ulaganjima i trgovačkim kreditima (Grafikon 4.4). Neto priljevi po osnovu izravnih stranih ulaganja u promatranome razdoblju iznosili su 525,7 milijuna KM, što predstavlja godišnji rast od 26,4%. Od ukupnih izravnih stranih ulaganja, čak 63,7% odnosi se na ulaganja u dužničke instrumente, dok ostatak uglavnom čini ponovno uložena zarada iz ranijega razdoblja. U istome razdoblju, po osnovu portfeljnih ulaganja zabilježen je neto odljev sredstava u iznosu od 91,1 milijun KM, kao posljedica povećanja aktive po osnovu ulaganja u dužničke vrijednosne papire uz istovremeno smanjenje pasive po istom osnovu. U okviru ostalih ulaganja, na financijskom računu zabilježen je odljev sredstava po osnovu valuta i depozita u vrijednosti od 287,2 milijuna KM, uglavnom kao posljedica povećanja aktive u svim sektorima, uz istodobno smanjenje pasive. U drugome tromjesečju je po osnovu zajmova došlo do smanjenja aktive banaka i nefinancijskih poduzeća, praćenog smanjenjem pasive sektora opće vlade i nefinancijskih poduzeća, što je u konačnici rezultiralo neto odljevom sredstava po osnovu zajmova u vrijednosti od 9,0 milijuna KM. Niska razina vanjskotrgovinske robne razmjene utjecala je i na pad neto priljeva po osnovu trgovačkih kredita i akontacija od 5,4%. U drugome tromjesečju 2023. godine rezervna aktiva zabilježila je rast od 102,5 milijuna KM. Prema podacima za trećem tromjesečje, devizne rezerve

4.2 Vanjska trgovina

U trećem tromjesečju 2023. godine nastavljen je pad vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene, s tim što je izvoz zabilježio znatno više stope pada od uvoza. Pad vrijednosti izvoza posljedica je stagniranja ekonomske aktivnosti u EU i smanjenja tražnje za bh. robom u zemljama glavnim trgovinskim partnerima (Grafikoni 4.5 i 4.6). Značajan utjecaj na negativne stope rasta vanjskotrgovinske razmjene BiH imale su i visoke vrijednosti iz baznoga razdoblja. Uslijed značajnoga godišnjeg pada vrijednosti izvoza, BiH je u trećem tromjesečju tekuće godine zabilježila rekordnu vrijednost vanjskotrgovinskoga manjka u iznosu od 3,17 milijardi KM, dok je pokrivenost uvoza izvozom bila skromnih 55,6%.

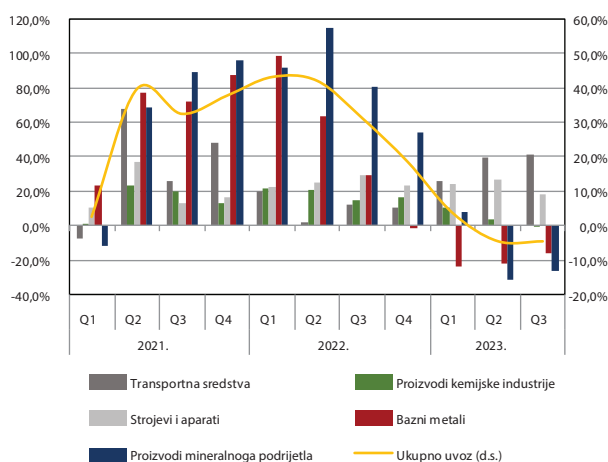
U razdoblju srpanj-rujan iz BiH je izvezeno robe u vrijednosti od 3,97 milijardi KM, što predstavlja godišnji pad od 10,5%. Pad vrijednosti izvoza posljedica je pada izvoza najznačajnijih izvoznih grupa proizvoda: bazni metali (26,2 %), proizvodi mineralnoga podrijetla (18,4%), namještaj (9,1%) i proizvodi kemijske industrije (8,7%). S druge strane, izvoz strojeva i aparata zabilježio je godišnji rast od 5,5%.

Grafikon 4.5: Godišnje promjene vrijednosti izvoza po grupama proizvoda

U trećem tromjesečju 2023. godine u BiH je uvezeno robe u vrijednosti od 7,15 milijardi KM, što predstavlja pad od 4,4 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pad vrijednosti uvoza posljedica je pada uvoza proizvoda mineralnoga podrijetla (26,35 %), kao i baznih metala (16,4 %). Negativne stope rasta industrijske proizvodnje u BiH, kao i pad vrijednosti izvoza baznih metala, utjecali su na pad uvoza ove grupe proizvoda uslijed visoke uvozno-izvozne ovisnosti. Naime, značajan dio uvoza ove grupe proizvoda odnosi se na uvoz sirovina, najvećim dijelom baznih metala (željezo, čelik i aluminij), koje nakon obrade bivaju izvezeno u vidu gotovih proizvoda. S druge strane, transportna sredstva i strojevi i oprema zabilježili su pozitivne stope rasta uvoza od 41,3 % i 18,0 %, respektivno.

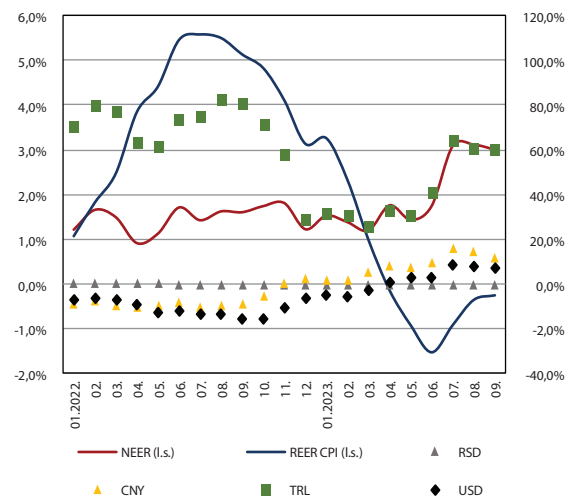
Grafikon 4.6: Godišnje promjene vrijednosti uvoza po grupama proizvoda

4.3 Nominalni i realni efektivni tečaj KM

Nominalni efektivni tečaj (NEER) u rujnu je zabilježio aprecijaciju od 3,0 % (Grafikon 4.7). Aprecijacija NEER-a je najvećim dijelom uzrokovana značajnom nominalnom aprecijacijom EUR, naše sidrene valute, prema turskoj liri koja je u rujnu iznosila 60,0 % na godišnjoj razini. Također, značajna godišnja nominalna aprecijacija u rujnu zabilježena je i prema američkom dolaru (6,9 %), kao i kineskom juanu (11,3 %). S druge strane, realni efektivni tečaj, gdje je indeks potrošačkih cijena korišten kao deflator, u rujnu je zabilježio godišnju deprecijaciju od 0,3 %. Deprecijacija REER-a posljedica je prosječno viših stopa inflacije u zemljama glavnim trgovinskim partnerima u odnosu na BiH, a prvenstveno u Turskoj, Srbiji, Hrvatskoj i Italiji.

Grafikon 4.7: Godišnje promjene u deviznome tečaju KM

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Vladine financije

5. VLADINE FINANCIJE

Nastavljen je rast prihoda od neizravnih poreza, koji su u značajnoj mjeri posljedica zadržavanja cijena na visokoj razini, a koji su uglavnom korišteni za financiranje tekuće potrošnje i refinanciranje dospjelih obveza. Ukupan javni dug sektora opće vlade nije značajno porastao u nominalnome iznosu, ali veći troškovi otplate duga koji dopijeva u tekućoj godini iziskuju veća izdvajanja za financiranje. Navedena izdvajanja mogu ograničiti intenzitet državne potrošnje, a što će dodatno smanjiti fiskalni prostor za financiranje kapitalnih projekata.

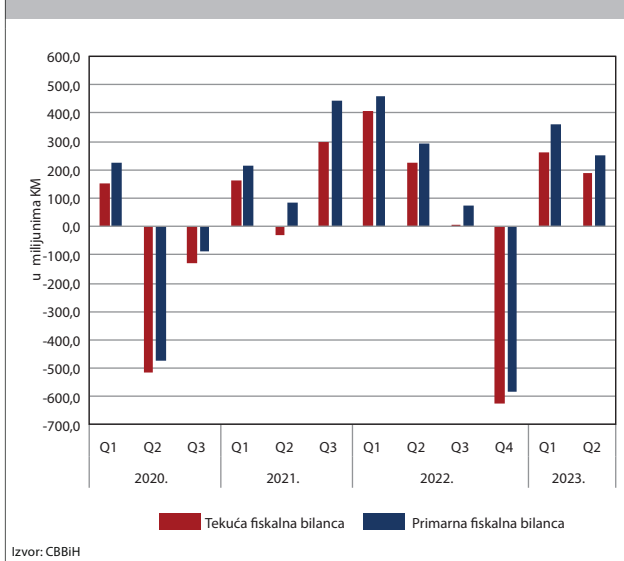
5.1 Proračunska pozicija

Na kraju drugoga tromjesečja, primarna fiskalna bilanca opće vlade zabilježila je višak u iznosu od 290,1 milijun KM, što je smanjenje u odnosu na višak u prvome tromjesečju kad je bio veći za 71,5 milijuna KM. Smanjenje primarnoga fiskalnog viška u drugome tromjesečju rezultat je značajnoga rasta izdvajanja za socijalna davanja, korištenje roba i usluga i plaće zaposlenih (10,6 %, 8,4 % i 6,2 % respektivno) na tromjesečnoj razini. Veća izdvajanja za servisiranje kamate utjecala su na smanjenje tekuće fiskalne bilance, koji je na kraju drugoga tromjesečja iznosio 189,9 milijuna KM (Grafikon 5.1). Za servisiranje kamate u prvoj polovici godine izdvojeno je 158,9 milijuna KM, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine više za čak 31,5 % (38,1 milijuna KM više u nominalnome iznosu). Primarna fiskalna bilanca na tromjesečnoj razini tradicionalno je u prvoj polovici godine u značajnijem višku, dok se u trećem i četvrtom tromjesečju intenzivira i pojačava vladina potrošnja.

U srpnju 2023. godine, Europska komisija pokrenula je dodatni ulagački paket od 2,1 milijardi eura za Zapadni Balkan u okviru Ekonomskoga i Investicijskoga plana²³, a u okviru kojeg su odobreni i projekti u BiH za intenziviranje ulaganja i radova na koridoru Vc. Vlade oba bh. entiteta bile su usmjerene na intenziviranje ulaganja u infrastrukturne projekte i energetski sektor. U navedenome razdoblju realizirano je 111,6 milijuna KM javnih ulaganja. Međutim, javna ulaganja su u prvoj polovici tekuće godine i dalje na niskoj razini, uz zabilježeni blagi rast od 7,3 milijuna KM u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Vlade entiteta planirale su značajne aktivnosti na infrastrukturnim projektima u 2024. godini.

Grafikon 5.1: Tekuća i primarna fiskalna bilanca opće vlade BiH

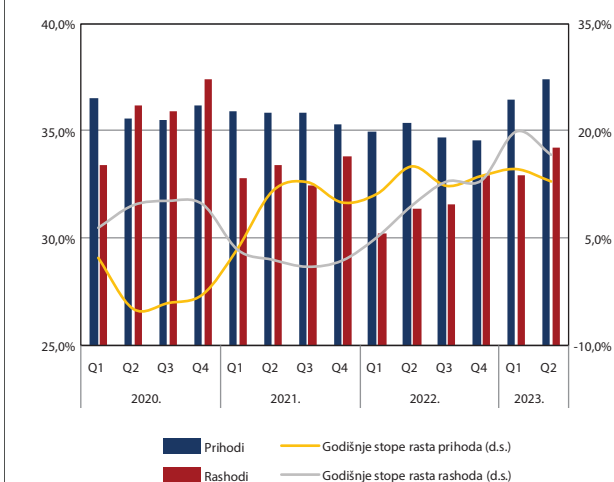
Izvor: CBBiH

U drugome tromjesečju nastavljen je trend rasta prihoda opće vlade, kako na godišnjoj, tako i na tromjesečnoj razini. Istovremeno, zabilježen je snažan rast rashoda, takođe i na tromjesečnoj i na godišnjoj razini. U drugome tromjesečju 2023. godine prihodi su iznosili 4,49 milijardi KM i veći su za 414,4 milijuna KM (10,2 %) na tromjesečnoj razini, dok je na godišnjoj razini zabilježen njihov rast od 461,1 milijuna KM (11,5 %). Snažan rast prihoda zabilježen je kod svih vrsta, kako neizravnih, tako i izravnih poreza, što je i dalje dijelom posljedica, iako usporenoga, ali i dalje značajnog arasta opće razine cijena u drugome tromjesečju, uz zabilježeni rast nominalnih plaća, ali i pozitivnih trendova u turizmu.

Glavni doprinos značajnome rastu prihoda je iznimna naplata PDV-a (u prvih šest mjeseci 2023. neto naplata PDV-a veća je za 8,8 % na godišnjoj razini), kao najznačajnije sastavnice u strukturi neizravnih poreza. Navedeni rast rezultat je visoke naplate domaćega PDV-a, što je posljedica zadržavanja visokih cijena u BiH. U drugome tromjesečju rashodi su značajno rasli i iznosili su 4,16 milijardi KM, i u nominalnom iznosu veći su za 510,0 milijuna KM (14,0 %) u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. Promatrano u postotcima BDP-a, proračunski prihodi i rashodi opće vlade na kraju drugoga tromjesečja iznosili su 37,4 % i 34,2 % respektivno (Grafikon 5.2).

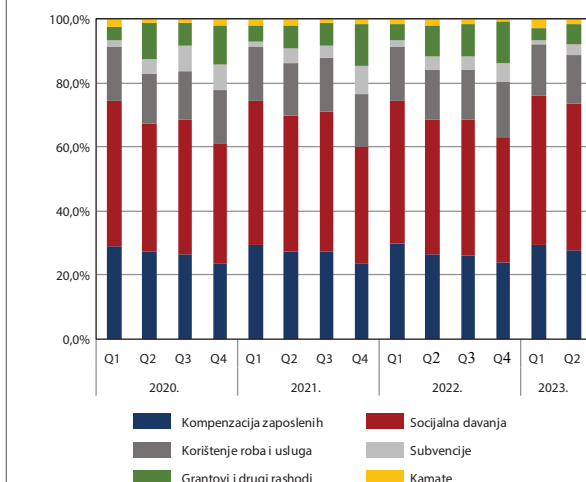
23 https://www.eeas.europa.eu/delegations/montenegro/pitanja-i-odgovori-ekonomsko-investicioni-plan-za-zapadni-balkan_me

Grafikon 5.2: Proračunski prihodi i rashodi opće vlade u % BDP-a (kumulativni podaci) i godišnje stope rasta prihoda i rashoda

Izvor: BHAS, CBBiH

Grafikon 5.4: Udio u ukupnim rashodima

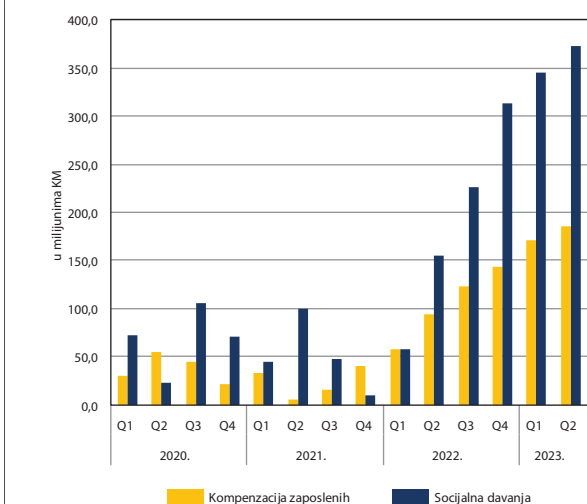

Izvor: CBBiH

U drugome tromjesečju tekuće godine nastavljen je značajan rast u stavkama socijalnih davanja i kompenzacija zaposlenih na godišnjoj razini (Grafikon 5.3). Kao odgovor na izrazite inflacijske pritiske, vlade oba entiteta nastavile su sa donošenjem mjera za ublažavanje posljedica istih. Vlade oba bh. entiteta izvršile su rebalans proračuna za 2023. godinu²⁴. Rebalansom proračuna u Federaciji BiH (uvećan za 211,7 milijuna KM) i Republici Srpskoj (uvećan za 140 milijuna KM), će se financirati veće kamate u otplati vanjskoga duga usljed rasta Euribora, kao i veća izdvajanja u oblasti socijalnih kategorija i zdravstvenoga osiguranja. U strukturi ukupnih rashoda, bilježe se uobičajene tromjesečne oscilacije (Grafikon 5.4).

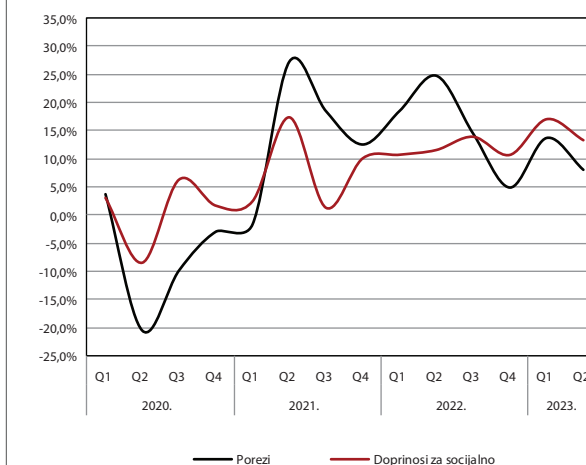
Visoki iznosi prikupljenih javnih prihoda u značajnoj mjeri su posljedica zadržavanja visoke razine cijena u zemlji. U strukturi prihoda zabilježeno je usporavanje rasta prihoda, kako od poreza (8,1 %), tako i od doprinosa za socijalno (13,4 %) na godišnjoj razini (Grafikon 5.5), zbog visoke osnovice razdoblja sa kojim se uspoređuje.

Grafikon 5.3: Glavne stavke rashoda, godišnje promjene

Izvor: CBBiH

Grafikon 5.5: Porezi i doprinosi za socijalno, godišnje stope rasta

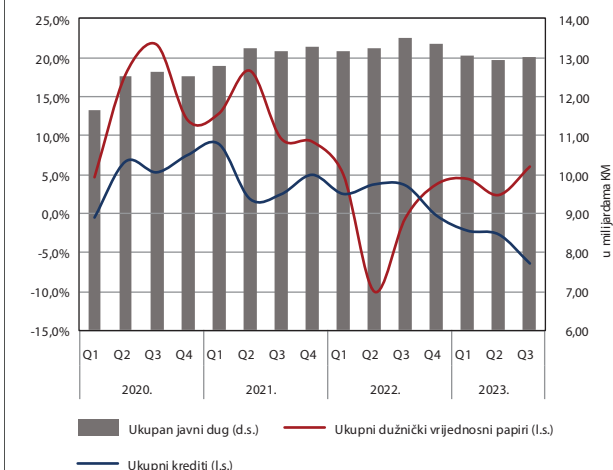

Izvor: CBBiH

Ukupan javni dug na kraju trećega tromjesečja 2023. godine, prema Maastrichtskim kriterijima, iznosio je 13,02 milijardi KM (Grafikon 5.6) i povećan je za 85,9 milijuna KM (0,7 %) na tromjesečnoj razini. Povećanje se odnosi na kategoriju vrijednosnih papira, dok je u kategoriji kredita zabilježeno smanjenje. Na kraju tromjesečja tekuće godine, vanjska neto zaduženost smanjena je za 272,0 milijuna KM. Ukupne obaveze sektora opće vlade kod poslovnih banaka iznosile su 3,45 milijardi KM, što predstavlja godišnje smanjenje u iznosu od 5,1 milijuna KM ili 0,2 %. Izloženost bankarskoag sektora prema sektoru opće vlade (kredit i vrijednosni papiri) na kraju rujna bila je 8,3 % ukupne aktive bankarskoga sektora.

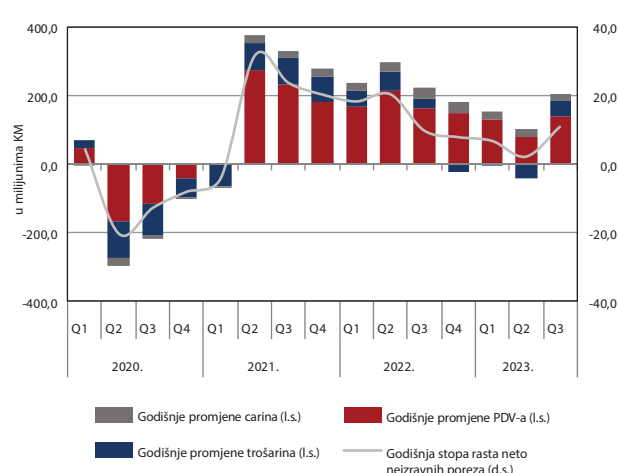
24 <https://www.narodnaskupstinar.net/?q=la/akti/bud%C5%BEet/rebalans-bud%C5%BEeta-republike-srpske-za-2023-godinu><https://fbihvlada.gov.ba/bs/utvrđene-izmjene-i-dopune-budžeta-fbih-za-2023-godinu>

Grafikon 5.6: Ukupan javni dug sektora opće vlade i godišnje stope rasta

Izvor: CBBiH

Grafikon 5.8: Promjena kretanja vodećih grupa neizravnih poreza

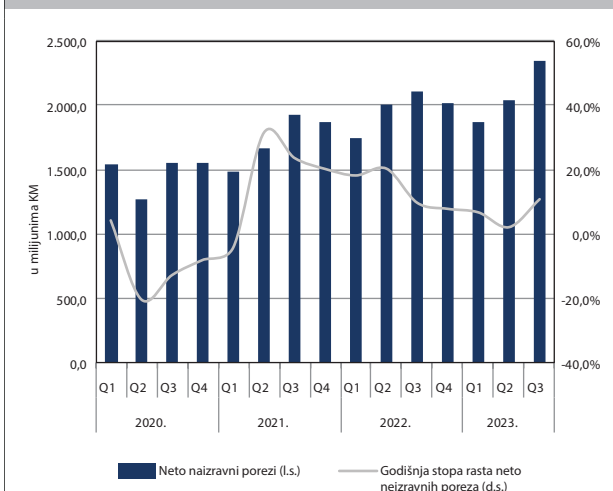

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje

5.2 Porezni prihodi od neizravnih poreza

U trećem tromjesečju 2023. godine nastavljeni su pozitivni trendovi naplate prihoda od neizravnih poreza na godišnjoj razini. Iako je nastavljeno slabljenje inflacijskih pritisaka u trećem tromjesečju, inflacija i dalje ima značajan utjecaj na rast prihoda, koji je dodatno potaknut rastom prihoda od turizma. Na tromjesečnoj razini sve vrste prihoda od neizravnih poreza zabilježile su rast u ukupnome iznosu od 295,2 milijuna KM. U navedenome razdoblju, prikupljeno je ukupno 2,34 milijardi KM prihoda po osnovu neizravnih poreza. Na godišnjoj razini, zabilježen je rast prihoda od neizravnih poreza (228,7 milijuna KM ili 10,8 %) (Grafikoni 5.7 i 5.8). Najizraženiji rast prihoda na godišnjoj razini u nominalnome iznosu bio je po osnovu PDV-a (80,6 milijuna KM), kao rezultat oporavka privatne potrošnje, ali i zbog učinaka inflacije (Grafikon 5.5).

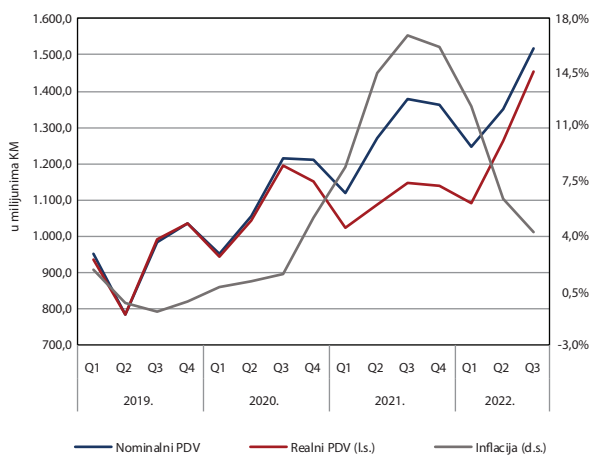
Grafikon 5.7: Razina i stopa rasta neto neizravnih poreza

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje

Nastavljen je trend smanjenja stope inflacije, i u rujnu je iznosila 4,1 %. Kao rezultat manjega rasta opće razine cijena, smanjenja je porezna osnovica za obračun PDV-a. Slijedom navedenoga, u trećem tromjesečju 2023. godine naplaćeno je 65,3 milijuna KM (4,3 %) više u nominalnome iznosu po osnovu PDV-a.

Grafikon 5.9: Uticaj inflacije na rast prihoda od PDV-a

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Uprava za neizravno oporezivanje, CBBiH
Napomena: Realni PDV dobija se kada nominalni PDV umanjimo za inflaciju.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Statističke tablice

6. STATISTIČKE TABLICE

Napomene uz tablice 9, 10, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23 i 24.

Od 1. srpnja 2017. godine je nastupila statusna promjena pripajanja supsidijarnog društva UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo društvu UniCredit Bank d.d. Mostar. U skladu s tim UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo prestaje postojati zaključno sa 30. lipnjem 2017. godine a podaci pripojenog društva se iskazuju u sklopu izvješća UniCredit Bank d.d. Mostar, počevši od izvješća za srpanj 2017. godine.

Revidirani podaci za razdoblje siječanj 2006. – studeni 2015. godine su bazirani na aktivnoj podbilanci banaka s većinskim državnim kapitalom iz Federacije BiH, pri čemu je isključena pasivna podbilanca. Kroz ovu dopunu statistike korisnicima se pruža veća analitička korisnost podataka i objektivni pokazatelji o trenutnom poslovanju banaka u BiH. Pasivna podbilanca sadrži obveze po inozemnim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. ožujka 1992. godine, i ne odslikava aktualno poslovanje banke, te će ovu podbilancu u procesu privatizacije preuzeti Ministarstvo financija FBiH u skladu sa Zakonom o početnoj bilanci banaka i Zakonom o privatizaciji, kao što je urađeno za prethodno privatizirane banke. Izvršena revizija je u najvećoj mjeri utjecala na smanjenje kredita javnim poduzećima u stranoj valuti, smanjenje strane pasive, na smanjenje ostalih stavki aktive i pasive po osnovi stare devizne štednje, a u znatno manjim iznosima na stavke kredita vladi entiteta, fiksnu aktivu, depozite nerezidenata, dionice i kapital.

Podaci o „punoj“ bilanci, s uključenom pasivnom podbilancom, korisnicima su još uvijek dostupni na: http://statistics.cbbh.ba:4444/Panorama/novaview/SimpleLogin_bs.aspx

U studenom 2014. godine, dvije banke su izvršile prodaju i prijenos dijela kreditnog portfelja, što je za učinak imalo povećanje rezervi kod monetarnih vlasti u ukupnom iznosu od 64 milijuna KM i smanjenja sljedećih stavki: potraživanja od privatnih poduzeća za 260 milijuna KM, strane pasive za 101 milijun KM i ostalih stavki (neto) za 95 milijuna KM.

Zbog primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda u financijskim izvješćima banaka Federacije BiH i prijenosu novčanih tijekova u podacima iz prosinca za 2011, došlo je do sljedećih promjena na strani aktive: smanjenja kredita za 155 milijuna KM, povećanja ostale aktive za 10 milijuna KM, na strani pasive: smanjenja obveza prema nerezidentima u iznosu od 624 milijuna KM, povećanja rezerviranja za kreditne gubitke za 472 milijuna KM i povećanja ostale pasive za 7 milijuna KM.

U veljači 2011. godine jedna banka iz Federacije BiH izvršila je reklasifikaciju depozita u iznosu od oko 80 milijuna KM, s depozita javnih poduzeća na depozite vlade entiteta, u skladu s preporukama MMF-a.

Po nalogu Agencije za bankarstvo FBiH, u lipnju 2010. jedna banka je izvršila preknjižavanje oko 300 milijuna KM potraživanja po osnovi vrijednosnih papira od domaćih institucionalnih sektora na potraživanja od nerezidenata. U prosincu 2010. ista banka je izvršila retroaktivno ovu ispravku u odgovarajućim iznosima za razdoblje od kolovoza 2009, kada je greška nastala, do svibnja 2010. Navedena ispravka se odrazila na porast strane aktive i pad ostalih stavki neto.

Jedna banka iz Federacije BiH izvršila je reklasifikaciju financijskih instrumenata u okviru strane aktive za razdoblje siječanj - kolovoz 2010. u iznosu od oko 40 milijuna KM. Potraživanja od nerezidenata po osnovi kredita reklasificirana su u potraživanja od nerezidenata po osnovi vrijednosnih papira, što se odrazilo na promjene unutar kratkoročne i dugoročne strane aktive.

Po nalogu Agencije za bankarstvo Republike Srpske, jedna banka je izvršila reklasifikaciju financijskih instrumenata na strani pasive za razdoblje rujan 2008. - studeni 2010, tj. smanjenje oročenih i štednih depozita nebankarskih financijskih institucija i sektora vlade, a povećanje kredita od navedenih sektora, respektivno, u odgovarajućim iznosima, po mjesecima, u rasponu 50 - 150 milijuna KM.

U skladu s novom regulativom Agencije za bankarstvo RS-a, objavljenoj u Sl. glasniku RS br. 136/10, kojom je propisan novi način knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja klasificiranih u kategoriju E, obračuna i knjigovodstvenog evidentiranja kamate po nekvalitetnoj aktivi, te obračuna općih i posebnih rezerviranja, banke iz RS-a su u podacima za prosinac 2010. izvršile primjenu navedene regulative prijenosom navedenih pozicija iz izvanbilančne evidencije u bilancu. Ispravka se odrazila na strani aktive na porast kredita u iznosu od 144 milijuna KM, porast dospjelih kamata u iznosu od 36 milijuna KM, a na strani pasive na porast rezerviranja za kreditne gubitke u iznosu od 180 milijuna KM u okviru računa kapitala.

T01: Tromjesečni ekonomski pokazatelji

	2020.				2021.				2022.				2023.	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Tromjesečne stope rasta														
Rast potrošačkih cijena (CPI)	0,5	-2,1	-0,6	0,7	0,9	0,4	0,4	3,6	3,8	6,0	2,5	2,9	0,5	0,3
Rast ukupnih kredita	-1,4	-0,5	-0,1	-0,1	0,6	1,6	0,8	0,5	0,8	2,2	0,6	1,0	0,7	2,3
Rast ukupnih depozita	-0,9	0,8	2,2	2,8	1,6	4,0	2,7	2,6	-3,6	3,6	3,2	1,9	0,1	2,1
Rast novca u užem smislu (M1) ³⁾	1,7	2,2	4,4	4,7	2,4	4,7	5,9	4,8	-0,6	3,2	5,5	2,3	-1,4	3,7
Rast novca u širem smislu (M2) ³⁾	0,8	0,5	2,7	3,1	2,0	2,8	3,5	2,8	-1,9	1,9	3,8	1,6	0,0	2,4
Kamatne stope na dugoročne kredite ¹⁾	3,77	3,60	3,66	3,68	3,79	3,78	3,60	3,48	3,38	3,42	3,54	4,35	4,37	4,4
Kamatne stope na dugoročne depozite ¹⁾	1,01	0,96	0,92	0,98	0,91	0,86	0,76	0,62	0,64	0,69	0,91	1,09	1,14	1,3
(u milijunima KM)														
Saldo robne razmjene ²⁾	-1.596	-1.418	-1.654	-1.600	-1.337	-1.758	-2.003	-2.073	-1.953	-2.456	-2.800	-2.887	-2.131	
Izvoz	2.389	2.048	2.354	2.633	2.739	3.039	3.259	3.673	3.789	4.264	4.064	4.016	3.956	
Uvoz	3.985	3.466	4.007	4.233	4.076	4.796	5.262	5.746	5.741	6.720	6.864	6.903	6.087	
Bilanca tekućeg računa	-207	-269	-383	-266	-102	-406	-123	-292	-408	-664	-279	-694	-410	
Devizne rezerve	-137	562	321	524	-229	542	1.235	933	-393	-58	622	-453	-859	111
Servisiranje vanjskog duga	142	215	172	212	174	208	188	202	165	179	238	220	336	239
Tečaj KM/USD	1,7739	1,7784	1,6749	1,6405	1,6218	1,6244	1,6584	1,7098	1,7433	1,8341	1,9396	1,9207	1,8249	1,7959

Napomena:

1) Tromjesečne kamatne stope predstavljaju aritmetičku sredinu mjesečnih ponderiranih kamatnih stopa iz izvještajnog tromjesečja na kredite privatnim poduzećima i udrugama i oročene i štedne depozite stanovništva iskazane na godišnjoj razini.

2) Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilančnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvaća i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnoj bilanci, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platnu bilancu, šesto izdanje).

3) Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Nominalni BDP (u milijunima KM)	26.779	27.359	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.727	39.145	45.505
Nominalni BDP (u milijunima USD)	18.173	18.561	16.413	17.118	18.325	20.478	20.481	20.230	23.669	24.462
BDP po stanovniku BiH (u KM)	7.584	7.759	8.223	8.620	9.076	9.709	10.251	9.994	11.337	13.263
BDP po stanovniku BiH (u USD)	5.147	5.264	4.665	4.876	5.230	5.857	5.867	5.822	6.854	7.130
Godišnji rast realnog BDP-a (u %)	2,3	1,2	4,3	3,2	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,1
Broj stanovnika (u tisućama)	3.531	3.526	3.518	3.511	3.504	3.496	3.491	3.475	3.453	3.431
Prosječni godišnji tečaj KM/USD	1,4736	1,4740	1,7626	1,7680	1,7355	1,6575	1,7472	1,7166	1,6539	1,8602

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod za BiH IV tromjesečje 2022. godine, proizvodni pristup, prvi rezultati, ožujak 2022. godine. Podatak o prosječnom godišnjem tečaju KM/USD izvor je CBBiH

T03: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH

Godina	Mjesec	Ukupno	Rudarstvo	Prerađivačka industrija	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom
2013.		105,2	95,8	105,8	109,8
2014.		100,2	97,9	103,9	90,4
2015.		103,1	102,9	104,8	98,8
2016.		104,4	103,8	103,0	109,0
2017.		103,1	105,0	105,3	95,9
2018.		101,6	100,9	98,9	111,4
2019.		94,7	96,3	95,4	91,4
2020.		93,6	98,9	92,3	95,2
2021.		109,8	95,5	112,3	108,7
2022.		100,9	96,7	103,9	91,7
2022.	07.	98,1	93,0	99,4	94,2
	08.	101,7	106,0	103,1	93,0
	09.	98,5	86,9	101,9	86,6
	10.	96,4	89,4	99,0	87,6
	11.	98,3	99,8	100,6	88,4
	12.	96,0	87,5	100,0	87,1
2023.	01.	100,1	96,0	102,7	91,8
	02.	97,0	102,0	97,0	94,4
	03.	95,8	93,6	93,4	105,8
	04.	90,1	89,7	89,0	94,5
	05.	98,4	86,9	97,8	106,5
	06.	92,3	81,0	90,9	104,4
	07.	100,1	92,5	99,7	105,8
	08.	100,2	94,9	99,5	107,7
	09.	98,5	102,9	96,2	110,7

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi industrijske proizvodnje iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iskazani su prema glavnim područjima SKD-a.

T04: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI)

Godina	Mjesec	Ukupno	Razdoblje/isto razdoblje prethodne godine	Hrana i bezalkoholna pića	Alkoholna pića i duhan	Odjeća i obuća	Stanovanje, voda, el. energija, plin i drugi energenti	Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće	Zdravstvo	Prijevoz	Komunikacije	Rekreacija i kultura	Obrazovanje	Restorani i hoteli	Ostala dobra i usluge
2013.		100,0		100,0	106,4	96,3	100,8	100,1	98,3	98,8	100,2	101,0	101,4	100,0	100,3
2014.		99,1		97,5	106,4	90,0	99,7	99,5	100,4	99,1	102,9	100,4	100,8	97,5	100,0
2015.		99,0		99,1	107,6	92,3	101,2	100,3	101,3	93,1	100,2	100,2	102,1	99,1	99,8
2016.		98,4		98,7	105,7	90,1	100,0	98,8	100,7	94,1	99,7	100,7	100,8	100,3	99,7
2017.		100,8		101,3	104,7	91,4	101,4	99,1	101,0	104,9	98,3	101,7	100,5	100,4	99,5
2018.		101,4		100,6	106,6	89,9	102,7	99,0	101,8	108,9	98,8	101,1	100,1	100,4	99,6
2019.		100,6		101,1	105,1	89,3	102,3	99,6	101,2	101,0	99,5	101,2	100,5	100,9	99,6
2020.		98,9		101,0	104,5	90,0	99,6	98,9	101,0	91,4	100,5	100,5	100,1	102,1	100,0
2021.		102,0		103,5	101,9	91,1	101,3	100,2	100,7	105,9	99,7	100,6	100,2	101,0	100,6
2022.		114,0		121,5	101,7	94,0	114,0	108,9	101,5	125,4	100,9	108,1	101,1	109,3	105,9
2022.	07.	116,7	112,2	124,7	102,5	95,5	115,4	110,4	101,5	134,2	100,9	108,7	100,8	110,8	106,4
	08.	116,7	112,8	125,6	102,3	95,9	117,4	111,0	101,6	128,4	100,8	109,4	100,9	111,7	107,4
	09.	117,3	113,3	126,2	102,5	93,7	120,0	110,9	101,7	128,2	101,4	110,6	101,6	112,4	107,6
	10.	117,4	113,7	125,9	102,7	93,3	122,9	111,4	102,0	125,8	101,4	111,3	102,2	111,6	107,8
	11.	116,3	114,0	124,5	102,5	92,9	119,1	112,2	102,2	123,8	101,5	111,5	102,4	111,0	108,1
	12.	114,7	114,0	123,2	102,6	92,7	116,9	112,2	102,5	117,2	101,4	111,6	102,4	111,1	108,6
2023.	01.	114,1	114,1	122,0	103,0	97,1	115,6	112,9	102,3	115,7	101,0	109,5	102,6	110,1	108,8
	02.	112,9	113,5	120,8	103,7	95,8	113,7	112,6	102,7	110,9	100,9	109,3	102,5	110,4	109,3
	03.	110,3	112,4	119,0	106,0	93,9	111,9	112,0	102,9	99,1	100,9	109,4	102,3	108,6	110,2
	04.	107,9	111,2	112,8	105,9	93,1	114,6	111,3	102,9	94,7	101,3	108,9	102,3	107,8	110,5
	05.	106,5	110,2	111,1	106,2	93,1	112,6	110,5	103,1	91,1	101,2	108,8	102,2	109,2	110,5
	06.	104,9	109,3	110,1	104,8	94,6	109,2	109,9	103,1	87,3	101,4	106,9	102,3	108,3	109,6
	07.	104,0	108,5	108,7	104,4	94,9	107,6	108,7	103,1	86,8	101,8	106,8	102,3	107,7	109,8
	08.	104,7	108,0	108,0	104,5	94,2	107,3	108,1	103,4	93,6	101,7	106,9	102,4	107,3	109,2
	09.	104,1	107,6	106,3	104,7	92,7	105,1	108,5	103,4	95,8	102,3	106,1	102,8	106,9	109,1

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi potrošačkih cijena iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine

T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine - u KM -

Godina	Mjesec	Bruto plaće				Neto plaće				Mirovine		
		FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko
2013.		1.275	1.338	1.266	1.291	835	808	817	827	348	318	310
2014.		1.272	1.334	1.265	1.290	833	825	814	830	367	333	323
2015.		1.269	1.339	1.275	1.289	830	831	821	830	368	343	327
2016.		1.283	1.343	1.290	1.301	839	836	830	838	370	342	326
2017.		1.318	1.331	1.304	1.321	860	831	838	851	372	344	326
2018.		1.365	1.358	1.363	1.363	889	857	872	879	395	361	342
2019.		1.427	1.407	1.432	1.421	928	906	915	921	415	378	358
2020.		1.472	1.485	1.477	1.478	956	956	948	957	423	394	367
2021.		1.543	1.546	1.489	1.542	996	1.004	961	997	428	408	375
2022.		1.724	1.730	1.600	1.722	1.114	1.144	1.051	1.122	461	460	412
2022.	07.	1.735	1.753	1.673	1.739	1.122	1.160	1.096	1.134	474	475	423
	08.	1.761	1.762	1.615	1.757	1.138	1.166	1.067	1.145	474	475	424
	09.	1.766	1.798	1.620	1.773	1.140	1.189	1.080	1.154	474	475	424
	10.	1.766	1.815	1.657	1.779	1.139	1.198	1.104	1.156	473	475	424
	11.	1.800	1.835	1.649	1.807	1.161	1.211	1.100	1.175	483	475	429
	12.	1.831	1.843	1.661	1.831	1.180	1.217	1.111	1.190	483	475	428
2023.	01.	1.875	1.845	1.679	1.861	1.208	1.217	1.123	1.209	535	540	481
	02.	1.849	1.908	1.669	1.863	1.193	1.256	1.117	1.211	535	540	481
	03.	1.967	1.910	1.690	1.942	1.265	1.258	1.134	1.260	539	540	481
	04.	1.913	1.921	1.714	1.911	1.233	1.265	1.150	1.241	563	540	489
	05.	1.987	1.945	1.716	1.967	1.277	1.280	1.152	1.275	585	540	499
	06.	1.963	1.953	1.731	1.954	1.262	1.284	1.161	1.267	584	540	469
	07.	1.951	1.943	1.776	1.944	1.257	1.278	1.192	1.262	584	540	499
	08.	1.991	1.954	1.785	1.974	1.281	1.286	1.201	1.280	584	541	499
	09.	1.960	1.941		1.950	1.260	1.277		1.264	584	541	

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH, Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Od 1.1.2006. godine bruto i neto plaće za razinu BiH uključuju i Brčko distrikt.

T06: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

		AKTIVA											
		Neto strana aktiva			Potraživanja od domaćih sektora								
Godina	Mjesec	Strana aktiva	Strana pasiva	5 = 3+4	Potraživanja od središnje vlade (neto)	Potraživanja od kantona i općina	Potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća	Potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća	Potraživanja od ostalih financijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	12 = 6+...+11	Ukupno	
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7	8	9	10	11	12 = 6+...+11	13 = 5+12	
2013.	12.	9.733,5	-3.330,9	6.402,6	-19,1	422,5	451,6	7.556,4	67,4	7.133,6	15.612,5	22.015,1	
2014.	12.	10.479,7	-2.961,1	7.518,6	71,0	509,1	443,6	7.452,0	61,3	7.502,5	16.039,4	23.557,9	
2015.	12.	11.107,9	-2.614,6	8.493,3	160,1	537,2	400,0	7.452,6	74,6	7.875,3	16.499,8	24.993,1	
2016.	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6	
2017.	12.	13.372,4	-2.589,5	10.782,9	-148,7	511,5	406,2	8.354,5	96,5	8.689,3	17.909,4	28.692,2	
2018.	12.	15.505,5	-3.041,1	12.464,4	-463,7	496,0	427,0	8.654,6	136,8	9.306,3	18.556,9	31.021,4	
2019.	12.	17.069,9	-3.120,0	13.949,9	-679,3	506,7	509,3	9.070,9	152,2	10.024,9	19.584,7	33.534,6	
2020.	12.	18.340,2	-2.326,3	16.013,9	-236,3	538,1	540,8	8.618,1	155,0	9.937,9	19.553,6	35.567,5	
2021.	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8.812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7	
2022.	12.	21.084,4	-1.813,4	19.271,1	-509,1	592,0	652,8	9.197,6	180,2	11.027,6	21.141,1	40.412,2	
2022.	07.	20.681,6	-1.826,8	18.854,8	-878,5	538,8	526,3	9.213,8	165,6	10.880,9	20.446,9	39.301,7	
	08.	21.047,7	-1.801,4	19.246,3	-867,3	583,0	551,8	9.161,1	163,9	10.903,0	20.495,5	39.741,8	
	09.	21.034,8	-1.763,2	19.271,6	-781,2	585,5	558,7	9.135,9	174,2	10.948,8	20.621,9	39.893,5	
	10.	21.267,4	-1.753,7	19.513,6	-827,1	583,9	596,0	9.165,9	169,0	10.988,8	20.676,4	40.190,1	
	11.	20.858,5	-1.822,5	19.036,1	-372,3	589,2	604,5	9.174,9	161,8	10.998,7	21.156,8	40.192,9	
	12.	21.084,4	-1.813,4	19.271,1	-509,1	592,0	652,8	9.197,6	180,2	11.027,6	21.141,1	40.412,2	
2023.	01.	21.012,7	-1.693,5	19.319,2	-335,7	589,0	623,0	9.060,7	167,1	11.014,6	21.118,6	40.437,8	
	02.	20.758,1	-1.671,2	19.086,8	-182,0	586,0	637,0	9.164,9	158,9	11.047,5	21.412,3	40.499,2	
	03.	20.726,1	-1.527,5	19.198,5	-329,5	576,1	625,2	9.293,5	164,1	11.159,0	21.488,4	40.687,0	
	04.	20.960,6	-1.525,1	19.435,5	-349,2	592,4	632,4	9.400,4	161,8	11.246,5	21.684,4	41.119,9	
	05.	21.042,0	-1.490,6	19.551,4	-286,5	587,6	602,0	9.415,9	177,1	11.292,2	21.788,4	41.339,8	
	06.	20.997,4	-1.457,7	19.539,7	-302,8	576,8	623,1	9.562,4	199,6	11.433,3	22.092,5	41.632,2	
	07.	21.345,1	-1.451,7	19.893,4	-52,3	576,2	617,4	9.554,1	203,1	11.531,4	22.430,0	42.323,5	
	08.	21.794,5	-1.478,4	20.316,0	-75,9	572,4	623,4	9.523,3	206,3	11.596,2	22.445,7	42.761,7	
	09.	21.756,2	-1.459,6	20.296,6	-60,2	568,6	622,2	9.642,9	206,9	11.675,4	22.655,9	42.952,5	

Napomena:

Revidirani podaci za siječanj 2023. godine.

Monetarni pregled prikazuje konsolidirane podatke Bilance stanja CBBiH - monetarnih vlasti (tablica 10) i Konsolidirane bilance komercijalnih banaka BiH (tablica 11). Neto strana aktiva predstavlja razliku između zbroja stranih aktiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH i zbroja stranih pasiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih sektora, uz napomenu da su potraživanja od središnje vlade iskazana u neto iznosu, tj. umanjena za depozite središnje vlade kod CBBiH i kod komercijalnih banaka BiH. Središnja vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti i Brčko distrikta.

Prema novoj metodologiji, fondovi socijalne sigurnosti/zaštite se klasificiraju na razinu središnje vlade kao entitetski izvanproračunski fondovi, što se izravno odražava na podatke o neto potraživanjima od središnje vlade u Monetarnom pregledu.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva. Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 45.

T06: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

PASIVA

		Novčana masa (M2)												
		Novac (M1)			Kvazi-novac (QM)									
Godina	Mjesec	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti					Vrijednosni papiri	Kredit	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno	
				5=3+4	6	7	8	9=6+7+8						10=5+9
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10=5+9	11	12	13	14	15=10+...+14
2013.	12.	2.542,3	4.153,3	6.695,6	1.189,3	3.006,3	5.202,4	9.398,0	16.093,6	0,0	707,9	3.815,2	1.398,4	22.015,1
2014.	12.	2.814,0	4.496,4	7.310,4	1.301,2	3.377,3	5.280,0	9.958,5	17.268,9	0,0	681,0	3.993,5	1.614,5	23.557,9
2015.	12.	3.055,3	5.125,6	8.180,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	10.466,3	18.647,2	8,0	599,2	4.148,0	1.590,7	24.993,1
2016.	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6
2017.	12.	3.648,1	6.924,4	10.572,5	1.816,2	4.091,6	5.636,1	11.543,8	22.116,3	8,0	460,0	4.659,5	1.448,4	28.692,2
2018.	12.	3.978,6	8.166,4	12.145,1	1.961,4	4.302,2	5.782,4	12.046,0	24.191,1	8,0	467,5	4.849,8	1.505,0	31.021,4
2019.	12.	4.330,1	8.921,1	13.251,2	2.490,3	2.998,0	7.593,2	13.081,5	26.332,7	8,0	532,4	5.228,3	1.433,2	33.534,6
2020.	12.	5.043,4	10.011,8	15.055,2	2.902,5	3.034,7	7.256,6	13.193,8	28.249,0	0,0	606,7	5.306,9	1.404,9	35.567,5
2021.	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7
2022.	12.	6.126,2	13.752,5	19.878,6	3.583,9	2.878,7	6.898,8	13.361,3	33.240,0	0,0	622,8	5.208,0	1.341,4	40.412,2
2022.	07.	6.070,9	12.722,1	18.793,0	3.276,7	2.938,5	7.029,4	13.244,6	32.037,5	0,0	636,5	5.280,7	1.347,0	39.301,7
	08.	6.063,6	13.183,7	19.247,3	3.384,0	2.922,7	6.995,2	13.301,8	32.549,1	0,0	630,7	5.247,0	1.315,0	39.741,8
	09.	6.081,0	13.342,3	19.423,3	3.456,7	2.897,7	6.938,4	13.292,8	32.716,2	0,0	627,6	5.206,2	1.343,5	39.893,5
	10.	6.025,5	13.306,3	19.331,8	3.620,2	2.948,7	6.912,5	13.481,4	32.813,1	0,0	625,8	5.266,4	1.484,8	40.190,1
	11.	5.957,1	13.437,2	19.394,3	3.603,8	2.923,9	6.899,9	13.427,5	32.821,8	0,0	621,2	5.375,2	1.374,7	40.192,9
	12.	6.126,2	13.752,5	19.878,6	3.583,9	2.878,7	6.898,8	13.361,3	33.240,0	0,0	622,8	5.208,0	1.341,4	40.412,2
2023.	01.	5.953,5	13.758,9	19.712,4	3.657,1	2.906,9	6.856,4	13.420,4	33.132,8	0,0	624,6	5.305,5	1.374,9	40.437,8
	02.	5.982,3	13.643,5	19.625,8	3.734,3	2.867,4	6.957,5	13.559,2	33.185,0	0,0	625,4	5.370,5	1.318,2	40.499,2
	03.	6.027,0	13.583,4	19.610,4	3.763,5	2.873,8	7.003,9	13.641,2	33.251,6	0,0	628,9	5.439,8	1.366,6	40.687,0
	04.	6.198,9	13.758,3	19.957,3	3.766,4	2.889,0	6.992,2	13.647,7	33.604,9	0,0	637,5	5.531,2	1.346,3	41.119,9
	05.	6.163,5	13.922,7	20.086,2	3.924,3	2.815,6	6.956,7	13.696,6	33.782,8	0,0	651,2	5.584,1	1.321,6	41.339,8
	06.	6.253,1	14.082,0	20.335,1	3.887,6	2.854,5	6.975,2	13.717,3	34.052,4	0,0	661,5	5.583,9	1.334,4	41.632,2
	07.	6.373,8	14.593,9	20.967,7	3.946,5	2.825,2	6.942,0	13.713,7	34.681,4	0,0	665,8	5.679,8	1.296,5	42.323,5
	08.	6.388,9	14.758,3	21.147,2	3.958,4	2.900,7	6.978,9	13.838,0	34.985,2	0,0	669,5	5.807,2	1.299,7	42.761,7
	09.	6.397,2	14.788,1	21.185,3	4.009,3	2.904,5	7.027,1	13.941,0	35.126,3	0,0	681,7	5.895,0	1.249,4	42.952,5

Napomena:

Novac M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Kvazi-novac QM obuhvaća ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Ostalu pasivu čine vrijednosni papiri, krediti, dionice i drugi kapital i ostale stavke (neto). Prema novoj metodologiji, kao posebni financijski instrumenti na strani pasive se iskazuju krediti (uz koje se dodaje obračunana kamata), kao i dionice i drugi kapital. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. U ostale stavke (neto) su također uključeni i ograničeni depoziti, protustavke fondova i vladini fondovi za kreditiranje.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva. Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 45.

T07: Bilanca stanja CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA			Rezervni novac				PASIVA				Ukupno
		Strana aktiva	Potraživanja od domaćih sektora	Ukupno	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti komercijalnih banaka kod monetarnih vlasti	Depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Ukupno	Strana pasiva	Depoziti središnje vlade	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10	11	12	13	14=9+...+13
2013.	12.	7.096,2	1,7	7.097,8	2.909,9	3.475,3	15,9	6.401,0	1,0	258,2	466,3	-28,7	7.097,8
2014.	12.	7.853,4	1,6	7.855,1	3.210,5	3.751,1	38,3	6.999,9	1,1	293,2	585,0	-24,2	7.855,1
2015.	12.	8.634,1	1,5	8.635,7	3.499,5	4.063,5	51,7	7.614,7	1,3	449,9	593,7	-24,0	8.635,7
2016.	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	4.269,1	52,0	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4
2017.	12.	10.584,4	2,2	10.586,6	4.319,4	5.033,1	76,1	9.428,5	1,6	548,6	652,6	-44,8	10.586,6
2018.	12.	11.651,0	2,1	11.653,1	4.750,6	5.523,3	125,5	10.399,4	1,8	583,9	719,8	-51,8	11.653,1
2019.	12.	12.624,9	2,2	12.627,1	5.199,9	5.743,6	176,6	11.120,2	1,7	704,0	856,5	-55,4	12.627,1
2020.	12.	13.895,8	2,0	13.897,9	6.172,5	5.901,1	231,8	12.305,4	1,7	665,2	982,3	-56,8	13.897,9
2021.	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5
2022.	12.	16.093,7	2,8	16.096,5	7.436,1	7.217,4	272,7	14.926,2	2,6	685,5	545,4	-63,3	16.096,5
2022.	07.	16.293,7	1,8	16.295,5	7.397,4	6.897,0	334,5	14.628,8	2,8	1.053,9	669,9	-59,9	16.295,5
	08.	16.548,4	2,1	16.550,5	7.455,2	7.167,2	333,2	14.955,6	2,5	1.052,8	598,6	-59,1	16.550,5
	09.	16.546,9	2,4	16.549,2	7.444,2	7.272,0	296,5	15.012,7	2,5	1.055,0	538,7	-59,7	16.549,2
	10.	16.287,6	1,7	16.289,3	7.435,2	6.988,8	311,5	14.735,5	2,5	1.075,6	535,6	-59,8	16.289,3
	11.	15.934,6	2,0	15.936,6	7.349,3	6.930,4	291,0	14.570,7	2,4	871,3	554,3	-62,1	15.936,6
	12.	16.093,7	2,8	16.096,5	7.436,1	7.217,4	272,7	14.926,2	2,6	685,5	545,4	-63,3	16.096,5
2023.	01.	15.975,2	1,6	15.976,9	7.355,2	7.097,0	288,7	14.741,0	3,1	717,6	578,6	-63,4	15.976,9
	02.	15.392,9	1,9	15.394,8	7.362,2	6.735,3	162,7	14.260,2	14,7	604,3	578,1	-62,5	15.394,8
	03.	15.235,1	2,4	15.237,5	7.397,9	6.454,3	160,1	14.012,3	2,5	659,5	628,0	-64,8	15.237,5
	04.	15.357,1	1,7	15.358,8	7.548,0	6.322,1	151,8	14.021,8	3,0	744,3	654,3	-64,7	15.358,8
	05.	15.555,8	2,1	15.557,9	7.588,7	6.578,4	151,7	14.318,8	2,7	611,1	689,3	-64,0	15.557,9
	06.	15.345,7	2,4	15.348,1	7.571,4	6.349,8	152,6	14.073,9	2,7	632,2	703,3	-63,9	15.348,1
	07.	15.593,3	1,8	15.595,1	7.694,8	6.429,3	131,6	14.255,7	2,3	657,2	743,5	-63,6	15.595,1
	08.	15.899,9	2,1	15.902,0	7.734,4	6.657,4	81,4	14.473,3	3,0	702,6	785,5	-62,3	15.902,0
	09.	15.944,1	2,3	15.946,4	7.677,2	6.720,3	83,4	14.480,9	2,8	713,4	811,0	-61,6	15.946,4

Napomena:

Strana aktiva CBBiH – monetarnih vlasti obuhvaća zlato, devize u blagajni CBBiH, devizne depozite kod inozemnih banaka, raspolaganje SDR, inozemne vrijednosne papire i ostalo. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja od radnika CBBiH za dane dugoročne kredite i potraživanja od komercijalnih banaka po osnovi računa poravnjanja. Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) čine gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim središnje vlade) kod monetarnih vlasti. Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan središnje banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

Strana pasiva CBBiH obuhvaća kratkoročne obveze prema nerezidentima, depozite nerezidenata i ostale kratkoročne obveze prema nerezidentima i obveze prema MMF-u (računi 1 i 2). Depoziti središnje vlade kod CBBiH predstavljaju prenosive i ostale depozite institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta u domaćoj valuti. Dionice i drugi kapital obuhvaćaju dionički kapital, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

T08: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

		AKTIVA								
Godina	Mjesec	Rezerve	Strana aktiva	Potraživanja od opće vlade	Potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća	Potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća	Potraživanja od ostalih financijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9	
2013.	12.	3.843,7	2.637,3	1.379,4	451,6	7.556,4	67,4	7.131,8	23.067,7	
2014.	12.	4.115,0	2.626,3	1.854,5	443,6	7.452,0	61,3	7.501,7	24.054,3	
2015.	12.	4.511,7	2.473,8	2.161,1	400,0	7.452,6	74,6	7.874,7	24.948,5	
2016.	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7	
2017.	12.	5.711,7	2.787,9	2.197,0	406,2	8.354,5	96,5	8.688,8	28.242,7	
2018.	12.	6.296,9	3.854,5	2.281,9	427,0	8.654,6	136,8	9.305,9	30.957,6	
2019.	12.	6.627,0	4.445,0	2.551,9	509,3	9.070,9	152,2	10.024,5	33.380,9	
2020.	12.	7.099,6	4.444,3	3.015,4	540,8	8.618,1	155,0	9.937,6	33.810,8	
2021.	12.	8.608,0	4.689,4	3.095,4	532,3	8.812,6	164,1	10.478,0	36.379,7	
2022.	12.	8.541,6	4.990,8	3.171,7	652,8	9.197,6	180,2	11.027,3	37.761,9	
2022.	07.	8.229,5	4.387,9	3.186,0	526,3	9.213,8	165,6	10.880,8	36.590,0	
	08.	8.566,0	4.499,3	3.240,1	551,8	9.161,1	163,9	10.902,8	37.084,9	
	09.	8.641,3	4.487,9	3.251,2	558,7	9.135,9	174,2	10.948,5	37.197,7	
	10.	8.404,3	4.979,8	3.279,3	596,0	9.165,9	169,0	10.988,7	37.582,9	
	11.	8.324,4	4.923,9	3.261,9	604,5	9.174,9	161,8	10.998,5	37.450,0	
	12.	8.541,6	4.990,8	3.171,7	652,8	9.197,6	180,2	11.027,3	37.761,9	
2023.	01.	8.512,4	5.037,5	3.139,3	623,0	9.060,7	167,1	11.014,5	37.554,5	
	02.	8.129,8	5.365,1	3.168,5	637,0	9.164,9	158,9	11.047,3	37.671,7	
	03.	7.840,1	5.491,0	3.134,1	625,2	9.293,5	164,1	11.158,7	37.706,9	
	04.	7.680,7	5.603,5	3.168,8	632,4	9.400,4	161,8	11.246,4	37.894,1	
	05.	8.014,8	5.486,1	3.199,6	602,0	9.415,9	177,1	11.292,0	38.187,5	
	06.	7.678,8	5.651,7	3.152,4	623,1	9.562,4	199,6	11.433,0	38.301,0	
	07.	7.756,8	5.751,9	3.200,8	617,4	9.554,3	203,1	11.531,1	38.615,4	
	08.	8.011,2	5.894,5	3.223,1	623,4	9.523,3	206,3	11.596,0	39.077,8	
	09.	8.011,1	5.812,0	3.266,8	622,2	9.642,9	206,9	11.675,2	39.237,1	

Napomena:

Revidirani podaci za siječanj 2023. godine.

Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka obuhvaća konsolidirane bilance komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo, Glavne jedinice Mostar, Glavne banke Republike Srpske, Brčko distrikta (od srpnja 2001. do studenog 2002), NBRS (do prosinca 1998) i NBBiH (do studenog 2002). Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između komercijalnih banaka. Rezerve banaka sastoje se od gotovine u blagajnama banaka i depozita banaka kod CBBiH.

Strana aktiva komercijalnih banaka obuhvaća: devize u blagajnama, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti kod nerezidenata, kredite nerezidentima, vrijednosne papire nerezidenata u inozemnoj valuti i ostala potraživanja od nerezidenata. Potraživanja od opće vlade obuhvaćaju potraživanja od svih razina vlada: središnje vlade (institucije BiH, vlade entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta) i nesredišnje vlade (vlada kantona i općinskih vlada). Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju: potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća, nefinancijskih privatnih poduzeća, ostalih financijskih institucija i ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora). Bilanca stanja komercijalnih banaka Federacije BiH sadrži pored aktivne podbilance i podatke pasivne podbilance. Pasivna podbilanca sadrži obveze po stranim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. ožujka 1992. Ove obveze će preuzeti Ministarstvo financija Federacije BiH u procesu privatizacije u skladu s entitetskim Zakonom o početnoj bilanci poduzeća i banaka i Zakonom o privatizaciji.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 45.

T08: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

		PASIVA										
Godina	Mjesec	Depoziti središnje vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Vrijednosni papiri	Kreditni	Strana pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12
2013.	12.	717,8	4.137,4	1.189,3	3.006,3	5.202,4	0,0	707,9	3.329,9	3.348,9	1.427,8	23.067,7
2014.	12.	981,3	4.458,2	1.301,2	3.377,3	5.280,0	0,0	681,0	2.960,0	3.408,5	1.606,8	24.054,3
2015.	12.	1.014,1	5.073,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	8,0	599,2	2.613,3	3.554,3	1.619,5	24.948,5
2016.	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7
2017.	12.	1.285,6	6.848,3	1.816,2	4.091,6	5.636,1	8,0	460,0	2.587,9	4.006,8	1.502,2	28.242,7
2018.	12.	1.665,9	8.040,9	1.961,4	4.302,2	5.782,4	8,0	467,5	3.039,2	4.130,0	1.560,0	30.957,6
2019.	12.	2.020,5	8.744,5	2.490,3	2.998,0	7.593,2	8,0	532,4	3.118,3	4.371,8	1.504,0	33.380,9
2020.	12.	2.048,4	9.780,0	2.902,5	3.034,7	7.256,6	0,0	606,7	2.324,6	4.324,6	1.532,7	33.810,8
2021.	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7
2022.	12.	2.403,2	13.479,7	3.583,9	2.878,7	6.898,8	0,0	622,8	1.810,8	4.662,6	1.421,5	37.761,9
2022.	07.	2.471,9	12.387,6	3.276,7	2.938,5	7.029,4	0,0	636,5	1.824,1	4.610,8	1.414,6	36.590,0
	08.	2.471,5	12.850,5	3.384,0	2.922,7	6.995,2	0,0	630,7	1.798,8	4.648,4	1.383,1	37.084,9
	09.	2.392,0	13.045,8	3.456,7	2.897,7	6.938,4	0,0	627,6	1.760,6	4.667,5	1.411,4	37.197,7
	10.	2.447,0	12.994,8	3.620,2	2.948,7	6.912,5	0,0	625,8	1.751,2	4.730,8	1.552,0	37.582,9
	11.	2.173,8	13.146,2	3.603,8	2.923,9	6.899,9	0,0	621,2	1.820,0	4.820,9	1.440,4	37.450,0
	12.	2.403,2	13.479,7	3.583,9	2.878,7	6.898,8	0,0	622,8	1.810,8	4.662,6	1.421,5	37.761,9
2023.	01.	2.168,5	13.470,2	3.657,1	2.906,9	6.856,4	0,0	624,6	1.690,4	4.726,9	1.453,5	37.554,5
	02.	2.160,3	13.480,8	3.734,3	2.867,4	6.957,5	0,0	625,4	1.656,5	4.792,4	1.397,1	37.671,7
	03.	2.228,2	13.423,3	3.763,5	2.873,8	7.003,9	0,0	628,9	1.525,0	4.811,8	1.448,4	37.706,9
	04.	2.181,4	13.606,5	3.766,4	2.889,0	6.992,2	0,0	637,5	1.522,1	4.876,8	1.422,1	37.894,1
	05.	2.287,4	13.771,0	3.924,3	2.815,6	6.956,7	0,0	651,2	1.487,9	4.894,8	1.398,6	38.187,5
	06.	2.246,2	13.929,3	3.887,6	2.854,5	6.975,2	0,0	661,5	1.455,0	4.880,6	1.411,0	38.301,0
	07.	2.019,7	14.462,4	3.946,5	2.825,2	6.942,0	0,0	665,8	1.449,4	4.936,3	1.368,2	38.615,4
	08.	2.024,1	14.676,9	3.958,4	2.900,7	6.978,9	0,0	669,5	1.475,5	5.021,7	1.372,1	39.077,8
	09.	2.045,0	14.704,7	4.009,3	2.904,5	7.027,1	0,0	681,7	1.456,8	5.084,0	1.323,9	39.237,1

Napomena:

Revidirani podaci za siječanj 2023. godine.

Depoziti središnje vlade uključuju prenosive i ostale depozite u domaćoj i inozemnoj valuti institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta. Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim financijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima). Inozemna pasiva komercijalnih banaka obuhvaća obveze banaka prema nerezidentima po osnovi prenosivih i ostalih depozita, kredita, vrijednosnih papira, trgovinskih kredita i avansa i ostalih računa dugovanja.

Prema novoj metodologiji, krediti na strani pasive su prikazani kao poseban financijski instrument, uz koje se dodaje obračunana kamata.

Dionice i drugi kapital obuhvaćaju dionički kapital, zadržani prihod, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Ostale stavke (neto) također obuhvaćaju i ograničene depozite.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture financijskih instrumenata (kreditni, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i financijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 45.

T09: Kamatne stope na kredite stanovništvu

- u postocima, na godišnjoj razini-

Godina	Razdoblje	Kamatne stope na kredite u KM						Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						Kamatne stope na kredite u KM*			Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom
		Stambeni krediti			Ostali krediti			Stambeni krediti			Ostali krediti			Revolving krediti, prekoračenja i kreditne kartice*			
		Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Prekoračenja	Kreditna kartica s produženim kreditom	Prekoračenja
Ponderirani mjesečni prosjeci																	
2018.	12.	3,454	5,479	5,262	3,637	3,166	3,820	4,022	6,632	5,616	5,469	12,202	14,619	10,880
2019.	12.	3,877	4,168	3,395	5,279	5,863	5,580	3,502	3,353	3,826	3,875	6,152	5,637	5,668	12,042	14,674	10,467
2020.	12.	3,643	3,676	5,885	5,845	3,671	4,582	3,902	3,835	5,864	5,678	6,380	11,936	13,606	9,815
2021.	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157
2022.	12.	3,903	3,454	3,474	3,596	5,943	5,322	4,384	...	3,811	3,696	5,673	4,842	5,200	11,993	14,129	8,119
2022.	07.	3,306	3,981	3,252	3,548	5,500	5,109	3,541	...	3,548	3,777	4,911	4,420	5,248	11,864	13,952	8,736
	08.	3,221	3,863	3,208	3,777	5,674	5,333	3,845	...	3,693	3,599	4,868	4,722	5,292	11,842	13,945	8,672
	09.	3,429	3,414	3,339	3,535	5,229	5,499	4,188	...	4,033	3,621	5,113	4,927	5,171	12,692	13,992	8,548
	10.	3,476	3,362	3,323	3,573	5,575	5,498	3,945	...	3,506	3,675	5,192	4,739	5,188	12,721	14,005	8,464
	11.	3,696	3,457	3,320	3,778	5,656	5,517	4,237	...	3,924	3,551	5,604	4,651	5,252	12,619	14,708	8,314
	12.	3,903	3,454	3,474	3,596	5,943	5,322	4,384	...	3,811	3,696	5,673	4,842	5,200	11,993	14,129	8,119
	2023.	01.	4,197	3,386	3,055	3,685	6,146	5,446	4,380	4,259	3,916	3,816	6,086	5,553	4,773	12,741	14,115
02.		3,755	3,194	3,280	3,590	6,208	5,525	4,842	...	3,980	4,051	5,746	4,918	4,516	12,937	14,796	7,959
03.		4,033	3,049	3,164	3,697	6,105	5,574	4,335	...	3,998	4,010	6,033	4,468	5,416	12,925	14,182	7,667
04.		4,009	...	3,011	3,649	6,505	5,580	3,927	...	3,943	3,948	5,950	4,871	5,429	13,027	14,140	7,545
05.		4,200	2,984	3,376	3,704	6,487	5,591	3,666	...	4,435	4,024	6,194	5,415	5,440	12,332	14,146	7,503
06.		4,189	...	3,383	3,793	6,408	5,506	4,232	...	4,666	3,947	6,056	5,219	5,333	12,813	14,071	7,409
07.		4,041	3,160	3,531	3,821	6,633	5,509	4,163	...	4,516	3,879	6,389	5,607	5,207	12,815	14,102	7,657
08.		3,991	3,159	3,574	3,784	6,733	5,570	4,437	...	4,536	3,928	6,122	5,855	5,769	12,882	14,093	7,614
09.		4,419	3,269	3,333	3,864	6,518	5,728	3,979	...	4,308	3,618	6,351	6,446	5,723	12,669	14,284	7,524
Iznosi kredita (novi poslovi) - u tisućama KM -																	
2018.	12.	2.597	66.009	27.336	17.610	155	3.340	9.211	47.731	10.078	27.896	526.750	54.795	85.550
2019.	12.	1.242	386	1.042	463	53.829	26.426	21.834	288	4.641	13.531	66.117	8.097	27.474	521.600	58.916	79.533
2020.	12.	3.468	532	39.970	19.333	16.057	265	3.729	5.229	38.688	7.916	19.056	547.793	61.370	112.952
2021.	12.	9.615	380	5.576	2.194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693
2022.	12.	3.424	520	8.644	6.406	24.729	50.661	9.425	...	7.216	12.724	35.988	5.104	9.605	607.534	56.629	114.669
2022.	07.	4.400	1.577	6.396	5.630	35.827	43.127	11.042	...	4.370	11.248	31.397	5.923	10.916	536.375	51.751	107.554
	08.	3.070	1.819	7.502	4.488	36.089	47.793	11.415	...	4.647	7.795	34.210	1.920	8.581	540.514	51.665	107.898
	09.	3.795	759	6.148	10.058	32.222	49.497	13.941	...	4.166	10.768	28.034	1.834	10.607	690.121	53.280	107.022
	10.	3.176	1.139	6.487	4.048	19.207	46.993	8.398	...	6.956	9.033	32.915	3.791	9.538	705.964	54.475	107.722
	11.	2.180	561	7.361	5.992	13.027	46.684	8.937	...	6.641	9.665	25.311	3.689	7.629	668.672	54.615	114.597
	12.	3.424	520	8.644	6.406	24.729	50.661	9.425	...	7.216	12.724	35.988	5.104	9.605	607.534	56.629	114.669
	2023.	01.	2.892	580	2.357	10.755	21.336	41.016	5.560	375	4.867	8.681	14.788	1.979	10.235	694.669	54.755
02.		1.199	1.334	2.977	13.692	28.448	55.330	10.538	...	5.615	8.430	5.388	3.044	19.872	716.331	52.337	114.435
03.		1.879	771	3.771	17.917	35.399	68.818	6.655	...	6.457	16.699	8.769	9.069	12.737	729.126	53.176	121.341
04.		991	...	5.142	14.502	28.201	58.709	4.692	...	3.213	14.748	12.640	3.974	10.996	748.260	53.086	120.404
05.		1.057	1.655	4.311	13.278	29.555	62.651	6.637	...	4.248	14.937	10.794	2.643	12.741	710.816	54.606	113.960
06.		9.901	...	3.893	10.393	24.878	68.754	5.071	...	2.648	12.786	11.465	4.241	18.028	728.097	56.301	109.392
07.		1.893	928	4.823	14.620	13.821	65.820	2.382	...	3.313	13.438	8.389	2.960	12.426	742.382	57.015	114.549
08.		2.540	769	4.816	14.222	12.306	66.622	4.753	...	2.670	17.018	10.344	4.808	9.756	736.542	57.411	118.834
09.		1.987	793	4.532	17.438	9.949	60.303	4.629	...	3.377	16.089	9.053	4.117	7.468	756.634	57.911	159.747

Napomena:

*Kamatne stope u tablici za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumjevaju beskatnatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publiciraju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima stanovništvu

T10: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima

- u postocima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Kamatne stope na kredite u KM				Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						Revolving krediti i prekoračenja*		
		Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR	Preko iznosa 1 mil EUR	Do iznosa od 0,25 mil EUR			Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR		Preko iznosa 1 mil EUR			
		Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Kamatne stope na kredite u KM	Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom
Ponderirani mjesečni prosjeci														
2018.	12.	4,247	4,069	3,100	3,253	4,204	3,910	3,672	3,800	3,321	3,571	4,480	3,497	3,594
2019.	12.	3,753	4,095	2,881	2,470	4,127	4,166	4,757	3,944	3,161	3,248	4,133	3,167	3,168
2020.	12.	3,901	3,990	2,871	2,871	4,402	4,013	3,707	4,090	3,566	3,702	3,193	2,940	2,962
2021.	12.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139
2022.	12.	4,128	4,219	4,006	3,582	5,042	4,782	...	4,471	4,783	5,080	3,817	2,837	3,210
2022.	07.	3,764	4,029	2,864	3,417	4,114	3,277	...	3,689	...	4,168	3,019	2,755	3,130
	08.	3,952	3,900	3,330	3,057	4,000	3,652	3,418	3,613	3,917	2,810	2,986
	09.	3,698	3,850	3,475	3,558	4,944	3,850	...	3,955	2,854	3,163
	10.	4,106	4,186	3,543	3,660	4,861	4,254	...	4,274	3,485	...	4,405	2,839	3,183
	11.	4,176	4,441	3,489	3,300	4,723	4,548	...	4,309	4,406	2,788	3,055
	12.	4,128	4,219	4,006	3,582	5,042	4,782	...	4,471	4,783	5,080	3,817	2,837	3,210
2023.	01.	4,285	4,104	3,803	...	5,046	4,735	4,488	4,981	3,722	2,920	3,227
	02.	4,291	3,921	3,643	...	5,629	4,845	...	4,688	4,825	...	5,314	2,923	3,288
	03.	4,280	3,815	3,568	...	5,725	5,360	5,062	5,216	4,371	4,625	...	2,934	3,367
	04.	4,262	4,083	3,766	3,606	5,314	5,317	5,104	5,206	4,959	4,949	5,099	2,956	3,381
	05.	4,322	4,185	3,527	...	5,214	5,376	...	5,055	4,363	4,970	5,267	3,064	3,397
	06.	4,382	4,325	3,629	...	5,352	5,347	5,454	5,055	4,272	4,797	5,184	2,963	3,468
	07.	4,431	4,593	3,613	4,451	5,018	5,006	5,092	5,028	4,155	4,397	4,472	2,964	3,504
	08.	4,595	4,641	3,907	4,564	5,030	5,524	4,603	5,002	...	4,110	4,441	3,007	3,630
	09.	4,401	4,540	3,616	...	4,519	5,998	5,000	4,716	4,451	4,620	4,300	2,987	3,583
Iznosi kredita (novi poslovi) - u tisućama KM -														
2018.	12.	51.404	26.718	62.726	79.085	8.815	14.021	3.637	23.544	11.311	9.906	25.588	2.367.482	686.874
2019.	12.	64.463	19.573	71.859	51.384	9.787	11.485	2.785	22.801	6.636	7.045	69.916	2.655.796	687.510
2020.	12.	53.146	15.109	52.781	78.165	13.827	8.360	3.090	20.556	8.376	13.742	83.128	2.649.665	341.675
2021.	12.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275
2022.	12.	37.582	19.350	40.221	11.000	4.913	8.499	...	14.311	4.718	3.588	21.946	2.289.023	99.344
2022.	07.	31.162	19.448	47.516	23.900	5.883	3.759	...	13.163	...	4.807	43.000	2.760.526	121.059
	08.	27.618	16.247	36.006	37.930	10.392	2.570	306	10.053	37.000	2.783.590	125.967
	09.	40.414	13.352	39.359	38.351	4.256	3.420	...	6.159	2.626.745	110.472
	10.	30.694	18.551	49.271	60.220	2.372	4.360	...	10.482	2.637	...	34.206	2.600.379	111.629
	11.	31.937	18.337	26.115	37.220	4.333	3.580	...	11.300	7.758	2.444.856	98.093
	12.	37.582	19.350	40.221	11.000	4.913	8.499	...	14.311	4.718	3.588	21.946	2.289.023	99.344
2023.	01.	21.532	13.642	22.110	...	4.258	4.717	2.048	9.933	5.541	2.497.370	100.230
	02.	23.586	17.241	31.821	...	4.190	7.398	...	12.500	8.417	...	31.776	2.547.117	100.674
	03.	22.531	23.390	38.049	...	3.661	10.218	2.220	12.887	13.619	6.774	...	2.623.997	98.270
	04.	32.948	27.920	29.615	9.022	2.598	5.819	1.892	7.443	4.588	3.280	15.866	2.645.902	93.832
	05.	27.509	20.588	28.257	...	2.806	4.721	...	11.390	7.848	7.978	12.700	2.687.603	92.575
	06.	27.909	23.735	27.368	...	4.208	4.282	1.873	10.340	10.520	8.669	13.915	2.724.946	88.656
	07.	24.365	16.512	23.823	8.303	2.476	5.533	697	13.815	4.734	8.943	17.000	2.724.862	86.499
	08.	22.893	18.461	28.075	15.737	7.072	4.939	4.400	20.903	...	11.930	35.797	2.702.509	83.431
	09.	22.989	30.727	25.813	...	4.761	4.954	1.640	7.849	9.567	4.589	13.996	2.815.889	83.644

Napomena:

* Kamatne stope u tablici za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskamatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publiciraju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima nefinancijskim poduzećima.

T11: Kamatne stope na depozite stanovništva

- u postocima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		S dogovorenim dospjećem				S dogovorenim dospjećem				S dogovorenim dospjećem	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*
		Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*		
Ponderirani mjesečni prosjeci											
2018.	12.	0,344	1,262	1,448	0,053	0,252	1,368	1,658	1,036	1,036	0,042
2019.	12.	0,299	1,137	1,232	0,061	0,378	1,158	1,570	0,944	0,944	0,040
2020.	12.	0,178	1,027	1,139	0,070	0,176	1,155	1,273	0,525	0,525	0,035
2021.	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,208	0,208	0,031
2022.	12.	0,521	0,905	1,534	0,046	0,370	1,128	1,743	0,155	0,155	0,027
2022.	07.	0,252	0,826	0,785	0,035	0,406	0,954	1,263	0,172	0,172	0,031
	08.	0,200	0,901	0,986	0,047	0,292	1,032	1,470	0,281	0,281	0,024
	09.	0,441	0,867	1,129	0,047	0,433	1,171	1,524	0,292	0,292	0,023
	10.	0,445	0,986	1,426	0,047	0,450	1,242	1,544	0,311	0,311	0,023
	11.	0,452	1,074	1,256	0,047	0,307	1,455	1,379	0,233	0,233	0,023
	12.	0,521	0,905	1,534	0,046	0,370	1,128	1,743	0,155	0,155	0,027
2023.	01.	0,345	1,200	1,151	0,048	0,335	1,261	1,545	0,154	0,154	0,023
	02.	0,510	0,967	1,448	0,048	0,618	1,331	1,890	0,268	0,268	0,026
	03.	0,239	0,982	1,405	0,047	0,572	1,326	1,739	0,393	0,393	0,022
	04.	0,408	1,070	1,319	0,045	0,689	1,462	1,316	0,569	0,569	0,022
	05.	0,714	1,362	1,522	0,045	0,581	1,241	1,819	0,628	0,628	0,022
	06.	0,718	1,350	1,540	0,044	0,600	1,638	1,890	0,710	0,710	0,022
	07.	0,622	1,691	1,597	0,044	0,995	1,523	1,711	0,535	0,535	0,021
	08.	0,672	1,521	1,963	0,044	1,125	2,106	2,248	0,711	0,711	0,021
	09.	0,519	1,159	1,995	0,044	1,272	2,218	2,298	0,685	0,685	0,021
2023.	04.	0,408	1,070	1,319	0,045	0,689	1,462	1,316	0,048	0,569	0,022
	05.	0,714	1,362	1,522	0,045	0,581	1,241	1,819	0,046	0,628	0,022
	06.	0,718	1,350	1,540	0,044	0,600	1,638	1,890	0,046	0,710	0,022
Iznos depozita (novi poslovi) - u tisućama KM -											
2018.	12.	13.211	26.379	34.047	3.938.041	9.431	50.050	73.670	1.482.740	4.001	319.831
2019.	12.	16.084	22.228	28.581	4.537.961	10.740	44.538	70.124	1.658.352	4.723	345.752
2020.	12.	7.866	35.574	21.887	5.176.206	6.995	40.426	37.131	1.952.225	4.433	368.081
2021.	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055
2022.	12.	5.877	7.610	14.596	6.498.743	23.362	39.664	39.759	2.655.705	1.157	537.828
2022.	07.	9.886	8.991	10.097	6.338.007	17.467	26.960	26.176	2.245.059	1.776	431.907
	08.	12.484	8.222	11.381	6.586.937	22.664	30.516	30.318	2.566.482	1.308	562.877
	09.	10.218	8.029	14.310	6.706.861	23.216	33.402	41.766	2.627.652	1.802	567.888
	10.	7.138	9.186	36.302	6.715.813	10.719	35.647	41.597	2.667.930	1.830	562.128
	11.	8.362	21.634	16.108	6.567.582	13.640	40.993	41.040	2.656.170	1.113	540.130
	12.	5.877	7.610	14.596	6.498.743	23.362	39.664	39.759	2.655.705	1.157	537.828
2023.	01.	8.218	8.148	9.188	7.001.892	13.465	32.037	31.039	2.637.940	1.018	550.643
	02.	7.809	8.568	19.419	7.130.305	9.725	37.550	50.934	2.672.252	3.818	566.071
	03.	2.953	9.840	12.823	7.300.752	6.300	44.009	49.085	2.659.187	5.923	557.380
	04.	6.700	6.099	15.850	7.416.224	6.190	31.963	52.713	2.774.252	2.379	559.831
	05.	3.851	7.255	22.449	7.379.441	7.234	47.842	42.037	2.761.679	3.256	572.376
	06.	5.282	10.388	14.640	7.529.983	13.314	58.296	48.395	2.750.236	1.896	577.428
	07.	5.342	10.443	13.178	7.583.931	10.368	30.220	50.407	2.767.776	3.275	588.987
	08.	4.093	15.091	20.425	7.601.406	20.584	69.278	55.066	2.758.576	3.672	596.474
	09.	2.241	9.345	22.710	7.661.803	21.962	81.438	48.887	2.808.427	2.487	596.942

Napomena:

* Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospjećem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

T12: Kamatne stope na depozite nefinancijskih poduzeća

- u postocima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti
		S dogovorenim dospijećem				S dogovorenim dospijećem				Depoziti po viđenju (prekonoćni)*
		Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*
Ponderirani mjesečni prosjeci										
2018.	12.	0,706	1,136	1,958	0,082	1,003	0,973	...	0,027	0,043
2019.	12.	0,445	1,229	1,491	0,031	0,864	1,012	1,305	0,029	0,028
2020.	12.	0,922	1,358	1,474	0,028	0,372	1,267	1,218	0,010	0,025
2021.	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043
2022.	12.	0,350	1,059	1,289	0,051	0,455	1,209	1,503	0,005	0,032
2022.	07.	0,437	0,357	0,534	0,017	0,370	0,567	0,856	0,006	0,034
	08.	0,225	0,176	0,734	0,021	0,309	0,006	0,029
	09.	0,528	0,541	0,824	0,026	0,322	...	1,682	0,006	0,057
	10.	0,434	0,643	1,535	0,025	0,457	0,983	1,554	0,006	0,037
	11.	0,517	0,729	1,066	0,047	0,461	1,111	1,755	0,005	0,032
	12.	0,350	1,059	1,289	0,051	0,455	1,209	1,503	0,005	0,032
2023.	01.	0,157	0,758	...	0,047	...	1,497	1,569	0,005	0,025
	02.	0,492	0,732	1,781	0,035	0,307	1,937	1,033	0,005	0,036
	03.	0,510	1,207	1,113	0,024	0,670	1,388	1,281	0,005	0,041
	04.	0,384	1,222	1,188	0,025	0,287	1,716	1,123	0,005	0,040
	05.	0,578	1,347	1,353	0,034	0,958	1,881	0,808	0,004	0,033
	06.	0,392	1,139	1,591	0,052	1,013	1,762	1,958	0,005	0,022
	07.	0,327	1,349	1,870	0,058	0,706	1,523	2,570	0,006	0,023
	08.	0,276	1,206	1,417	0,059	0,929	1,379	...	0,007	0,022
	09.	0,629	1,265	1,932	0,049	0,826	1,587	2,142	0,007	0,026
Iznos depozita (novi poslovi) u tisućama KM										
2018.	12.	54.947	9.111	39.381	3.229.644	10.788	3.815	...	741.850	64.148
2019.	12.	36.636	31.437	16.943	3.552.249	7.182	23.959	2.265	709.023	86.536
2020.	12.	22.325	20.927	14.571	3.753.355	7.259	117.688	8.458	919.880	130.453
2021.	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918
2022.	12.	25.805	5.906	5.436	4.653.682	28.241	52.781	25.400	1.270.533	238.166
2022.	07.	22.668	10.401	12.854	4.562.515	10.609	21.551	28.875	1.271.081	116.285
	08.	14.904	1.809	1.940	4.955.012	15.553	1.318.728	144.293
	09.	10.398	8.297	17.112	5.032.372	8.746	...	3.577	1.360.109	159.247
	10.	15.521	2.683	4.622	4.908.107	30.496	3.763	11.736	1.379.443	272.390
	11.	31.569	6.232	1.161	4.700.971	35.560	10.021	11.938	1.338.011	248.344
	12.	25.805	5.906	5.436	4.653.682	28.241	52.781	25.400	1.270.533	238.166
2023.	01.	67.000	2.333	...	5.139.707	...	10.742	12.571	1.353.660	229.570
	02.	6.038	419	50.594	5.040.540	17.021	31.927	83.795	1.383.907	249.522
	03.	25.191	5.576	1.981	4.707.218	75.220	26.942	5.490	1.449.348	234.640
	04.	566	2.602	30.756	4.759.581	57.753	28.545	21.488	1.360.535	203.002
	05.	8.885	14.218	25.034	4.912.787	4.797	54.010	2.724	1.482.096	249.741
	06.	49.332	18.547	1.878	4.939.306	4.529	64.922	24.401	1.447.312	229.458
	07.	3.521	17.979	8.378	5.188.716	33.854	17.638	11.284	1.482.734	222.300
	08.	5.140	4.929	13.124	5.359.402	8.507	9.384	...	1.494.451	218.747
	09.	28.910	10.242	23.425	5.327.983	2.831	17.650	26.638	1.515.437	230.509

Napomena:

*Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospijećem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

T13: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Depoziti			Krediti		
		Prenosivi depoziti	Ostali depoziti	Ukupni depoziti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Ukupni krediti
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2013.	12.	5.771,9	8.477,3	14.249,2	4.318,6	11.707,7	16.026,4
2014.	12.	6.292,8	9.082,5	15.375,2	4.170,2	12.303,3	16.473,5
2015.	12.	7.038,7	9.492,1	16.530,8	4.164,9	12.701,9	16.866,8
2016.	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1
2017.	12.	9.558,1	10.111,0	19.669,1	4.261,5	14.160,9	18.422,4
2018.	12.	11.318,5	10.431,3	21.749,8	4.289,8	15.196,1	19.485,8
2019.	12.	12.566,6	11.253,8	23.820,4	4.651,2	16.121,5	20.772,8
2020.	12.	13.851,5	11.130,7	24.982,2	4.295,1	16.052,3	20.347,4
2021.	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3
2022.	12.	18.710,9	10.518,3	29.229,2	4.623,0	17.445,0	22.068,0
2022.	07.	17.408,3	10.650,7	28.059,0	4.623,7	17.139,7	21.763,4
	08.	17.930,3	10.648,5	28.578,8	4.562,7	17.244,7	21.807,3
	09.	18.100,4	10.585,2	28.685,6	4.578,6	17.269,6	21.848,2
	10.	18.210,2	10.667,9	28.878,1	4.646,5	17.294,8	21.941,3
	11.	18.126,5	10.606,0	28.732,5	4.639,6	17.327,0	21.966,7
	12.	18.710,9	10.518,3	29.229,2	4.623,0	17.445,0	22.068,0
2023.	01.	18.569,2	10.474,9	29.044,1	4.505,7	17.364,0	21.869,7
	02.	18.605,5	10.579,7	29.185,2	4.593,2	17.412,8	22.006,0
	03.	18.613,4	10.649,4	29.262,7	4.666,2	17.547,8	22.214,0
	04.	18.756,2	10.649,4	29.405,6	4.712,3	17.676,7	22.389,0
	05.	19.187,5	10.537,5	29.725,0	4.653,0	17.769,3	22.422,3
	06.	19.240,0	10.622,9	29.862,9	4.807,4	17.918,7	22.726,2
	07.	19.624,9	10.540,9	30.165,8	4.792,2	18.018,6	22.810,8
	08.	19.773,5	10.735,5	30.509,0	4.765,2	18.093,3	22.858,5
	09.	19.888,1	10.772,5	30.660,7	4.852,8	18.189,9	23.042,6

Napomena:

Ukupni depoziti predstavljaju obveze komercijalnih banaka BiH prema svim domaćim institucionalnim sektorima u domaćoj i inozemnoj valuti. Ukupni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka BiH od svih institucionalnih sektora, u domaćoj i inozemnoj valuti.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 45.

T14: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

DEPOZITI DOMAĆIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA													
Godina	Mjesec	Depoziti institucija BiH	Depoziti vlada entiteta	Depoziti vlada kantona	Depoziti vlada općina	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih poduzeća	Depoziti neprofitnih organizacija	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2013.	12.	128,0	471,7	249,1	199,0	114,0	861,1	1.339,2	2.198,5	294,7	8.363,9	30,0	14.249,2
2014.	12.	187,1	678,1	298,2	212,9	93,4	845,5	1.140,4	2.483,8	363,5	9.042,0	30,4	15.375,2
2015.	12.	231,8	693,0	337,0	245,5	65,8	891,7	1.187,6	2.606,7	365,7	9.864,8	41,2	16.530,8
2016.	12.	168,3	746,6	426,0	277,9	92,8	961,5	1.219,9	2.787,8	374,5	10.661,1	35,6	17.752,1
2017.	12.	267,3	856,7	599,5	340,2	152,9	1.047,0	1.384,8	3.329,9	384,1	11.271,1	35,4	19.669,1
2018.	12.	185,4	1.199,7	733,7	403,1	277,7	1.147,5	1.482,4	3.723,1	398,8	12.146,5	51,8	21.749,8
2019.	12.	173,8	1.467,9	914,6	446,3	352,7	1.155,4	1.510,7	4.052,6	447,5	13.240,9	58,0	23.820,4
2020.	12.	219,1	1.631,1	832,1	423,5	158,2	1.131,2	1.556,0	4.706,9	500,1	13.760,7	63,4	24.982,2
2021.	12.	136,1	1.838,7	1.245,2	612,1	187,0	1.159,6	1.804,1	5.535,4	543,1	14.695,5	75,7	27.832,6
2022.	12.	280,5	1.939,6	1.501,7	719,2	167,9	1.195,8	2.014,0	6.144,9	573,4	14.575,4	116,9	29.229,2
2022.	07.	169,6	2.099,5	1.551,1	702,1	157,8	1.183,0	2.015,7	5.559,1	578,5	13.976,5	66,2	28.059,0
	08.	152,6	2.117,1	1.592,3	744,5	156,9	1.178,7	2.027,5	5.832,5	592,7	14.108,7	75,4	28.578,8
	09.	182,2	2.020,7	1.601,8	773,5	144,1	1.211,5	1.981,6	5.878,0	602,9	14.218,6	70,8	28.685,6
	10.	192,0	2.058,4	1.587,4	779,6	151,6	1.207,7	1.964,9	6.023,8	597,3	14.242,6	72,9	28.878,1
	11.	168,0	1.811,2	1.562,7	765,9	179,5	1.314,7	1.972,5	6.017,7	587,5	14.278,3	74,4	28.732,5
	12.	280,5	1.939,6	1.501,7	719,2	167,9	1.195,8	2.014,0	6.144,9	573,4	14.575,4	116,9	29.229,2
2023.	01.	177,1	1.803,7	1.389,0	720,4	172,8	1.143,6	1.962,0	6.320,4	589,4	14.650,5	115,3	29.044,1
	02.	204,0	1.780,5	1.391,5	717,8	160,8	1.114,8	1.993,8	6.296,0	584,9	14.835,2	106,0	29.185,2
	03.	158,1	1.893,7	1.487,5	721,5	146,4	1.118,9	1.939,3	6.099,2	587,1	15.004,8	106,1	29.262,7
	04.	169,7	1.814,1	1.529,6	701,0	167,6	1.140,4	1.952,2	6.089,6	610,0	15.115,7	115,6	29.405,6
	05.	218,3	1.883,7	1.545,8	695,0	155,4	1.115,6	1.981,1	6.331,7	612,9	15.077,1	108,4	29.725,0
	06.	228,0	1.821,1	1.557,9	701,3	167,1	1.138,4	1.887,1	6.387,9	620,0	15.247,9	106,1	29.862,9
	07.	221,5	1.596,0	1.758,2	715,4	172,3	1.105,6	1.890,3	6.658,9	630,6	15.318,3	98,8	30.165,8
	08.	178,6	1.648,8	1.794,9	721,5	166,7	1.105,7	1.908,6	6.812,0	638,9	15.426,0	107,3	30.509,0
	09.	173,1	1.669,2	1.807,6	716,5	172,7	1.080,3	1.882,5	6.829,5	654,2	15.566,2	108,8	30.660,7

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od siječnja 2006. godine. Depoziti domaćih institucionalnih sektora predstavljaju obveze komercijalnih banaka prema svim institucionalnim sektorima. Depoziti na razini BiH predstavljaju depozite kod banaka koje pokriva Glavna podružnica Sarajevo, Glavna podružnica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka.

Vidi napomenu na strani 45.

T15: Sektorska struktura kredita kod komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

		KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA												
Godina	Mjesec	Krediti institucijama BiH	Krediti vladama entiteta	Krediti vladama kantona	Krediti vladama općina	Krediti fondovima socijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim poduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim poduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Krediti stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13	
2013.	12.	0,0	431,5	78,5	339,5	52,8	51,8	450,7	7.521,2	20,5	7.065,2	14,6	16.026,4	
2014.	12.	0,0	492,0	165,2	340,5	103,1	47,4	442,1	7.419,3	14,5	7.428,2	21,3	16.473,5	
2015.	12.	0,0	490,2	230,3	303,7	138,4	60,1	396,7	7.418,2	16,7	7.784,2	28,2	16.866,8	
2016.	12.	0,0	343,5	233,2	281,8	104,2	52,4	371,9	7.703,3	19,1	8.076,3	15,4	17.201,1	
2017.	12.	0,0	378,0	209,3	292,0	87,3	83,4	401,6	8.319,8	21,8	8.613,7	15,6	18.422,4	
2018.	12.	0,0	388,7	186,8	292,1	174,2	125,7	421,3	8.623,0	20,3	9.241,3	12,5	19.485,8	
2019.	12.	0,0	416,5	168,7	313,5	199,5	144,7	497,6	9.034,0	20,6	9.975,5	2,2	20.772,8	
2020.	12.	11,6	422,1	142,2	374,1	211,2	144,8	535,7	8.588,4	20,5	9.894,8	2,0	20.347,4	
2021.	12.	16,1	407,0	187,2	375,8	194,2	152,7	510,7	8.776,8	20,3	10.435,5	1,1	21.077,3	
2022.	12.	8,9	358,7	203,7	380,9	170,6	159,9	626,3	9.155,5	23,3	10.978,4	1,8	22.068,0	
2022.	07.	11,3	373,0	168,9	358,7	175,2	143,2	504,3	9.174,6	23,6	10.829,4	1,2	21.763,4	
	08.	10,8	376,1	202,2	369,5	172,0	142,6	530,7	9.120,5	24,2	10.857,8	1,0	21.807,3	
	09.	10,3	378,9	211,1	365,4	169,1	154,1	532,7	9.098,0	23,8	10.903,7	1,0	21.848,2	
	10.	9,8	375,9	207,8	367,8	169,4	147,5	570,0	9.128,6	25,3	10.937,9	1,3	21.941,3	
	11.	9,3	371,9	206,0	374,5	163,3	141,6	581,8	9.139,6	22,1	10.955,4	1,1	21.966,7	
	12.	8,9	358,7	203,7	380,9	170,6	159,9	626,3	9.155,5	23,3	10.978,4	1,8	22.068,0	
2023.	01.	8,4	345,5	202,8	378,8	177,6	146,4	596,4	9.019,1	22,9	10.970,8	1,2	21.869,7	
	02.	7,9	342,0	202,2	376,2	174,7	139,5	611,4	9.124,5	23,1	11.003,3	1,2	22.006,0	
	03.	7,4	330,6	197,1	371,2	171,9	144,5	599,5	9.252,4	23,8	11.114,1	1,4	22.214,0	
	04.	6,9	322,6	208,5	376,8	169,0	140,6	605,3	9.332,0	25,4	11.200,2	1,8	22.389,0	
	05.	6,4	317,5	207,8	372,5	166,1	155,9	574,8	9.348,4	25,7	11.245,8	1,4	22.422,3	
	06.	5,9	303,1	201,3	368,5	163,1	179,6	595,7	9.495,5	27,9	11.383,8	1,7	22.726,2	
	07.	7,5	298,3	200,3	368,8	170,3	182,5	590,0	9.488,6	37,6	11.465,0	1,9	22.810,8	
	08.	7,0	302,0	201,4	363,9	167,3	186,2	596,2	9.459,3	36,4	11.537,1	1,7	22.858,5	
	09.	6,7	284,7	195,3	366,0	169,4	187,4	594,9	9.583,9	36,1	11.616,3	1,9	23.042,6	

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od siječnja 2006. godine.

Kreditni domaćim institucionalnim sektorima predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih institucionalnih sektora. Krediti na razini BiH uključuju kredite plasirane preko komercijalnih banaka koje pokriva Glavna podružnica Sarajevo, Glavna podružnica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka.

Vidi napomenu na strani 45.

T16: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	DEPOZITI				KREDITI			
		KM	EUR	Ostala inozemna valuta	Ukupno u KM	KM	EUR	Ostala inozemna valuta	Ukupno u KM
		3	4	5	6 = 3+4+5	7	8	9	10 = 7+8+9
2013.	12.	7.762,2	5.898,0	589,0	14.249,2	15.770,1	246,0	10,4	16.026,4
2014.	12.	8.696,0	6.062,5	616,8	15.375,2	16.246,1	218,6	8,7	16.473,5
2015.	12.	9.513,6	6.347,0	670,2	16.530,8	16.642,8	217,5	6,5	16.866,8
2016.	12.	10.607,5	6.458,1	686,4	17.752,0	16.990,4	205,6	5,1	17.201,1
2017.	12.	12.022,8	6.949,5	696,7	19.669,1	18.285,4	132,6	4,4	18.422,4
2018.	12.	13.807,3	7.222,2	720,3	21.749,8	19.386,2	98,2	1,4	19.485,8
2019.	12.	13.306,9	9.547,3	984,0	23.838,2	9.896,0	10.833,1	29,0	20.758,1
2020.	12.	14.374,7	9.776,7	830,8	24.982,2	9.855,4	10.471,5	20,5	20.347,4
2021.	12.	16.732,4	10.257,3	842,9	27.832,6	11.174,0	9.893,6	9,7	21.077,3
2022.	12.	18.209,1	10.073,0	947,1	29.229,2	13.086,0	8.979,5	2,6	22.068,0
2022.	07.	17.312,8	9.901,9	844,3	28.059,0	12.383,5	9.376,4	3,6	21.763,4
	08.	17.735,0	9.965,8	878,0	28.578,8	12.486,4	9.317,2	3,7	21.807,3
	09.	17.836,1	9.948,8	900,7	28.685,6	12.632,7	9.212,0	3,5	21.848,2
	10.	17.844,8	10.033,0	1.000,3	28.878,1	12.814,9	9.123,7	2,7	21.941,3
	11.	17.724,4	10.041,2	966,8	28.732,5	12.949,1	9.014,9	2,6	21.966,7
	12.	18.209,1	10.073,0	947,1	29.229,2	13.086,0	8.979,5	2,6	22.068,0
2023.	01.	18.052,8	10.081,2	910,1	29.044,1	12.992,3	8.875,0	2,5	21.869,7
	02.	17.907,9	10.245,1	1.032,2	29.185,2	13.205,6	8.797,8	2,5	22.006,0
	03.	17.863,1	10.476,9	922,7	29.262,7	13.468,5	8.743,1	2,4	22.214,0
	04.	18.044,2	10.467,3	894,1	29.405,6	13.663,4	8.723,2	2,4	22.389,0
	05.	18.295,1	10.480,3	949,6	29.725,0	13.802,9	8.617,0	2,4	22.422,3
	06.	18.447,4	10.481,9	933,6	29.862,9	14.181,8	8.542,8	1,5	22.726,2
	07.	18.801,8	10.434,3	929,8	30.165,8	14.296,8	8.512,7	1,3	22.810,8
	08.	18.999,7	10.597,5	911,8	30.509,0	14.355,1	8.502,2	1,3	22.858,5
	09.	19.038,2	10.706,7	915,8	30.660,7	14.573,8	8.467,9	1,0	23.042,6

Napomena:

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 45.

T17: Kupovina i prodaja konvertibilne marke - u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Prodaja	Kupovina	Saldo	Kumulativ salda
1	2	3	4	5(3-4)	6
2013.		4.588.615	3.918.598	670.017	6.142.015
2014.		5.065.358	4.379.047	686.312	6.828.327
2015.		5.470.552	4.699.060	771.492	7.599.818
2016.		7.485.849	6.622.039	863.811	8.463.629
2017.		8.476.378	7.421.186	1.055.192	9.518.821
2018.		10.792.432	9.780.514	1.011.918	10.530.740
2019.		11.385.556	10.533.525	852.031	11.223.633
2020.		11.344.462	10.184.558	1.159.904	12.542.676
2021.		9.872.890	7.399.673	2.473.217	15.015.893
2022.		6.291.277	6.075.689	215.588	15.231.481
2022.	07.	663.166	344.861	318.305	15.291.560
	08.	653.051	328.609	324.441	15.616.001
	09.	569.116	500.353	68.763	15.684.764
	10.	311.318	578.907	-267.589	15.417.174
	11.	331.428	687.726	-356.299	15.060.876
	12.	977.721	807.115	170.606	15.231.481
2023.	01.	508.602	682.400	-173.798	15.057.683
	02.	500.649	1.082.309	-581.659	14.476.024
	03.	554.006	739.979	-185.974	14.290.050
	04.	865.835	795.222	70.614	14.360.664
	05.	958.727	772.177	186.549	14.547.213
	06.	1.001.282	1.234.920	-233.638	14.313.575
	07.	942.508	751.701	190.807	14.504.383
	08.	1.045.521	767.902	277.619	14.782.002
	09.	1.023.263	997.606	25.657	14.807.659

T18: Prosječne obvezne rezerve

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne rezerve*	Prosječne obvezne rezerve	Prosječan saldo računa obveznih rezervi kod CBBiH	Razlika
1	2	3	4	5	6=5-4
2013.		15.162.241	1.290.758	3.103.865	1.813.107
2014.		15.999.278	1.370.137	3.577.824	2.207.688
2015.		16.664.525	1.432.593	3.770.500	2.337.907
2016.		18.494.243	1.734.081	4.057.613	2.323.532
2017.		21.224.853	2.122.485	4.303.340	2.180.855
2018.		23.537.084	2.353.708	5.205.234	2.851.526
2019.		25.752.968	2.575.297	5.589.021	3.013.724
2020.		26.950.173	2.695.017	5.409.751	2.714.733
2021.		28.677.192	2.867.719	6.302.482	3.434.762
2022.		30.175.606	3.017.561	6.694.300	3.676.739
2022.	07.	30.087.173	3.008.717	6.640.989	3.632.272
	08.	30.427.192	3.042.719	6.814.061	3.771.342
	09.	30.766.124	3.076.612	6.994.783	3.918.171
	10.	30.876.001	3.087.600	6.906.307	3.818.707
	11.	30.964.843	3.096.484	6.708.999	3.612.515
	12.	31.007.597	3.100.760	6.717.916	3.617.157
2023.	01.	31.429.303	3.142.930	6.752.355	3.609.425
	02.	31.245.571	3.124.557	6.536.295	3.411.738
	03.	31.306.999	3.130.700	6.237.551	3.106.851
	04.	31.276.793	3.127.679	5.980.685	2.853.006
	05.	31.481.474	3.148.147	6.117.790	2.969.643
	06.	31.723.981	3.172.398	6.122.810	2.950.412
	07.	31.777.996	3.177.800	5.855.665	2.677.865
	08.	32.103.006	3.210.301	6.140.873	2.930.572
	09.	32.422.875	3.242.287	6.308.112	3.065.824

Napomena:

Od 1. srpnja 2016. godine stopa obvezne rezerve koju primjenjuje CBBiH na osnovicu za obračun obvezne rezerve iznosi 10%.

Od 1. srpnja 2016. godine CBBiH primjenjuje nove stope za obračun naknade na sredstva na računu rezervi banaka: Centralna banka BiH na računu rezervi komercijalne banke u obračunskom razdoblju ne obračunava naknadu na iznos sredstava obvezne rezerve, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Europska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).

Od 1. svibnja 2015. godine Centralna banka obračunava naknadu banci na iznos sredstava te banke na računu rezervi kod Centralne banke u obračunskom razdoblju, kako slijedi:

- na iznos obvezne rezerve – prosjek EONIA-e koja je u istom razdoblju zabilježen na tržištu umanjen za 10 baznih bodova, ili minimum nula,

- na iznos sredstava iznad obvezne rezerve – nulta stopa naknade.

Nulta stopa naknade na obveznu rezervu primjenjuje se u slučaju da je prosječna EONIA umanjena za 10 baznih bodova imala negativnu vrijednost.

Od 1. rujna 2014. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderiranog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obvezne rezerve obračunava 70% ili minimum nula, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve 90% od navedene stope ili minimum nula.

Od 1. kolovoza 2011. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderiranog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obvezne rezerve obračunava 70%, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve 90% od navedene stope.

Od 1. veljače 2011. godine stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine je smanjena sa 14% na 10%, dok je stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine ostala nepromjenjena.

Od 1. srpnja 2010. godine stopa naknade na iznos obvezne rezerve je promjenjena i obračunava se na osnovu prosjeka kamatne stope koju je u istom razdoblju ostvarila Centralna banka na "overnight" depozite, dok je stopa naknade na iznos sredstava iznad obvezne rezerve ostala nepromjenjena.

Od 1. svibnja 2009. godine stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine iznosi 7%.

Od 1. travnja 2009. godine stopa naknade se utvrđuje: - na iznos sredstava koji je banka dužna da drži kao obvezne rezerve po stopi 0,50%, - na iznos sredstava iznad obvezne rezerve po stopi koja se utvrđuje na osnovu prosjeka kamatnih stopa koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana.

Od 1. siječnja 2009. godine stopa obvezne rezerve je 14% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine, a 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine.

Od 11. listopada 2008. godine stopa obvezne rezerve je smanjena sa 18% na 14%.

Od 1. siječnja 2008. godine stopa obvezne rezerve je povećana sa 15% na 18%.

*Osnovicu za obračun obvezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva u domaćoj i drugim valutama izraženi u KM.

T19: Obvezne rezerve po obračunskim razdobljima

- u tisućama KM -

Osnovica za obračun obvezne rezerve*										
Mjesec	Obračunsko razdoblje	KM	KM sa valutnom klauzulom	Strane valute	Ukupno	Prosječna obvezna rezerva	Prosječna salda na računu obveznih rezervi	Razlika	Obračunata naknada	Kaznena kamata
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7=(6*OR)	8	9=(8-7)	10	11
07.2022.	19	16.921.016	3.254.039	9.791.491	29.966.546	2.996.655	6.705.879	3.709.225	-990,2	0,0
	20	17.058.820	3.236.489	9.821.181	30.116.490	3.011.649	6.569.267	3.557.618	-958,8	0,0
	21	17.143.960	3.211.595	9.822.929	30.178.484	3.017.848	6.647.822	3.629.974	-1.070,8	0,0
08.	22	17.275.025	3.238.755	9.860.268	30.374.048	3.037.405	6.773.955	3.736.551	-295,9	0,0
	23	17.357.070	3.280.916	9.769.496	30.407.482	3.040.748	6.739.402	3.698.654	-293,1	0,0
	24	17.443.544	3.262.525	9.793.977	30.500.046	3.050.005	6.928.825	3.878.820	-336,2	0,0
09.	25	17.650.900	3.274.466	9.840.153	30.765.519	3.076.552	7.039.283	3.962.731	-311,6	0,0
	26	17.678.166	3.305.694	9.789.836	30.773.696	3.077.370	6.950.106	3.872.736	-305,3	0,0
	27	17.685.863	3.241.292	9.832.002	30.759.157	3.075.916	6.994.960	3.919.045	-308,5	0,0
10.	28	17.763.669	3.212.982	9.921.966	30.898.617	3.089.862	7.033.373	3.943.511	-310,3	0,0
	29	17.774.410	3.204.767	9.889.836	30.869.013	3.086.901	6.853.382	3.766.480	-297,9	0,0
	30	17.720.099	3.245.030	9.895.244	30.860.373	3.086.037	6.832.165	3.746.128	-326,3	0,0
11.	31	17.749.028	3.250.060	9.937.781	30.936.870	3.093.687	6.794.464	3.700.777	-293,6	0,0
	32	17.760.654	3.275.192	10.019.353	31.055.199	3.105.520	6.665.737	2.674.142	-284,2	0,0
	33	17.675.132	3.265.132	9.962.198	30.902.462	3.090.246	6.666.796	3.576.550	-285,1	0,0
12.	34	17.671.508	3.280.081	10.023.332	30.974.922	3.097.492	6.751.746	3.654.254	-290,7	0,0
	35	17.779.397	3.233.086	10.046.381	31.058.864	3.105.886	6.618.050	3.512.163	-280,8	0,0
	36	17.736.329	3.229.115	10.023.561	30.989.005	3.098.901	6.783.953	3.685.052	-322,0	0,0
01.2023.	1	17.927.994	3.353.881	10.139.403	31.421.277	3.142.128	6.829.633	3.687.505	162,0	0,0
	2	18.083.878	3.292.378	10.108.314	31.484.570	3.148.457	6.674.878	3.526.421	162,8	0,0
	3	17.980.732	3.306.354	10.094.976	31.127.729	3.138.206	6.752.555	3.614.349	178,3	0,0
02.	4	18.027.339	3.290.242	10.093.216	31.410.798	3.141.080	6.712.093	3.571.014	162,4	0,0
	5	17.828.502	3.318.779	10.050.906	31.198.188	3.119.819	6.443.246	3.323.427	160,9	0,0
	6	17.729.436	3.315.916	10.082.377	31.127.729	3.112.773	6.453.545	3.340.773	128,3	0,0
03.	7	17.783.038	3.420.313	10.059.856	31.263.207	3.126.321	6.377.754	3.251.433	160,9	0,0
	8	17.764.592	3.453.826	10.116.974	31.335.392	3.133.539	6.146.906	3.013.367	161,1	0,0
	9	17.735.226	3.427.510	10.159.660	31.322.397	3.132.240	6.187.992	3.055.752	177,0	0,0
04.	10	17.748.752	3.470.756	10.107.604	31.327.112	3.132.711	6.088.966	2.956.254	161,0	0,0
	11	17.730.838	3.551.157	9.947.265	31.229.261	3.122.926	5.860.160	2.737.234	160,6	0,0
	12	17.821.789	3.516.033	9.936.183	31.274.005	3.127.400	5.992.931	2.865.530	161,1	0,0
05.	13	17.905.895	3.508.096	10.030.627	31.444.618	3.144.462	6.120.567	2.976.106	162,0	0,0
	14	17.984.385	3.502.189	9.987.177	31.473.752	3.147.375	6.061.862	2.914.487	162,4	0,0
	15	18.052.996	3.444.858	10.028.197	31.526.051	3.152.605	6.170.940	3.018.335	179,1	0,0
06.	16	18.171.273	3.482.181	10.041.881	31.695.336	3.169.534	6.214.578	3.045.044	163,8	0,0
	17	18.230.805	3.447.461	10.036.771	31.715.037	3.171.504	6.101.243	2.929.740	164,1	0,0
	18	18.300.825	3.429.838	10.030.908	31.761.570	3.176.157	6.052.609	2.876.452	164,5	0,0
07.	19	18.383.306	3.400.258	10.004.351	31.787.915	3.178.791	5.950.124	2.771.333	367,0	0,0
	20	18.436.520	3.415.593	9.904.343	31.756.455	3.175.646	5.753.048	2.577.403	367,1	0,0
	21	18.443.130	3.419.815	9.926.673	31.789.619	3.178.962	5.863.821	2.684.859	404,1	0,0
08.	22	18.618.455	3.432.937	9.968.562	32.019.954	3.201.995	6.132.902	2.930.907	370,3	0,0
	23	18.834.428	3.381.621	9.897.076	32.113.125	3.211.313	6.050.877	2.839.564	372,2	0,0
	24	18.923.429	3.365.228	9.887.281	32.175.939	3.217.594	6.238.840	3.021.247	410,6	0,0
09.	25	19.107.994	3.367.326	9.919.127	32.394.447	3.239.445	6.407.050	3.167.605	376,1	0,0
	26	19.050.005	3.414.413	9.950.563	32.414.981	3.241.498	6.260.018	3.018.520	376,0	0,0
	27	19.058.852	3.441.207	9.959.137	32.459.196	3.245.920	6.257.268	3.011.348	376,4	0,0

Napomena:

Vidi napomenu uz tablicu T26.

T20: Promet vrijednosnih papira na burzama BiH

Godina	Mjesec	Banjalučka burza			Sarajevska burza		
		Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijednosni papiri	Ukupno vrijednosni papiri	Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijedni papiri	Ukupno vrijednosni papiri
Promet (u KM)							
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2013.		93.836.762	282.019.751	375.856.513	97.439.701	147.791.151	245.230.851
2014.		113.921.678	472.685.884	586.607.561	212.351.234	406.592.289	618.943.523
2015.		84.755.363	475.851.240	560.606.603	583.555.637	636.027.944	1.219.583.581
2016.		50.060.378	575.098.271	625.158.649	229.052.543	526.159.208	755.211.751
2017.		49.731.565	437.142.705	486.874.270	200.324.425	332.282.930	532.607.355
2018.		102.148.845	326.022.020	428.170.864	166.388.975	121.807.256	288.196.231
2019.		76.553.140	395.580.201	472.133.341	195.685.121	235.239.354	430.924.475
2020.		112.624.363	621.394.835	734.019.198	157.601.307	383.430.414	541.031.721
2021.		100.519.856	277.277.214	377.797.070	131.073.731	190.020.920	321.094.651
2022.		62.433.309	625.991.183	688.424.491	119.843.227	263.894.760	383.737.987
2022.	07.	3.986.169	42.373.586	46.359.755	7.804.893	69.963.862	77.768.755
	08.	1.268.516	36.909.651	38.178.166	8.067.938	110.638	8.178.576
	09.	3.905.970	98.471.275	102.377.245	3.924.829	0	3.924.829
	10.	5.040.289	38.335.773	43.376.063	12.930.630	0	12.930.630
	11.	12.310.465	52.181.432	64.491.897	5.044.651	0	5.044.651
	12.	14.005.774	85.171.226	99.177.000	12.708.746	18.096.400	30.805.146
2023.	01.	4.122.656	4.983.218	9.105.874	4.758.700	0	4.758.700
	02.	2.087.244	45.148.991	47.236.235	764.222	21.340	785.562
	03.	32.701.403	61.409.784	94.111.186	5.762.863	97.000	5.859.863
	04.	3.257.141	3.592.703	6.849.844	1.739.747	39.796.641	41.536.388
	05.	3.877.373	58.296.947	62.174.320	2.709.915	49.924.367	52.634.282
	06.	16.108.108	280.906.494	297.014.602	2.336.903	59.645.210	61.982.113
	07.	6.240.862	77.252.774	83.493.637	2.283.828	0	2.283.828
	08.	10.879.432	73.780.463	84.659.896	825.936	0	825.936
	09.	6.669.955	193.372.720	200.042.675	2.718.208	79.952.255	82.670.463

Izvor:

Burze u Sarajevu i Banjoj Luci

T21: Transakcije u platnom prometu

- u milijunima KM -

Godina	Mjesec	BPRV		ŽIROKLIRING		UKUPNO	
		Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
2013.		773.099	63.232	35.026.526	13.373	35.799.626	76.605
2014.		821.897	73.897	37.108.440	13.961	37.930.337	87.858
2015.		874.575	70.655	38.212.073	14.451	39.086.648	85.106
2016.		935.319	72.876	39.068.883	15.509	40.004.202	88.380
2017.		996.043	79.855	40.111.318	16.388	41.107.361	96.243
2018.		1.067.256	85.393	41.266.770	17.277	42.334.026	102.670
2019.		1.105.320	104.826	42.496.286	18.221	43.601.606	123.056
2020.		1.072.023	87.108	42.702.383	18.024	43.774.406	105.132
2021.		1.236.315	102.287	46.735.411	20.116	47.971.726	122.403
2022.		1.435.980	123.370	48.264.255	22.456	49.700.235	145.825
2022.	07.	117.997	10.138	4.030.150	1.864	4.148.147	12.002
	08.	122.447	10.701	4.103.403	1.955	4.225.850	12.656
	09.	123.831	10.914	4.080.703	1.972	4.204.534	12.887
	10.	121.221	10.303	4.051.520	1.926	4.172.741	12.229
	11.	123.773	10.695	4.014.902	1.958	4.138.675	12.653
	12.	140.762	12.280	4.322.411	2.167	4.463.173	14.446
2023.	01.	108.235	9.397	3.675.681	1.690	3.783.916	11.087
	02.	111.209	9.824	3.858.899	1.759	3.970.108	11.583
	03.	128.845	11.082	4.275.880	2.023	4.404.725	13.105
	04.	119.342	10.174	3.909.131	1.875	4.028.473	12.049
	05.	127.819	11.573	4.219.363	2.008	4.347.182	13.581
	06.	128.780	12.187	4.179.732	2.022	4.308.512	14.209
	07.	127.847	11.665	4.181.241	2.019	4.309.088	13.684
	08.	131.792	12.670	4.167.127	2.073	4.298.919	14.743
	09.	129.073	12.170	4.079.617	2.019	4.208.690	14.189

T22: Platna bilanca BiH

- u milijunima KM -

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Q1 2022.	Q2 2022.	Q3 2022.	Q4 2022.	Q1 2023.	Q2 2023.
TEKUĆI RAČUN	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-980	-695	-372	-692	-260	-654	-464	-585
Roba - saldo	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-1.971	-2.483	-2.824	-2.906	-2.140	-2.712
Izvoz robe	6.847	7.196	7.700	9.341	10.418	10.180	9.423	12.710	3.846	4.328	4.123	4.071	4.007	3.900
Uvoz robe	14.721	14.372	14.789	16.758	17.940	18.143	15.691	19.880	5.817	6.811	6.946	6.977	6.147	6.612
Usluge - saldo	1.698	1.951	2.118	2.329	2.612	2.797	1.636	2.731	679	845	1.323	1.059	724	841
Izvoz usluga	2.452	2.962	3.168	3.484	3.832	4.149	2.590	3.955	990	1.248	1.912	1.437	1.085	1.311
Uvoz usluga	754	1.012	1.051	1.154	1.220	1.352	954	1.224	311	403	588	378	361	470
Primarni dohodak - saldo	224	195	41	-263	-195	-60	-192	-498	-86	-245	-106	-90	-106	-16
Potražuje	955	929	929	969	1.026	1.197	935	1.192	308	334	361	438	370	479
Duguje	731	734	889	1.233	1.221	1.258	1.128	1.690	394	579	468	528	476	495
Sekundarni dohodak - saldo	3.969	3.573	3.507	3.831	4.010	4.299	3.844	4.242	1.006	1.192	1.346	1.282	1.058	1.302
Potražuje	4.267	3.909	3.852	4.192	4.404	4.711	4.277	4.698	1.127	1.326	1.469	1.402	1.205	1.403
Duguje	298	336	345	362	394	412	433	456	122	135	123	120	147	101
KAPITALNI RAČUN	442	364	300	342	305	384	361	329	72	76	102	89	75	81
Potražuje	442	364	300	342	311	386	369	332	73	77	103	90	77	82
Duguje	0	0	0	0	6	2	8	4	1	1	1	1	3	1
FINANCIJSKI RAČUN	-1.428	-885	-817	-898	-801	-590	-878	-155	-481	-549	-4	-451	-330	-207
Izravna ulaganja	-784	-509	-550	-717	-960	-739	-699	-1.054	-359	-416	-338	-234	-517	-526
Neto finansijska sredstva	15	167	5	173	32	38	138	139	41	6	39	43	-52	34
Neto finansijske obveze	799	675	555	890	992	777	837	1.194	399	421	378	277	465	560
Portfeljna investicije	107	110	167	157	256	214	4	82	94	-99	69	198	22	91
Neto finansijska sredstva	36	51	99	92	254	179	-26	349	86	-105	69	196	22	52
Neto finansijske obveze	-71	-58	-68	-64	-2	-35	-30	267	-7	-6	0	-1	0	-39
Financijski derivativi	0	0	1	1	-5	-1	0	1	0	1	2	-3	3	-1
Neto finansijska sredstva	0	0	0	-4	-7	-12	-7	-3	0	0	0	-3	0	-1
Neto finansijske obveze	0	0	-1	-5	-2	-11	-7	-4	0	-1	-2	0	-3	0
Ostale investicije	-1.463	-1.366	-1.365	-1.473	-1.205	-999	-1.430	-1.879	35	-120	-462	6	1.057	126
Neto finansijska aktiva	-584	-417	-294	-690	286	-12	-218	-115	92	321	-83	405	893	191
Valuta i depoziti	-598	-366	-316	-547	-59	-28	-272	-220	23	205	-181	274	741	217
Zajmovi	-23	-80	-74	-289	223	-90	-13	-42	8	36	10	55	71	-81
Osiguranje i mirovine	9	-75	20	20	30	22	25	37	10	12	13	4	-8	9
Trgovinski krediti i avansi	86	92	81	100	98	73	60	117	55	62	67	59	56	57
Ostala finansijska sredstva	-59	12	-4	26	-6	10	-17	-7	-4	7	8	13	33	-10
Neto finansijske obveze	878	950	1.070	783	1.491	987	1.212	1.764	57	441	379	399	-164	66
Valuta i depoziti	-281	-58	-107	69	393	75	-811	-286	-89	-9	-68	21	-280	-71
Zajmovi	645	522	698	127	463	318	1.429	646	-80	177	225	148	-108	-90
Osiguranje i mirovine	17	-8	-4	-5	-10	-10	-5	-5	-2	-1	-3	-3	-2	-3
Trgovinski krediti i avansi	526	523	487	582	618	619	582	795	203	238	257	239	210	224
Ostale finansijske obveze (uključujući i SDR)	-29	-28	-3	10	27	-15	16	613	26	37	-33	-6	17	6
Rezervna aktiva	712	881	930	1.136	1.114	935	1.246	2.695	-250	85	725	-418	-894	102
Monetarno zlato	0	0	0	0	0	0	0	0	-28	0	0	-133	0	0
Valuta i depoziti	-36	-1.121	2.033	-230	253	238	549	441	-31	535	1.579	2.350	-379	-117
Vrijednosnice	766	2.004	-1.102	1.367	860	699	696	2.254	-191	-449	-854	-2.633	-517	220
Ostala pričuvna sredstva	-17	-1	-1	-1	1	-2	1	0	0	-1	0	-1	1	0
NETO GREŠKE I PROPUSTI	113	209	306	281	-12	-46	-259	211	-181	66	154	114	59	297

Napomena:

Platna je bilanca BiH urađena sukladno metodologiji MMF-a (Priručnik za platnu bilancu i međunarodnu investicijsku poziciju, šesto izdanje – BPM6). Detaljnija metodologijska pojašnjenja se nalaze na web stranici, www.cbbh.ba pod statistika

T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)									- u milijunima KM -					
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Q1 2022.	Q2 2022.	Q3 2022.	Q4 2022.	Q1 2023.	Q2 2023.
NETO POZICIJA	-15.509	-15.692	-15.282	-14.545	-14.100	-13.172	-12.098	-11.918	-11.672	-12.028	-11.847	-11.718	-11.574,2	-11.599,9
SREDSTVA	13.983	14.597	15.816	17.045	19.326	21.021	22.309	25.094	24.930	25.121	25.922	26.259	26.393,4	26.751,0
Izravna ulaganja	708	878	933	1.157	1.268	1.245	1.365	1.477	1.552	1.557	1.597	1.647	1.595,6	1.629,6
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	299	362	370	427	468	622	736	789	821	828	857	915	877,4	902,7
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	410	516	562	730	799	623	629	688	731	729	740	732	718,2	726,9
Portfeljna ulaganja	569	582	674	764	1.018	1.203	1.180	1.519	1.605	1.498	1.568	1.762	1.783,0	1.841,7
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	31	33	39	44	41	39	38	82	82	82	82	97	99,9	100,3
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	538	550	635	720	977	1.164	1.141	1.437	1.522	1.417	1.486	1.665	1.683,1	1.741,4
Financijski derivativi	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0,5	0,5
Ostala ulaganja	4.880	4.530	4.677	4.509	5.415	5.975	5.896	5.749	5.816	6.166	6.237	6.782	7.804,7	7.959,0
Ostali vlasnički kapital	48	52	48	52	54	53	61	54	63	63	63	64	63,7	63,7
Valuta i Depoziti	2.982	2.870	3.127	3.191	3.952	4.350	4.297	4.214	4.143	4.378	4.378	4.804	5.678,8	5.903,5
Zajmovi	311	232	158	176	249	210	196	207	178	214	224	279	333,0	252,1
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	110	88	87	92	89	94	105	108	123	143	148	149	139,9	135,2
Trgovinski krediti i avansi	1.201	1.026	990	943	1.021	1.199	1.195	1.129	1.272	1.321	1.375	1.422	1.464,0	1.491,7
Ostala potraživanja/obveze	228	262	267	55	49	69	40	36	39	47	50	64	125,4	112,8
Pričuvna sredstva	7.826	8.606	9.531	10.614	11.626	12.598	13.869	16.349	15.957	15.899	16.521	16.068	15.209,6	15.320,1
Valuta i depoziti	2.182	1.132	3.165	2.935	3.188	3.426	3.975	4.416	4.384	4.919	6.498	8.847	8.468,3	8.351,0
Vrijednosni papiri	5.384	7.288	6.158	7.474	8.225	8.917	9.601	11.630	11.269	10.682	9.730	7.061	6.569,4	6.802,3
Ostala rezervna aktiva	260	186	208	205	212	254	292	304	303	298	293	160	171,9	166,8
OBVEZE	29.492	30.290	31.098	31.590	33.426	34.193	34.407	37.012	36.602	37.148	37.769	37.976	37.967,6	38.350,9
Izravna ulaganja	12.253	13.063	13.382	14.166	14.957	15.535	15.609	16.546	17.147	17.303	17.458	17.745	18.206,2	18.760,3
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	8.449	9.516	9.698	10.517	11.364	11.663	12.070	14.032	13.804	13.874	13.994	14.312	14.710,8	14.924,3
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	3.803	3.547	3.684	3.649	3.592	3.872	3.539	2.513	3.343	3.428	3.464	3.433	3.495,5	3.836,0
Portfeljna ulaganja	474	349	299	240	246	207	178	417	440	452	454	437	437,1	411,7
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	118	56	79	93	98	99	110	108	158	143	137	120	120,2	120,2
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	355	293	220	147	148	107	69	308	282	309	317	317	316,9	291,5
Financijski derivativi	0	0	2	0	0	1	2	0	0	2	4	0	0,6	0,0
Ostala ulaganja	16.766	16.878	17.416	17.184	18.223	18.451	18.617	20.050	19.015	19.392	19.853	19.794	19.323,6	19.178,9
Ostali vlasnički kapital	50	47	26	29	36	47	48	78	91	101	109	119	119,4	119,2
Valuta i Depoziti	1.653	1.595	1.489	1.554	2.751	2.825	2.015	1.730	1.642	1.633	1.566	1.584	1.303,9	1.233,6
Zajmovi	12.310	12.632	13.074	12.890	12.494	12.527	13.369	14.192	13.470	13.753	14.212	14.161	13.926,3	13.742,7
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	17	18	19	22	23	24	27	30	31	30	30	33	31,1	30,2
Trgovinski krediti i avansi	2.284	2.119	2.341	2.243	2.435	2.550	2.684	2.911	2.651	2.687	2.733	2.760	2.797,5	2.915,1
Ostale obveze	76	68	65	73	102	88	101	104	122	161	128	120	138,5	147,3
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene financijske obveze)	375	401	401	374	382	389	373	1.005	1.009	1.027	1.075	1.017	1.006,9	990,9

Napomena:

Međunarodna je investicijska pozicija (MIP) za BiH kompilirana sukladno najnovijoj metodologiji Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platne bilance (BOP) i međunarodne investicijske pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicijske pozicije za četvrto tromjesečje uključuje i redovitu godišnju reviziju prethodno

T24: Devizne rezerve CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

		Bruto devizne rezerve										
Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u blagajni CBBiH	Devizni depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Ulaganja u vrijednosne papire	9=3+...+8	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto strana aktiva CBBiH	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...+8	10	11	12=10-11	
2013.	12.	164,1	2,7	91,6	2.217,6	0,0	4.592,3	7.068,3	7.067,3	6.659,2	408,1	
2014.	12.	182,7	5,2	71,8	2.181,7	0,0	5.384,1	7.825,6	7.824,5	7.293,1	531,4	
2015.	12.	182,3	3,8	128,5	1.003,6	0,0	7.288,1	8.606,3	8.605,0	8.064,6	540,4	
2016.	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6	
2017.	12.	203,9	1,5	236,4	2.698,6	0,0	7.416,1	10.556,6	10.555,0	9.977,1	577,8	
2018.	12.	210,0	2,2	274,1	2.911,4	0,0	8.225,4	11.623,2	11.621,4	10.983,3	638,1	
2019.	12.	254,1	0,2	322,6	3.102,8	0,0	8.917,4	12.597,1	12.595,4	11.824,2	771,2	
2020.	12.	291,6	0,9	142,2	3.832,1	0,0	9.601,3	13.868,0	13.866,3	12.970,6	895,7	
2021.	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8	
2022.	12.	160,0	0,1	572,0	8.273,2	0,0	7.060,5	16.065,9	16.063,3	15.611,7	451,5	
2022.	07.	297,3	8,0	455,7	5.452,4	0,0	10.052,5	16.265,9	16.263,1	15.682,8	580,4	
	08.	292,8	1,3	475,7	5.243,8	0,0	10.507,0	16.520,6	16.518,0	16.008,4	509,6	
	09.	291,5	1,4	476,1	6.019,9	0,0	9.730,2	16.519,1	16.516,5	16.067,7	448,8	
	10.	155,1	11,6	480,3	7.326,2	0,0	8.286,5	16.259,7	16.257,3	15.811,1	446,2	
	11.	159,6	0,1	482,8	7.686,6	0,0	7.577,7	15.906,8	15.904,4	15.442,0	462,4	
	12.	160,0	0,1	572,0	8.273,2	0,0	7.060,5	16.065,9	16.063,3	15.611,7	451,5	
2023.	01.	166,6	17,4	530,1	8.365,3	0,0	6.867,9	15.947,4	15.944,3	15.458,5	485,8	
	02.	162,2	1,5	530,1	7.912,4	0,0	6.759,0	15.365,1	15.350,4	14.864,5	485,9	
	03.	170,4	1,5	530,1	7.936,1	0,0	6.569,1	15.207,2	15.204,7	14.671,7	533,0	
	04.	169,5	19,4	530,1	7.945,7	0,0	6.664,6	15.329,3	15.326,3	14.766,2	560,1	
	05.	172,4	1,7	530,1	8.140,7	0,0	6.683,2	15.528,0	15.525,3	14.929,9	595,4	
	06.	165,2	1,7	531,6	7.817,4	0,0	6.802,1	15.317,9	15.315,2	14.706,0	609,2	
	07.	167,7	21,6	453,9	8.194,6	0,0	6.727,6	15.565,5	15.563,1	14.912,8	650,3	
	08.	168,0	1,7	457,9	8.391,1	0,0	6.853,5	15.872,1	15.869,1	15.175,8	693,3	
	09.	164,2	1,8	457,9	8.298,3	0,0	6.994,3	15.916,3	15.913,5	15.194,3	719,3	

Napomena:

Bruto devizne rezerve čine stanja bilančnih pozicija kratkoročne inozemne aktive CBBiH (zlato, raspolaganje CBBiH SDR, devize u trezoru CBBiH, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti kod nerezidentnih banaka i ostalo) i investiranja u vrijednosne papire od srpnja 2006. godine po odluci Investicijskog komiteta CBBiH. Neto devizne rezerve predstavljaju razliku između bruto deviznih rezervi i obveza prema nerezidentima. Monetarnu pasivu CBBiH čine novac izvan monetarnih vlasti i depoziti rezidenata kod monetarnih vlasti. Neto inozemna aktiva CBBiH predstavlja razliku između neto deviznih rezervi i monetarne pasive CBBiH.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i financijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

T25: BiH - Izvoz prema zemlji destinacije

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Hrvatska	Italija	Srbija	Slovenija	Austrija	Turska	Crna Gora	Ostale zemlje	Ukupno
2013.		1.310.844	1.194.637	1.003.294	766.745	686.503	687.565	174.625	270.745	2.285.317	8.380.275
2014.		1.317.490	955.047	1.195.438	800.690	697.785	755.827	234.392	293.818	2.431.255	8.681.742
2015.		1.412.906	925.166	1.214.930	770.695	748.870	743.062	354.630	262.844	2.554.212	8.987.315
2016.		1.479.411	985.360	1.131.096	822.846	807.200	730.590	401.047	240.751	2.819.806	9.418.109
2017.		1.595.704	1.284.200	1.209.035	1.093.685	973.397	899.235	431.094	352.507	3.216.524	11.055.383
2018.		1.741.537	1.464.002	1.352.791	1.251.474	1.057.052	1.020.991	323.223	402.113	3.287.069	11.900.251
2019.		1.675.709	1.399.922	1.300.534	1.308.885	1.006.226	1.089.881	292.554	407.303	3.011.551	11.492.564
2020.		1.630.844	1.362.907	1.015.184	1.152.068	954.078	1.005.509	314.249	293.645	2.792.675	10.521.159
2021.		2.137.576	1.864.306	1.608.291	1.722.477	1.219.184	1.284.935	358.064	394.449	3.684.248	14.273.529
2022.		2.666.194	2.676.624	1.991.386	2.363.435	1.421.819	1.710.354	311.638	576.469	4.255.821	17.973.740
2022.	07.	221.382	214.002	203.043	176.352	112.167	142.417	19.657	33.885	337.502	1.460.408
	08.	204.002	218.864	100.539	180.427	104.280	145.104	20.829	58.616	309.457	1.342.116
	09.	226.222	273.832	163.817	191.870	124.224	162.654	27.350	47.200	418.779	1.635.948
	10.	235.076	208.637	155.124	186.477	134.382	154.514	31.175	55.981	360.754	1.522.119
	11.	245.020	212.984	155.567	175.442	132.692	159.417	22.135	39.167	376.130	1.518.554
	12.	194.959	206.766	141.262	204.792	105.530	125.410	27.846	46.479	353.927	1.406.969
2023.	01.	219.228	206.089	122.376	204.651	110.626	140.232	18.807	52.724	326.060	1.400.795
	02.	236.076	230.523	127.886	188.449	115.867	144.112	22.768	75.328	339.180	1.480.189
	03.	245.943	251.369	130.514	187.709	126.654	160.403	30.022	58.669	327.606	1.518.889
	04.	229.489	224.778	103.465	177.622	112.489	143.085	27.275	75.342	306.629	1.400.174
	05.	237.358	219.053	136.752	155.225	123.376	159.475	25.407	53.663	344.136	1.454.446
	06.	230.146	220.565	138.396	151.749	114.366	150.351	20.683	67.253	335.173	1.428.681
	07.	225.922	219.748	141.116	155.470	110.003	145.288	16.902	57.983	312.971	1.385.403
	08.	196.651	176.864	66.667	164.038	94.709	130.142	13.467	46.986	269.364	1.158.889
	09.	229.181	205.178	134.928	172.803	115.717	146.441	16.889	54.266	351.798	1.427.200

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće izvoza iz te zemlje u ukupnom izvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016., 2017., 2018. godine). U skladu s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T26: BiH - Uvoz prema zemlji podrijetla

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Italija	Srbija	Hrvatska	Kina	Slovenija	Ruska Federacija	Turska	Austrija	Ostale zemlje	Ukupno
2013.		1.734.842	1.482.256	1.485.608	1.956.353	914.082	754.344	1.505.995	493.202	521.188	4.321.922	15.169.792
2014.		1.869.564	1.653.565	1.629.521	1.851.693	1.359.548	763.235	1.292.467	582.203	532.109	4.665.372	16.199.278
2015.		1.914.123	1.758.287	1.728.431	1.673.068	1.091.670	773.503	910.072	644.698	560.859	4.797.152	15.851.863
2016.		1.998.877	1.899.582	1.828.142	1.617.713	1.091.966	831.403	729.427	687.349	556.399	4.920.158	16.161.014
2017.		2.103.758	2.062.127	2.029.997	1.828.432	1.186.073	912.704	907.315	766.728	618.743	5.769.765	18.185.642
2018.		2.297.072	2.170.785	2.070.768	1.915.158	1.339.232	917.011	892.371	874.490	672.990	6.124.091	19.273.968
2019.		2.337.802	2.333.081	2.150.219	2.020.597	1.449.423	906.606	451.193	964.624	721.547	6.163.492	19.498.584
2020.		2.074.858	1.949.017	1.895.718	1.523.371	1.355.872	840.875	359.084	896.725	682.570	5.308.196	16.886.285
2021.		2.566.643	2.600.538	2.427.344	1.922.537	1.702.427	984.015	629.494	1.269.716	823.775	6.670.410	21.596.900
2022.		2.992.889	3.540.600	3.057.570	2.844.749	2.327.506	1.113.095	658.099	1.675.148	1.003.269	9.423.523	28.636.447
2022.	07.	255.437	353.235	237.625	269.702	197.554	98.391	60.809	118.631	85.906	797.449	2.474.738
	08.	236.764	254.900	268.715	280.892	203.959	77.730	52.667	138.696	70.641	765.401	2.350.365
	09.	270.424	333.286	285.379	303.870	240.733	103.272	69.104	141.229	93.977	809.376	2.650.649
	10.	283.686	356.414	272.166	259.905	213.623	95.333	27.862	144.955	82.793	790.712	2.527.449
	11.	261.982	303.470	249.403	248.115	215.016	87.615	35.092	143.369	88.439	848.612	2.481.113
	12.	269.587	321.918	243.548	210.646	200.759	93.555	79.178	143.092	77.244	811.101	2.450.627
2023.	01.	201.251	220.343	172.589	181.840	154.128	73.667	43.520	105.510	70.979	620.051	1.843.879
	02.	260.531	303.503	204.533	172.766	183.916	86.452	37.818	115.416	79.141	709.073	2.153.150
	03.	301.631	372.144	276.540	175.994	210.520	107.756	47.310	146.176	96.611	810.850	2.545.531
	04.	264.310	317.548	237.999	139.715	203.656	92.493	45.550	128.403	83.053	739.857	2.252.586
	05.	271.325	303.372	243.420	153.019	238.685	95.276	56.854	138.822	90.342	778.176	2.369.293
	06.	288.840	299.229	252.448	169.709	289.003	99.410	40.484	137.206	88.210	791.601	2.456.139
	07.	287.300	338.293	248.647	183.702	224.275	91.482	39.805	105.946	87.562	757.390	2.364.402
	08.	267.024	306.163	253.885	199.361	237.794	72.808	47.984	126.540	77.047	710.352	2.298.959
	09.	311.100	365.387	249.832	206.455	230.319	94.070	21.420	134.285	84.384	785.540	2.482.794

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće uvoza iz te zemlje u ukupnom uvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016., 2017., 2018. godine). U skladu s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T27: Struktura izvoza robe

Razdoblje Grupa proizvoda	siječanj- ožujak 2022.	siječanj - ožujak 2023.		Postotak promjene u odnosu na isto razdoblje prethodne godine
	Iznos u tisućama KM	Iznos u tisućama KM	Postotak učešća	
Životinje i proizvodi životinjskog podrijetla	145.295	173.652	1,4	19,5
Proizvodi biljnog podrijetla	174.432	140.611	1,1	-19,4
Masti i ulja životinjskog podrijetla i biljnog podrijetla	104.407	102.119	0,8	-2,2
Prehrambene preradevine	345.487	363.098	2,9	5,1
Proizvodi mineralnog podrijetla	1.593.028	1.449.958	11,5	-9,0
Proizvodi kemijske industrije ili srodnih industrija	947.145	935.901	7,4	-1,2
Plastične mase, guma i kaučuk	619.604	596.867	4,7	-3,7
Koža i krzno	91.943	74.807	0,6	-18,6
Drvo i proizvodi od drveta	878.493	748.622	5,9	-14,8
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	405.520	319.996	2,5	-21,1
Tekstil i tekstilni proizvodi	572.248	640.990	5,1	12,0
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	654.356	667.567	5,3	2,0
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	163.311	168.553	1,3	3,2
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, drago i poludrago kamenje	38.564	23.343	0,2	-39,5
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	3.177.041	2.397.040	18,9	-24,6
Strojevi, aparati, mehanički i električni uređaji	1.840.315	2.054.600	16,2	11,6
Transportna sredstva i njihovi dijelovi	378.603	442.856	3,5	17,0
Satovi, mjerni, glazbeni i medicinski instrumenti	56.336	51.666	0,4	-8,3
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	182.466	218.725	1,7	19,9
Razni proizvodi	1.157.174	1.083.399	8,6	-6,4
Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	92	154	0,0	68,0
Nerazvrstano	237	141	0,0	-40,7
Ukupno	13.526.098	12.654.665	100,0	-6,4

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platne bilance koja uključuje razne prilagodbe.

Podaci su klasificirani prema Harmoniziranom sustavu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T27: Struktura uvoza robe

Razdoblje Grupa proizvoda	siječanj- ožujak 2022.	siječanj - ožujak 2023.		Postotak promjene u odnosu na isto razdoblje prethodne godine
	Iznos u tisućama KM	Iznos u tisućama KM	Postotak učešća	
Životinje i proizvodi životinjskog podrijetla	568.196	650.396	3,1	14,5
Proizvodi biljnog podrijetla	830.330	762.479	3,7	-8,2
Masti i ulja životinjskog podrijetla i biljnog podrijetla	186.747	127.620	0,6	-31,7
Prehrambene preradevine	1.609.199	1.844.721	8,9	14,6
Proizvodi mineralnog podrijetla	3.622.676	2.911.247	14,0	-19,6
Proizvodi kemijske industrije ili srodnih industrija	1.678.217	1.747.497	8,4	4,1
Plastične mase, guma i kaučuk	1.462.441	1.310.648	6,3	-10,4
Koža i krzno	267.221	237.731	1,1	-11,0
Drvo i proizvodi od drveta	378.425	338.183	1,6	-10,6
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	478.938	420.678	2,0	-12,2
Tekstil i tekstilni proizvodi	1.174.806	1.220.756	5,9	3,9
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	318.503	323.273	1,6	1,5
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	421.547	421.913	2,0	0,1
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, drago i poludrago kamenje	49.460	41.097	0,2	-16,9
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	3.610.996	2.858.484	13,8	-20,8
Strojevi, aparati, mehanički i električni uređaji	2.640.741	3.240.423	15,6	22,7
Transportna sredstva i njihovi dijelovi	1.136.856	1.546.454	7,4	36,0
Satovi, mjerni, glazbeni i medicinski instrumenti	270.306	271.563	1,3	0,5
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	16.412	16.590	0,1	1,1
Razni proizvodi	447.830	471.498	2,3	5,3
Umjetnička dijela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	5.963	3.483	0,0	-41,6
Nerazvrstano	1.447	0	0,0	-100,0
Ukupno	21.177.258	20.766.732	100,0	-1,9

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platne bilance koja uključuje razne prilagodbe.

Podaci su klasificirani prema Harmoniziranom sustavu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T28: Pregled prosječnih srednjih tečajeva konvertibilne marke

Godina	Mjesec	EMU	Hrvatska	Češka R.	Mađarska	Japan	Švicarska	Turska	V. Britanija	SAD	Kina	Srbija
		EUR	HRK	CZK	HUF	JPY	CHF	TRY	GBP	USD	CNY	RSD
		1	100	1	100	100	1	1	1	1	1	100
2013.		1,955830	25,806786	0,075328	0,658705	1,512911	1,589326	0,775940	2,304432	1,473557	0,239647	1,729721
2014.		1,955830	25,619449	0,071033	0,633710	1,393940	1,610337	0,673375	2,426325	1,474019	0,239264	1,668863
2015.		1,955830	25,688577	0,071687	0,631327	1,456462	1,832914	0,650180	2,694477	1,762605	0,280568	1,619915
2016.		1,955830	25,960428	0,072346	0,627987	1,628845	1,794449	0,586378	2,396405	1,768011	0,266189	1,588875
2017.		1,955830	26,205454	0,074317	0,632480	1,546889	1,761597	0,476205	2,232882	1,735482	0,256628	1,611317
2018.		1,955830	26,365492	0,076267	0,613697	1,500585	1,693763	0,351884	2,210985	1,657498	0,250633	1,653621
2019.		1,955830	26,365089	0,076197	0,601572	1,603053	1,758109	0,307940	2,230125	1,747204	0,252963	1,659447
2020.		1,955830	25,946780	0,074002	0,557563	1,607387	1,827419	0,247515	2,201320	1,716607	0,248658	1,663431
2021.		1,955830	25,977234	0,076253	0,545671	1,506596	1,808910	0,191301	2,274685	1,653851	0,256382	1,663495
2022.		1,955830	25,957036	0,079629	0,501501	1,420249	1,948176	0,113256	2,294933	1,860152	0,276500	1,665037
2022.	07.	1,955830	26,008840	0,079496	0,485134	1,404683	1,979336	0,110157	2,299766	1,918855	0,285061	1,666040
	08.	1,955830	26,028995	0,079613	0,486818	1,429335	2,019274	0,106979	2,315582	1,929271	0,283948	1,666605
	09.	1,955830	26,000744	0,079611	0,485704	1,382979	2,026399	0,107735	2,240012	1,971803	0,281512	1,666985
	10.	1,955830	25,976881	0,079734	0,467406	1,355352	2,002431	0,107293	2,243115	1,994232	0,277561	1,667177
	11.	1,955830	25,932866	0,080256	0,481296	1,347817	1,986095	0,103151	2,250632	1,919565	0,267564	1,667259
	12.	1,955830	25,923001	0,080562	0,479734	1,369943	1,982983	0,099057	2,250369	1,848342	0,264763	1,667226
2023.	01.	1,955830		0,081594	0,493759	1,391460	1,965054	0,096833	2,216435	1,818750	0,267412	1,666536
	02.	1,955830		0,082464	0,507182	1,376882	1,973557	0,096812	2,207511	1,824700	0,267086	1,666960
	03.	1,955830		0,082578	0,507819	1,369219	1,975767	0,096431	2,218829	1,831257	0,265449	1,667151
	04.	1,955830		0,083430	0,520434	1,339173	1,984199	0,092329	2,220998	1,784811	0,259269	1,667605
	05.	1,955830		0,082933	0,524764	1,314185	2,004371	0,091180	2,244923	1,797649	0,257563	1,667612
	06.	1,955830		0,082539	0,527753	1,281164	2,004097	0,077382	2,278867	1,805086	0,252568	1,667704
	07.	1,955830		0,081859	0,516463	1,254231	2,022215	0,066975	2,278572	1,771635	0,246254	1,668416
	08.	1,955830		0,081129	0,507722	1,239124	2,039752	0,066552	2,276774	1,792243	0,247350	1,668592
	09.	1,955830		0,080279	0,506941	1,239560	2,038612	0,067761	2,271708	1,828363	0,250583	1,668781

T29: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidirani prihodi	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidirani rashodi	Neto nabavka nefinancijskih sredstava	Neto suficit/deficit
2013.		1.069,8	6.608,6	3.604,4	232,6	11.406,5	939,0	6.474,5	3.415,1	219,2	10.938,8	1.046,8	-579,2
2014.		1.109,8	6.972,1	3.769,8	223,7	11.961,7	940,3	6.652,2	3.652,3	219,0	11.350,1	1.166,8	-555,3
2015.		1.088,4	7.196,5	3.931,3	232,0	12.335,1	935,9	6.843,5	3.700,6	220,1	11.587,0	559,1	188,9
2016.		1.062,9	7.645,4	3.937,0	248,5	12.767,3	949,3	7.013,5	3.636,9	198,6	11.672,0	724,5	370,8
2017.		1.049,4	8.150,9	4.141,8	263,7	13.479,2	967,0	7.164,3	3.696,0	212,8	11.913,4	759,7	806,0
2018.		1.045,0	8.833,6	4.364,6	280,9	14.402,3	995,9	7.660,0	3.983,4	233,7	12.738,5	889,2	774,5
2019.		1.051,4	9.217,5	4.584,0	288,8	15.018,1	985,5	8.120,3	4.097,6	254,6	13.334,3	1.006,6	677,2
2020.		1.070,6	8.614,0	4.652,1	268,3	14.430,7	1.028,6	8.583,1	4.749,6	287,9	14.474,8	1.765,1	-1.809,2
2021.		1.093,0	9.616,7	5.147,2	305,9	16.055,3	982,3	8.792,8	4.861,0	268,5	14.797,0	1.368,9	-110,6
2022.		1.165,5	10.946,2	5.887,4	338,4	18.212,9	1.096,1	9.797,8	5.748,5	287,5	16.805,3	1.590,2	-182,7
2018.	Q1	277,7	1.762,1	816,9	57,0	2.882,0	231,4	1.499,4	728,4	34,3	2.462,0	30,9	389,0
	Q2	242,8	1.914,5	884,1	61,4	3.075,2	231,7	1.683,3	784,4	51,8	2.723,4	66,5	285,3
	Q3	400,3	1.951,9	861,7	69,0	3.250,5	243,9	1.651,7	835,0	56,0	2.754,4	91,2	404,9
	Q4	124,1	2.138,2	960,8	75,4	3.259,2	289,0	2.104,9	983,4	78,9	3.416,8	237,9	-395,5
2019.	Q1	238,9	1.899,1	845,3	60,2	3.013,8	225,9	1.600,5	806,8	42,5	2.646,0	26,0	341,9
	Q2	261,7	1.990,1	902,3	67,3	3.187,1	239,2	1.770,8	789,9	63,1	2.828,7	71,9	286,5
	Q3	270,0	2.079,8	924,2	71,6	3.309,8	253,8	1.800,7	823,5	54,3	2.896,5	78,9	334,4
	Q4	280,8	2.080,5	1.015,2	72,2	3.412,9	266,6	2.177,5	972,4	81,1	3.461,9	210,4	-259,4
2020.	Q1	286,0	1.906,0	862,8	59,7	3.081,9	235,6	1.695,3	877,3	42,7	2.818,4	40,6	222,9
	Q2	235,6	1.674,2	887,0	53,6	2.815,4	232,8	1.834,2	1.090,5	62,6	3.185,2	102,1	-471,9
	Q3	266,9	1.963,7	970,8	67,0	3.236,3	231,7	2.024,8	933,7	69,8	3.227,7	96,5	-88,0
	Q4	282,1	2.027,8	1.067,1	71,3	3.418,9	328,5	2.249,0	1.117,7	93,8	3.759,7	231,1	-571,9
2021.	Q1	277,6	1.906,5	976,0	61,7	3.191,6	240,3	1.727,9	929,8	47,9	2.915,8	60,1	215,7
	Q2	275,1	2.094,2	976,5	69,9	3.390,8	235,1	1.919,4	1.022,4	59,7	3.211,7	93,3	85,8
	Q3	262,8	2.146,5	1.273,1	74,1	3.728,3	256,3	1.953,5	963,4	58,9	3.204,0	78,9	445,4
	Q4	277,5	2.272,0	894,9	82,3	3.501,4	250,5	2.430,2	1.170,4	85,6	3.911,4	288,6	-698,7
2022.	Q1	256,1	2.181,7	1.070,1	72,9	3.550,1	243,1	1.818,4	979,0	57,4	3.067,3	22,0	460,8
	Q2	278,1	2.498,0	1.193,2	81,2	4.026,0	236,4	2.227,9	1.146,3	62,6	3.648,6	82,3	295,1
	Q3	326,9	2.424,2	1.209,6	83,2	4.009,0	269,8	2.266,2	1.261,1	63,5	3.825,9	108,6	74,6
	Q4	304,5	2.579,7	1.188,1	85,8	4.127,5	346,7	2.649,5	1.385,0	87,9	4.438,5	272,8	-583,8

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoceste. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradovi), JP Ceste svih razina vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T30: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Prihodi					Rashodi					Neto nabava nefinancijskih sredstava	
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Kompensacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi			
2013.		5.917,2	4.105,2	1.384,1	11.406,5	3.278,1	2.122,7	201,1	383,9	4.423,7	529,3	10.938,8	1.046,8
2014.		6.078,6	4.234,8	1.648,3	11.961,7	3.265,5	2.127,2	238,9	364,9	4.658,0	695,6	11.350,1	1.166,8
2015.		6.439,7	4.329,6	1.565,8	12.335,1	3.294,3	2.138,8	264,3	384,8	4.729,5	775,4	11.587,0	559,1
2016.		6.760,4	4.473,6	1.533,4	12.767,3	3.295,5	2.187,5	252,0	382,8	4.755,0	799,3	11.672,0	724,5
2017.		7.151,1	4.734,2	1.594,0	13.479,2	3.312,6	2.340,6	223,0	444,0	4.758,5	834,7	11.913,4	759,7
2018.		7.688,4	5.041,8	1.672,0	14.402,3	3.422,1	2.534,0	242,5	476,0	5.013,2	1.050,8	12.738,5	889,2
2019.		8.014,1	5.345,7	1.658,4	15.018,1	3.738,1	2.688,3	241,1	507,3	5.223,4	936,1	13.334,3	1.006,6
2020.		7.363,3	5.383,9	1.683,5	14.430,7	3.921,8	2.702,8	255,9	870,1	5.508,0	1.216,3	14.474,8	1.765,1
2021.		8.485,4	5.798,0	1.771,9	16.055,3	4.039,2	2.847,7	240,2	742,9	5.718,3	1.208,7	14.797,0	1.368,9
2022.		9.898,8	6.482,5	1.831,6	18.212,9	4.546,5	3.256,5	259,4	747,7	6.503,1	1.492,1	16.805,3	1.590,2
2018.	Q1	1.526,1	1.153,2	202,7	2.882,0	719,0	432,2	47,4	42,4	1.136,3	84,9	2.462,0	30,9
	Q2	1.597,5	1.243,8	234,0	3.075,2	742,6	464,6	65,0	108,2	1.198,7	144,2	2.723,4	66,5
	Q3	1.787,5	1.241,5	221,6	3.250,5	730,6	470,6	46,4	103,1	1.224,5	179,2	2.754,4	91,2
	Q4	1.570,5	1.403,3	285,4	3.259,2	766,9	587,9	56,2	148,4	1.295,6	561,8	3.416,8	237,9
2019.	Q1	1.528,5	1.247,2	238,1	3.013,8	787,8	462,1	41,8	40,5	1.202,7	111,1	2.646,0	26,0
	Q2	1.669,1	1.335,2	182,8	3.187,1	806,1	494,9	68,5	81,8	1.254,2	123,2	2.828,7	71,9
	Q3	1.734,1	1.336,0	239,6	3.309,8	805,4	517,7	43,3	112,2	1.252,3	165,5	2.896,5	78,9
	Q4	1.904,0	1.427,3	81,6	3.412,9	850,7	617,2	52,5	189,6	1.349,2	402,7	3.461,9	210,4
2020.	Q1	1.556,2	1.286,5	239,2	3.081,9	817,7	482,1	69,8	60,4	1.274,3	114,1	2.818,4	40,6
	Q2	1.327,2	1.223,4	264,8	2.815,4	861,7	495,5	43,3	157,1	1.277,1	350,5	3.185,2	102,1
	Q3	1.564,3	1.418,6	253,4	3.236,3	850,4	486,3	42,4	262,8	1.357,6	228,3	3.227,7	96,5
	Q4	1.848,8	1.455,5	114,7	3.418,9	872,7	638,3	71,6	299,2	1.419,6	458,2	3.759,7	231,1
2021.	Q1	1.560,9	1.319,3	311,4	3.191,6	851,1	486,3	55,0	47,5	1.318,9	156,9	2.915,8	60,1
	Q2	1.690,2	1.437,0	263,5	3.390,8	866,7	529,2	60,3	142,9	1.376,4	236,2	3.211,7	93,3
	Q3	1.854,4	1.441,1	232,0	3.527,5	865,8	547,5	31,9	123,2	1.405,4	230,2	3.204,0	78,9
	Q4	2.082,2	1.600,5	19,6	3.702,2	913,6	651,8	60,8	336,5	1.430,2	518,6	3.911,4	288,6
2022.	Q1	1.851,2	1.462,0	236,9	3.550,1	908,3	517,6	52,7	55,2	1.377,3	156,2	3.067,3	22,0
	Q2	2.110,4	1.604,5	311,1	4.026,0	960,2	570,0	68,1	160,9	1.531,3	358,0	3.648,6	82,3
	Q3	2.124,8	1.643,0	241,3	4.009,0	988,8	599,2	67,7	154,3	1.631,2	384,8	3.825,9	108,6
	Q4	2.185,5	1.773,1	168,9	4.127,5	1.056,7	754,5	38,6	266,7	1.743,3	578,7	4.438,5	272,8
2023.	Q1	2.106,4	1.712,4	253,8	4.072,6	1.078,9	586,8	98,9	45,7	1.722,6	146,3	3.679,1	33,1
	Q2	2.281,8	1.819,3	385,9	4.487,0	1.146,3	636,2	60,0	145,2	1.904,6	266,3	4.158,6	78,4

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoceste. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradovi), JP Ceste svih razina vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T31: Vladine financije FBiH - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Konsolidirani prihodi			Konsolidirani rashodi			Neto nabava nefinancijskih sredstava		Neto suficit/deficit	
		Proračun Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Proračun Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Neto nabava nefinancijskih sredstava			
2013.		1.457,5	2.988,2	1.709,7	6.608,6	1.344,2	3.034,8	1.826,9	6.474,5	645,6	-511,5
2014.		1.581,3	3.117,2	1.812,1	6.972,1	1.361,0	3.164,5	1.846,5	6.652,2	685,7	-365,8
2015.		1.510,0	3.175,8	1.919,5	7.196,5	1.354,1	3.224,3	1.869,1	6.843,5	221,4	131,6
2016.		1.652,8	3.323,4	2.012,1	7.645,4	1.380,2	3.314,2	1.885,5	7.013,5	248,1	383,7
2017.		1.876,9	3.538,4	2.108,4	8.150,9	1.394,8	3.423,3	1.970,4	7.164,3	353,6	633,1
2018.		2.008,2	3.815,7	2.292,5	8.833,6	1.552,7	3.660,1	2.075,7	7.660,0	426,4	747,2
2019.		1.878,3	4.069,5	2.473,2	9.217,5	1.493,6	3.953,0	2.274,3	8.120,3	564,8	532,5
2020.		3.718,6	1.733,5	2.417,9	8.614,0	4.008,2	1.757,6	2.331,0	8.583,1	821,3	-790,4
2021.		4.141,4	1.848,2	2.730,4	9.616,7	3.998,3	1.809,7	2.521,5	8.792,8	804,3	19,5
2022.		4.622,9	2.085,4	3.294,1	10.946,2	4.311,1	1.970,1	2.997,2	9.797,8	981,6	166,8
2018.	Q1	414,4	884,7	531,6	1.762,1	273,2	866,2	428,7	1.499,4	6,4	256,2
	Q2	465,1	947,8	589,1	1.914,6	366,7	910,3	493,8	1.683,3	15,8	215,4
	Q3	478,4	933,5	629,2	1.951,8	341,4	902,7	496,9	1.651,7	32,1	268,0
	Q4	650,3	1.029,9	542,6	2.138,2	571,3	961,8	656,3	2.104,9	82,4	-49,1
2019.	Q1	412,7	947,2	612,9	1.899,1	267,8	937,0	469,4	1.600,5	-4,7	303,3
	Q2	459,2	1.017,7	605,2	1.990,1	351,5	986,1	525,1	1.770,8	35,9	183,5
	Q3	491,1	1.010,4	678,4	2.079,8	379,3	987,6	533,9	1.800,7	21,0	258,1
	Q4	515,3	1.072,8	576,8	2.080,5	495,1	1.020,8	745,9	2.177,5	79,4	-176,4
2020.	Q1	895,0	408,3	614,8	1.906,0	809,3	427,7	470,4	1.695,3	7,3	203,4
	Q2	823,9	388,3	482,2	1.674,2	882,4	426,8	545,2	1.834,2	28,6	-188,6
	Q3	971,5	444,0	757,0	1.963,7	1.233,7	431,2	568,7	2.024,8	29,7	-90,8
	Q4	1.028,2	470,7	563,9	2.027,8	1.082,8	454,6	746,6	2.249,0	53,4	-274,6
2021.	Q1	903,2	407,4	604,0	1.906,5	810,6	432,3	493,1	1.727,9	9,9	168,7
	Q2	997,0	458,8	666,8	2.094,2	930,2	436,6	581,0	1.919,4	17,8	157,1
	Q3	1.068,4	442,7	748,8	2.146,5	1.063,0	440,8	563,2	1.953,5	21,2	171,8
	Q4	1.172,8	514,8	710,9	2.272,0	1.194,5	477,7	884,3	2.430,2	70,6	-228,7
2022.	Q1	1.020,4	454,8	713,2	2.181,7	800,3	445,8	579,0	1.818,4	-12,6	375,9
	Q2	1.165,2	504,8	953,8	2.498,0	1.202,3	456,9	694,6	2.227,9	20,1	250,0
	Q3	1.172,4	512,4	840,3	2.424,2	1.114,0	497,4	755,7	2.266,2	38,0	120,0
	Q4	1.264,9	582,1	786,7	2.579,7	1.194,5	541,2	967,9	2.649,5	99,7	-169,5
2023.	Q1	1.240,8	523,8	755,0	2.508,4	1.029,1	513,7	682,6	2.214,2	4,7	289,6
	Q2	1.338,9	594,1	910,3	2.815,3	1.294,0	524,4	809,2	2.599,6	22,7	193,0

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti u FBiH, JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T32: Vladine financije FBiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Prihodi				Rashodi						Neto nabava nefinancijskih sredstava	
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi		Kompenzacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2013.		3.121,9	2.706,9	779,8	6.608,6	1.700,2	1.580,7	93,8	239,9	2.520,2	339,9	6.474,5	645,6
2014.		3.299,8	2.819,9	852,5	6.972,1	1.655,5	1.569,0	103,0	233,5	2.636,5	454,7	6.652,2	685,7
2015.		3.500,3	2.875,6	820,6	7.196,5	1.660,1	1.607,1	120,1	256,8	2.672,9	526,5	6.843,5	221,4
2016.		3.779,4	3.005,6	860,4	7.645,4	1.656,8	1.664,0	129,0	253,6	2.723,9	586,2	7.013,5	248,1
2017.		4.058,5	3.203,9	888,4	8.150,9	1.685,2	1.739,2	119,2	284,4	2.787,5	548,8	7.164,3	353,6
2018.		4.416,3	3.456,5	960,8	8.833,6	1.753,1	1.845,8	103,9	300,5	2.932,6	724,1	7.660,0	426,4
2019.		4.646,9	3.688,8	881,8	9.217,5	1.994,9	2.009,1	101,2	344,0	3.094,9	576,2	8.120,3	564,8
2020.		4.119,4	3.662,0	832,7	8.614,0	2.062,7	2.033,7	97,5	583,8	3.246,0	559,4	8.583,1	821,3
2021.		4.842,4	3.927,4	846,9	9.616,7	2.119,5	2.123,1	81,5	529,8	3.295,6	643,4	8.792,8	804,3
2022.		5.620,2	4.424,1	901,9	10.946,2	2.368,3	2.348,5	90,8	498,3	3.693,0	798,7	9.797,8	981,6
2018.	Q1	841,7	806,8	113,6	1.762,1	360,7	366,2	24,0	25,1	670,2	53,2	1.499,4	6,4
	Q2	937,8	859,8	117,0	1.914,6	380,9	383,3	32,0	72,0	717,4	97,7	1.683,3	15,8
	Q3	952,3	858,7	140,8	1.951,8	365,4	381,1	20,4	58,6	721,5	104,7	1.651,7	32,1
	Q4	990,3	931,2	216,8	2.138,2	397,1	450,4	26,4	89,7	747,3	394,0	2.104,9	82,4
2019.	Q1	876,0	864,8	158,2	1.899,1	415,5	396,4	21,4	22,8	716,1	28,3	1.600,5	-4,7
	Q2	963,8	925,1	101,2	1.990,1	429,9	415,8	32,6	54,3	758,6	79,5	1.770,8	35,9
	Q3	1.015,3	922,5	142,0	2.079,8	423,1	432,2	20,9	76,2	749,6	98,8	1.800,7	21,0
	Q4	1.041,7	976,4	62,4	2.080,5	465,3	488,8	24,5	128,1	794,6	276,2	2.177,5	79,4
2020.	Q1	888,3	889,9	127,8	1.906,0	418,4	417,2	23,1	37,1	753,1	46,5	1.695,3	7,3
	Q2	759,7	823,9	90,5	1.674,2	460,9	424,3	29,5	68,0	770,3	81,2	1.834,2	28,6
	Q3	842,5	973,2	148,0	1.963,7	443,5	419,7	24,1	190,6	820,7	126,1	2.024,8	29,7
	Q4	1.406,4	1.001,7	97,4	2.505,6	411,0	471,9	22,7	-14,3	674,7	229,1	1.795,1	66,0
2021.	Q1	853,9	896,3	156,3	1.906,5	442,8	423,5	25,2	26,8	775,3	34,4	1.727,9	9,9
	Q2	993,6	974,5	126,2	2.094,2	455,5	439,7	15,4	100,9	782,7	125,1	1.919,4	17,8
	Q3	1.062,8	973,0	110,7	2.146,5	447,6	449,8	22,7	74,7	826,0	132,8	1.953,5	21,2
	Q4	1.148,2	1.083,5	40,3	2.272,0	491,4	528,5	16,6	260,1	830,1	303,6	2.430,2	70,6
2022.	Q1	1.038,9	1.009,0	133,8	2.181,7	483,2	445,0	24,2	35,9	781,9	48,3	1.818,4	-12,6
	Q2	1.251,4	1.096,9	149,7	2.498,0	518,8	481,1	18,2	103,2	893,2	213,4	2.227,9	20,1
	Q3	1.183,1	1.116,4	124,7	2.424,2	507,9	501,8	25,9	102,0	939,4	189,2	2.266,2	38,0
	Q4	1.266,7	1.201,8	111,3	2.579,7	546,9	577,5	20,9	180,6	982,5	341,1	2.649,5	99,7
2023.	Q1	1.185,0	1.175,4	148,1	2.508,4	573,6	515,2	36,6	35,5	993,9	59,3	2.214,2	4,7
	Q2	1.309,6	1.268,3	237,3	2.815,3	611,1	543,8	30,0	95,4	1.154,3	165,0	2.599,6	22,7

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti u FBiH, JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit

T33: Vladine financije RS - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Konsolidirani prihodi			Konsolidirani rashodi			Neto nabava nefinancijskih sredstava	Neto suficit/deficit
		Proračun Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja		Proračun Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja			
2013.		1.638,4	1.616,9	3.604,4	1.546,7	1.637,1	3.415,1	310,3	-121,0
2014.		1.778,7	1.683,3	3.769,8	1.749,3	1.704,1	3.652,3	360,5	-243,1
2015.		1.804,1	1.713,5	3.931,3	1.707,5	1.754,9	3.700,6	235,3	-4,6
2016.		2.556,5	744,4	3.937,0	2.415,9	749,7	3.636,9	366,3	-66,3
2017.		2.713,7	780,7	4.141,8	2.422,3	746,2	3.696,0	268,7	177,1
2018.		2.839,4	774,2	4.364,6	2.700,8	720,0	3.983,4	337,4	43,9
2019.		2.963,6	834,5	4.584,0	2.775,6	728,5	4.097,6	376,0	110,3
2020.		3.041,5	907,2	4.652,1	3.395,7	784,0	4.749,6	821,8	-919,2
2021.		3.312,2	984,5	5.147,2	3.399,0	862,5	4.861,0	415,9	-129,7
2022.		4.182,4	1.099,8	5.887,4	4.371,0	984,2	5.748,5	553,7	-414,8
2018.	Q1	665,5	170,8	816,9	585,9	161,9	728,4	8,8	79,7
	Q2	719,3	185,4	884,1	637,6	167,4	784,4	33,4	66,3
	Q3	699,7	182,4	861,7	682,5	172,8	835,0	37,2	-10,5
	Q4	754,9	230,4	960,8	794,8	213,1	983,4	80,0	-102,7
2019.	Q1	677,6	192,4	845,3	666,6	164,9	806,8	26,1	12,4
	Q2	724,1	204,3	902,3	643,5	172,7	789,9	30,6	81,7
	Q3	743,8	210,1	924,2	677,1	176,2	823,5	46,3	54,4
	Q4	818,1	222,2	1.015,2	788,5	209,1	972,4	95,4	-52,6
2020.	Q1	687,2	201,3	862,8	722,0	181,0	877,3	29,2	-43,7
	Q2	716,2	198,0	887,0	957,7	160,0	1.090,5	56,3	-259,8
	Q3	780,2	249,8	970,8	801,3	191,6	933,7	46,4	-9,3
	Q4	857,9	252,4	1.067,1	914,7	246,2	1.117,7	99,3	-149,9
2021.	Q1	792,8	214,2	976,0	771,8	189,0	929,8	35,6	10,6
	Q2	771,2	255,8	976,5	853,6	219,4	1.022,4	52,1	-98,0
	Q3	870,3	251,8	1.072,2	788,2	225,1	963,4	44,6	64,3
	Q4	877,9	256,6	1.095,8	985,5	223,7	1.170,4	121,1	-195,7
2022.	Q1	881,8	232,7	1.070,1	805,5	217,9	979,0	31,7	59,5
	Q2	989,3	277,4	1.193,2	981,2	238,6	1.146,3	59,0	-12,0
	Q3	991,5	276,5	1.209,6	1.061,6	257,8	1.261,1	62,2	-113,7
	Q4	963,3	306,2	1.188,1	1.202,9	263,5	1.385,0	133,0	-329,8
2023.	Q1	1.014,5	252,1	1.237,5	939,2	255,8	1.165,9	38,7	32,9
	Q2	1.031,7	280,9	1.234,3	1.016,9	276,1	1.214,7	53,8	-34,2

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: Ministarstva financija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Autoputevi RS. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Putevi RS i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T34: Vladine financije RS - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Prihodi						Rashodi					Neto nabava nefinancijskih sredstava
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Kompenzacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi			
2013.		1.831,8	1.362,6	410,1	3.604,4	881,3	303,6	105,7	123,2	1.854,8	146,5	3.415,1	310,3
2014.		1.847,8	1.379,9	542,1	3.769,8	922,4	313,3	133,9	108,3	1.968,7	205,8	3.652,3	360,5
2015.		1.967,1	1.417,9	546,3	3.931,3	939,3	305,2	149,3	105,0	1.998,0	203,8	3.700,6	235,3
2016.		2.001,5	1.431,1	504,4	3.937,0	946,1	300,6	120,7	111,7	1.982,3	175,5	3.636,9	366,3
2017.		2.100,5	1.490,2	551,2	4.141,8	925,8	372,6	102,2	132,6	1.925,6	237,2	3.696,0	268,7
2018.		2.279,6	1.543,1	541,9	4.364,6	950,3	436,5	136,8	148,4	2.031,5	279,9	3.983,4	337,4
2019.		2.357,8	1.612,0	614,2	4.584,0	1.002,7	424,2	137,5	145,6	2.084,0	303,5	4.097,6	376,0
2020.		2.228,7	1.675,6	747,9	4.652,1	1.093,6	433,8	155,9	254,2	2.216,7	595,4	4.749,6	821,8
2021.		2.589,5	1.823,9	733,9	5.147,2	1.138,9	475,7	156,4	192,4	2.374,2	523,4	4.861,0	415,9
2022.		3.097,4	2.008,2	781,8	5.887,4	1.350,6	626,3	166,6	221,6	2.750,9	632,6	5.748,5	553,7
2018.	Q1	429,8	339,9	47,1	816,9	182,5	23,7	23,0	16,7	458,7	23,8	728,4	8,8
	Q2	453,2	374,1	56,8	884,1	184,9	27,8	32,6	27,6	473,6	37,9	784,4	33,4
	Q3	448,9	372,0	40,8	861,7	182,8	31,6	25,5	37,7	495,2	62,1	835,0	37,2
	Q4	435,0	457,1	68,6	960,8	188,1	50,1	29,4	47,5	522,0	146,4	983,4	80,0
2019.	Q1	424,0	373,3	48,1	845,3	191,8	24,0	19,9	17,1	479,3	74,7	806,8	26,1
	Q2	468,5	398,4	35,3	902,3	194,0	32,1	35,7	21,8	487,1	19,4	789,9	30,6
	Q3	463,2	402,2	58,8	924,2	192,6	26,6	21,7	35,1	493,3	54,1	823,5	46,3
	Q4	457,2	438,1	119,9	1.015,2	199,8	44,7	27,0	51,0	535,3	114,7	972,4	95,4
2020.	Q1	429,9	389,1	43,8	862,8	211,7	25,5	46,1	22,8	512,4	58,6	877,3	29,2
	Q2	347,7	389,0	150,2	887,0	212,9	26,1	13,7	80,2	496,5	261,2	1.090,5	56,3
	Q3	459,4	430,1	81,3	970,8	211,0	27,6	17,7	63,3	526,9	87,2	933,7	46,4
	Q4	477,3	467,5	122,3	1.067,1	217,1	46,6	51,6	65,0	582,7	154,7	1.117,7	99,3
2021.	Q1	468,5	413,4	94,1	976,0	215,0	23,6	29,6	19,9	534,3	107,4	929,8	35,6
	Q2	450,9	449,4	76,2	976,5	217,9	40,2	44,3	37,1	582,4	100,5	1.022,4	52,1
	Q3	531,2	458,9	82,2	1.072,2	220,8	31,2	8,8	43,0	571,0	88,5	963,4	44,6
	Q4	532,9	502,1	60,7	1.095,8	227,8	45,2	43,2	67,2	580,5	206,6	1.170,4	121,1
2022.	Q1	563,1	442,3	64,7	1.070,1	232,7	28,3	25,1	15,4	585,5	92,0	979,0	31,7
	Q2	600,2	495,1	97,9	1.193,2	250,0	35,3	48,4	49,8	627,5	135,2	1.146,3	59,0
	Q3	611,0	513,8	84,8	1.209,6	267,7	38,7	45,6	47,0	678,8	183,3	1.261,1	62,2
	Q4	576,3	556,9	54,9	1.188,1	281,7	65,5	16,7	75,4	735,1	210,6	1.385,0	133,0
2023.	Q1	644,7	527,7	65,1	1.237,5	284,7	32,2	52,9	9,7	717,3	69,1	1.165,9	38,7
	Q2	615,1	537,8	81,5	1.234,3	284,7	38,6	20,1	41,2	739,7	90,4	1.214,7	53,8

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstva financija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Auto putevi RS. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Putevi RS i JP Auto putevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T35: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani prema zemlji stranog ulagača - u milijunima KM -

Godina	Austrija	Holandija	Hrvatska	Italija	Njemačka	Rusija	Slovenija	Srbija	Švicarska	Turska	Ostale zemlje	Ukupno
2013.	8,5	32,7	18,6	22,5	36,9	-82,8	-35,6	104,6	44,0	31,1	226,7	407,1
2014.	171,1	26,0	88,7	24,0	-6,1	195,8	-1,2	33,1	8,9	17,6	253,1	811,1
2015.	5,3	83,3	161,5	66,3	52,3	28,5	21,1	36,8	-33,5	56,1	159,2	636,9
2016.	112,8	57,6	142,5	25,2	2,0	-44,3	34,6	-25,8	11,3	34,6	267,7	618,4
2017.	84,1	-3,3	159,6	46,9	57,7	-6,8	101,1	56,9	30,6	-0,3	327,1	853,6
2018.	90,7	100,9	129,1	23,6	105,1	143,4	42,6	21,1	46,5	7,4	252,9	963,3
2019.	68,8	6,7	148,0	17,5	54,4	213,0	22,0	41,6	-19,8	3,2	244,0	799,3
2020.	99,3	-3,9	178,6	33,6	78,3	-14,8	57,1	132,5	-23,2	60,3	139,0	736,7
2021.	96,1	-65,8	82,0	58,7	76,9	-94,6	70,7	79,5	210,8	147,0	310,0	971,2
Sij - Lip 2022.	165,4	69,4	71,4	59,3	85,7	-198,5	97,3	70,4	134,1	43,6	242,7	840,8

Napomena:

Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su u skladu s najnovijim metodološkim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T36: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti

- milijunima -

Godina	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	Proizvodnja baznih metala	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Telekomunikacije	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	Poslovanje nekretninama	Ostale djelatnosti	Ukupno
2013.	-4,0	2,2	-101,1	26,5	13,9	4,0	5,0	-44,4	73,7	46,1	138,5	46,1	226,9	407,1
2014.	0,3	-5,7	180,6	3,0	-25,4	35,5	-59,4	64,1	37,3	6,8	138,4	187,1	248,5	811,1
2015.	45,0	5,2	24,0	58,4	-4,4	-52,9	6,7	84,0	-29,3	57,8	116,8	89,5	236,1	636,9
2016.	16,3	5,6	-52,0	51,9	-17,6	2,0	20,3	148,4	6,4	37,1	161,4	-9,8	248,4	618,4
2017.	20,8	13,5	-26,0	1,2	-8,8	58,8	47,3	59,3	96,1	17,1	203,0	41,9	329,2	853,6
2018.	34,9	9,3	139,0	33,2	15,5	63,7	40,3	121,3	11,9	8,3	140,1	28,4	317,4	963,3
2019.	-13,4	15,1	200,3	26,5	6,4	-2,5	5,9	119,7	17,8	-20,6	153,3	19,0	271,7	799,3
2020.	28,2	-1,8	1,5	39,1	18,8	-29,4	32,7	97,3	37,2	2,3	156,3	73,1	368,3	823,5
2021.	11,7	5,4	-52,2	17,1	5,7	102,7	27,4	138,2	182,8	11,3	11,8	73,4	594,7	1.130,0
2022.	70,2	12,7	-48,8	108,4	32,7	122,9	14,0	114,0	97,5	6,9	146,8	62,3	700,8	1.440,3
Sij - lip 2023.	10,9	2,8	283,6	53,5	12,6	51,4	13,1	107,6	59,0	9,7	127,7	9,8	300,0	1.041,7

Napomena:

Tijekove izravnih stranih investicija u BiH prema NACE 1. Rev 1. klasifikacije djelatnosti za razdoblje 2004-2012 možete naći na web stranici. Izravna strana ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su u skladu s najnovijim metodološkim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom

Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T37: Stanje izravnih inozemnih ulaganja u BiH po sastavnicama

- u milijunima KM -

Godina	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital		Ukupno izravna inozemna ulaganja
		Zaduživanja	Ostalo	
2013.	8.871,6	2.632,5	554,7	12.058,8
2014.	8.449,4	3.092,7	550,9	12.093,0
2015.	9.515,7	2.891,1	457,6	12.864,4
2016.	9.698,2	3.057,6	491,9	13.247,7
2017.	10.516,6	3.058,6	373,8	13.949,0
2018.	11.364,4	2.973,0	408,0	14.745,4
2019.	11.663,0	3.184,2	494,7	15.342,0
2020.	11.842,4	3.155,6	682,0	15.680,0
2021.	13.901,3	2.130,4	725,9	16.757,6
2022.	14.311,9	2.365,2	770,3	17.447,4

Napomena:

Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su u skladu s najnovijim metodološkim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T38: Nominalni i realni efektivni tečaj konvertibilne marke

Godina	Mjesec	Efektivni tečaj KM (2015=100)	
		NEER	REER
2013.		99,81	103,89
2014.		101,10	103,04
2015.		99,98	99,99
2016.		101,18	98,87
2017.		101,98	98,36
2018.		103,68	98,99
2019.		104,42	98,05
2020.		106,11	97,24
2021.		107,37	96,93
2022.		108,94	100,75
2022.	07.	101,23	98,00
	08.	101,24	97,85
	09.	101,21	98,47
	10.	101,34	99,00
	11.	101,33	98,46
	12.	101,58	99,59
2023.	01.	101,37	99,27
	02.	101,43	99,04
	03.	101,33	98,04
	04.	101,65	98,18
	05.	101,68	97,62
	06.	102,05	97,58
	07.	102,33	97,55
	08.	102,36	97,70

Napomena:

Detaljna metodološka objašnjenja za kompilaciju i izračun NEER i REER indeksa su dostupna na web stranici CBBiH <http://www.cbbh.ba/content/read/1109?lang=hr>

7. Dodatak

SPISAK BANAKA

Banke koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo

- ① 1. Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- ① 2. Bosna Bank International d.d. Sarajevo
- ① 3. Razvojna banka Federacije BiH d.d. Sarajevo
- ① 4. ASA Banka d.d. Sarajevo
- ① 5. ProCredit Bank d.d. Sarajevo
- ① 6. Privredna banka d.d. Sarajevo
- ① 7. Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- ① 8. ZiraatBank BH d.d. Sarajevo
- ① 9. NLB Banka d.d. Sarajevo
- ① 10. Union Banka d.d. Sarajevo
- ① 11. Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina
- ① 12. Addiko Bank d.d. Sarajevo

Banke koje pokriva Glavna jedinica Mostar

- ① 1. Komercijalno – investiciona banka d.d. Velika Kladuša
- ① 2. UniCredit Bank d.d. Mostar

Banke koje pokriva Glavna banka RS Banja Luka

- ① 1. Addiko Bank a.d. Banja Luka
- ① 2. UniCredit Bank a.d. Banja Luka
- ① 3. Nova banka a.d. Banja Luka
- ① 4. Naša Banka a.d. Bijeljina
- ① 5. NLB Banka a.d. Banja Luka
- ① 6. Atos banka a.d. Banja Luka
- ① 7. Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka
- ① 8. MF banka a.d. Banja Luka

- ① Članica programa za osiguranje depozita

UPRAVNO VIJEĆE I VIŠE OSOBLJE

UPRAVNO VIJEĆE:

Predsjedavajući i guverner
dr. Senad Softić

Članovi
mr.sci. Šerif Isović
dr. Danijela Martinović
dr. Radomir Božić
dr. Dragan Kulina

Viceguverneri
Viceguverner nadležan za Sektor za statistiku,
servisiranje vanjskog duga, europske integracije i
platne sustave
dr. Željko Marić

Viceguverner nadležan za Sektor za monetarne
operacije, upravljanje deviznim rezervama i
gotovinom
mr. Marko Vidaković

Viceguverner nadležan za Sektor za administraciju i
financije
mr. Ernadina Bajrović

Glavni interni revizor
Rade Jovanović

Zamjenici glavnog internog revizora
mr. Edis Kovačević
Tomislav Ivanković

Ured vodećeg ekonomiste
Rukovoditelj ureda
dr. Belma Čolaković

Ured za komunikacije
Rukovodilac ureda
Enes Kurtović

Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga,
europske integracije i platne sustave
Rukovodni tim
Renata Barić
Đorđe Racković
mr. Verica Božić
mr. Amir Hadžiomerađić

Sektor za monetarne operacije, upravljanje
deviznim rezervama i gotovinom
Rukovodni tim
mr. Emina Ćeman
Vesna Papić
Nada Mijović
Edin Sijerčić
mr. Vidosav Pantić

Sektor za administraciju i financije
Rukovodni tim
mr. Jasmin Hadžigrahić
Sanela Leto
Neđo Gutalj
mr. Vesna Paćuka
mr. Ivan Soldo
mr. Dragan Crnogorac
Sulejman Aljović

Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna
jedinica Sarajevo, direktor
Indira Čaušević

Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna
jedinica Mostar, direktor
Silvija Ramljak

Glavna banka Republike Srpske Centralne banke
BiH, direktor
Zoran Babić

Filijala Centralne banke Bosne i Hercegovine na
Palama, rukovoditelj

-

Centralna banka Bosne i Hercegovine
Filijala Brčko, rukovoditelj
Jasminka Burić

Priprema:

Štamparija Fojnica d.d.

Publiciranje i umnožavanje u obrazovne i nekomercijalne
svrhe je dozvoljeno uz obavezno navođenje izvora.

© Centralna Banka Bosne i Hercegovine | sva prava pridržana

